The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, JUNE 9, 1965

LATVIJA
AMERIKĀ

46. N-RS TREŠDIENA, 1965 GADA 9. JŪNIJS. 15. GADS.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St.,
Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītājs D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

Voldemars Korsts

Senātors Dirksens kritizē AN

POLITISKS STĀVOKĻA APSKATS

Kad beidzot ASV, ilgi pacietušas atklātu komūnistu agresiju Vietnamā, uzsāka aktīvu pretdarbību, kas lika ciest arī komūnistiem, tūlīt atskanēja balsis, kuŗas prasīja jautājuma izšķiršanu sarunu ceļā. Protams, tas nozīmētu dot koncesijas komūnistu agresoriem. Kamēr komūnisti bija vienīgie uzbrucēji Vietnamā, Apvienoto nāciju ģenerālsekretārs U - Tants neapzinājās, ka kaŗš plosās Vietnamas telpā. Bet tiklīdz ASV atbildēja ar ieroču valodu, tūlīt arī U - Tants konstatēja, ka Vietnamā plosās kaŗš, kaut bija klusējis visu laiku, kad komūnisti, lietojot ieročus, terroru un slepkavības, arvien vairāk iefiltrējās Vietnamā. Līdzīga nostāja bija arī Kubas krizes laikā, tāpat Dominikā: tiklīdz komūnistu inspirētajiem nemieriem draudēja sabrukums, AN ģenerālsekretārs parādījās kā miera eņģelis... Šo AN dīvaino nostāju savā televīzijas runā kritizēja arī viens no ASV kongresa visredzamākajiem locekļiem — senātors Dirksens. Ļaujot katram pašam nākt pie gala secinājumiem, senātors uzskaitīja visus gadījumus, kuŗos AN rīcība līdzinājās agresijas sekmēšanai, palīdzot pakļaut zemes un tautas varām, kuŗas atņem tiesības cilvēkiem pašiem lemt par savu likteni. Senātors Dirksens ir pārliecināts, ka AN ir nepieciešams iestādījums, bet ka tās reformējamas, lai patiesi kalpotu principiem, kuŗi deklarēti tās dibināšanas aktā: tiesībām katrai tautai brīvi noteikt savu likteni un katram cilvēkam brīvi un bez bailēm izteikt savu pārliecību.

Mūs, latviešus, var interesēt fakts, ka tieši senātors Dirksens kā viens no pirmajiem iesniedza ASV senātā rezolūciju, kuŗā prasa Baltijas valstu okupācijas izbeigšanu, tāpat arī komūnistu kaŗa noziedznieku sodīšanu, kā jau tiesāti nacionālsociālisti Nirnbergas tribunālā.

Interesanti vērot, ka politiķi un grupas, kas sevi apzīmē par cilvēku tiesību aizstāvjiem, liberāļiem un miera nesējiem, vienmēr klusē, ja kaut kur notiek komūnistu subversijas vai iebrukumi. Bet tiklīdz ASV ieņem stingru stāju sāktās agresijas apturēšanai, šo grupu pārstāvji nekavējoties saceļ brēku un sauc, ka jautājums nokārtojams sarunu ceļā. Sarunas labākajā gadījumā akceptē status - quo, atstājot tos apgabalus, kuŗus komūnisti ar varu jau pakļāvuši, ilgstošam terroram. AN cīnās par koloniālisma izbeigšanu, ko var vienīgi apsveikt, bet nekas nav dzirdams par koloniālisma un imperiālisma novēršanu Pad. savienības un sarkanās Ķīnas sagrābtajās zemēs. Ir gan fakts, ka ASV sūtnis AN Stīvensens atzīmējis, ka Baltijas valstis ir Pad. savienības okupētas, bet nekad vēl nav aktīvi prasīta šīs okupācijas izbeigšana. Mūsu uzdevums ir šādu prasību aktivizēt.

Liberāļu spārnā vēl arvien pārprot Pad. savienības un sarkanās Ķīnas domstarpības. Neapšaubāmi, rīvēšanās un sacensība par vadošo lomu komūnistu pasaules vadībā pastāv, bet to nozīmi nedrīkst pārvērtēt. Šīs domstarpības daudz zaudē no savas nozīmes, ja apzināmies, ka Pad. savienībai un sarkanajai Ķīnai ir kopīgs mērķis — visu brīvo valstu pakļaušana komūnisma diktātūrai.

Tieši pašreizējie Pad. savienības valdnieki dara visu iespējamo, lai novērstu tālāku attiekšmju saasināšanos ar komūnistu Ķīnu. Tai pašā laikā arī Ķīnas vadītāji labi apzinās, ka nedrīkst novest konfliktu līdz lūzumam, kādēļ cenšas tikai sasniegt Ķīnai visizdevīgākos noteikumus. Pirmā vietā ir ķīniešu vēlēšanās sadalīt pasauli Ķīnas un Pad. savienības iespaida sfairās, un nostādīt Pekingu uz līdzīgas bazes ar Maskavu. Kremļa valdnieku interesēs nav radīt pārāk spēcīgu Ķīnu, bet arī viņi apzinās, ka atklāta kaŗa gadījumā Ķīnas un ASV starpā Krievijai būtu jānostājas Ķīnas pusē. Apzinoties, ka pašreizējā spēku samērā komūnistu bloks zaudētu, Kremļa vadoņi gan žvadzina ieročus, bet nopietnu konfliktu gadījumos atkāpjas. Labs piemērs bija Kubas krize, kuŗā nesaprotama palika vienīgi ASV piekāpība brīdī, kad komūnisti Kubas jautājumu jau bija uzdevuši kā zaudētu.

Pad. savienība tai pašā laikā ar bažām vēro Ķīnas spēka pieaugumu, zinot, ka pārāk bieži apdzīvotās Ķīnas masas vērš savus skatienus uz reti apdzīvoto Sibiriju. Lai kompensētu Ķīnas ietekmes pieaugumu, Pad. savienība galveno vērību un ekspansiju vērš uz Tuvajiem austrumiem. Tur, jo sevišķi Ēģiptē, komūnisma ietekmes pieaugšana nav noliedzama.

Tai pašā laikā, lai saglābtu savu prestižu, Pad. savienība dara iespējamo propagandas laukā. Kā labi izdevies manevrs jāatzīmē padomju lidmašīnu traucējošie lidojumi Rietumberlīnes telpā, bez jebkādas pretakcijas no Rietumu valstu puses. To nozīmi vēl pastiprina fakts, ka katra lidmašīna, kas iemaldījusies komūnistu Vācijas territorijā, ir sašauta. Tieši vācu parlamenta sēžu laikā Berlīnē komūnistu lidmašīnas uzbāzīgi un traucējoši lidoja Rietumberlīnes territorijā. Jāatkārto: bez jebkādas pretreakcijas no ASV vai Britanijas puses! Šim faktam piekritā liela propagandas nozīme, pat tik liela, ka daļa Rietumvācijas politiķu un iedzīvotāju sākuši patiesi šaubīties, vai konflikta gadījumā Vācija arī saņems solīto ASV palīdzību. Vēl jaunāk tas, ka cirkulē ziņas, ka ASV ārlietu ministrija aplinkus norādījusi, ka nav vēlams turpmāk sasaukt vācu parlamenta sēdes Berlīnē. Protams, šādas ziņas nīcina vācu cerības un rada tendenci mīkstināt vāciešu līdz šim strikto nostāju pret komūnismu. Vācieši ir sevišķi jūtīgi pret nenoteikto stāju, jo sevišķi, ja tās pamatā atrodas ASV rīcība.

Propagandas laukā komūnisms daudz ieguvis arī ar de Golla sarkanās Ķīnas atzīšanu. Nav pamata domāt, ka Francija un de Golls būtu komūnistiski orientēti. Viss, ko ar šiem bīstamajiem manevriem de Golls grib panākt, ir, lai turpmāk trīs lielo — ASV, Anglijas un Pad. savienības vietā nāktu četri lielie ar Franciju pulkā. Liekas tomēr, ka savā sapnī par Francijas lielumu de Golls aizgājis par tālu, tā negribot stiprinot komūnistu manevrus. De Golla nepārdomātais priekšlikums par Vietnamas neitralizēšanu var dot vienīgi tādu pašu iznākumu, kādu savā laikā deva Ženēvas vienošanās, kuŗas rezultātā Laosa praktiski nonāca komūnistu varā. Acīm redzot, brīvās valstis nav neko mācījušās no fakta, ka vienošanās vai valstu iedalīšana ietekmju sfairās sekmē vienīgi jaunu territoriju pakļaušanu komūnisma diktātūrai. Labi piemēri tam ir Vācija, Koreja, Laosa un Vietnama.

Viskrasāk rīkojas Ķīna. Nevajadzētu šaubīties, ka Maocetungs ir Āzijas Hitlers un Indonēzijas Sukarno viņa Musolīni. Ja Vietnamu atdotu komūnistiem, tad pārējās Āzijas valstis neapšaubāmi pilnīgi pakļautos sarkanās Ķīnas ietekmei. Šī ietekme tūlīt atbalsotos Afrikā, nedaudz vēlāk arī Dienvidamerikā. Šai stāvoklī tad ASV vairs nebūtu citas izejas, kā uzsākt izšķirēju vispārēju k..u vai arī padoties un sākt sadarbību. Kāds tad būtu gala rezultāts, nav grūti uzminēt. Tādēļ arī ASV prezidenta Džonsona stāja Vietnamā ir visu brīvo pilsoņu interesēs un atbalstāma. Džonsona pieejai tomēr ir tā vājība, ka viņš nedeklarē kā gala mērķi komūnistu padzīšanu. Būs grūti noliegt ģen. Makartura vārdus, ka šādā konfliktā nekas nevar aizstāt uzvaru. Āzijas tautas ir gadusimtiem pieradušas pakļauties uzvarētājam, un tām demokratiska filozofēšana ir nesaprotama. Tāpat illūzija ir cerēt, ka jaundibinātās Āzijas un Afrikas valstis vienā naktī sapratīs un atzīs tām svešās demokratiskās iekārtas pārākumu. Ar šo faktu jārēķinās. Tikai noteikta spēka demonstrācija šīm valstīm radīs pārliecību, ka jāpievienojas brīvo valstu blokam. Tieši to sapratuši komūnisti un izlieto koeksistenci kā līdzekli, lai pārliecinātu Āzijas un Afrikas tautas par brīvo valstu bloka vājumu. Kubas atstāšana komūnistu rokās un nostāšanās pret brīvo valstu savienību atbalstītāju Čombi Kongo šo stāvokli vēl vairāk saasinājusi. Pie tam Maskava vēl nebūt nav atteikusies no saviem plāniem par Kongo lielo dabas bagātību pakļaušanu sev. No Bracavilles notiek nepārtraukta Kongo nemiernieku kūdīšana un atbalstīšana. Tai pašā laikā Ķīna caur Ēģipti seko tiem pašiem mērķiem. Stāvoklis nav rožains, un mēs nevaram cerēt tā uzlabošanos, pirms ASV un tās sabiedrotie nesapratīs, ka vienīgi noteikta nostāja, pat nevairīšanās no militāriem konfliktiem liks komūnistiem saprast, ka brīvās valstis apņēmušās novērst trešo pasaules kaŗu, uzvarot lokālās sadursmēs un nebaidoties pateikt, ka ģen. Makarturam bijusi taisnība, kad viņš deklarēja, ka nekas nevar aizstāt uzvaru.

Šai ziņā arī mums būtu jāmācās un jāprasa, lai tie, kas var izšķirt pasaules likteņus, seko noteiktai politikai un prasa arī pirmo komūnisma upuŗu — Baltijas valstu atbrīvošanu. Kādēļ nepateikt mūsu prasības šodien? Kādēļ kavēties rakstīt prasību vēstules jau šodien? Vai tādēļ, ka rītdien var būt jau par vēlu?!

Dziesmu svētku vokālo jaundarbu koncerta soliste Ksenija Brante (skat. rakstu 8. lpp.). Foto: J. Ligers

DĀRGS TIESAS PROCESS

Aprīļa beigās Maskavā apcietināja angļu skolotāju Džeraldu Brūku, par ko rakstīja dažādu valodu prese. Par apcietināšanas iemeslu šoreiz nav uzdota tradicionālā „spiegošana," bet „pretvalstiska darbība." Sīkāki paskaidrojumi, kā parasti, netiek sniegti. 26 gadus vecais Brūks ir krievu valodas skolotājs vienā no britu kolledžām. Ir ziņas, ka viņš priekš kāda laika 18 mēnešu uzturējies Krievijā, lai papildinātu svas krievu valodas zināšanas. Šoreiz viņš bija ieradies Krievijā kā britu ekskursantu grupas vadītājs. Maskavā viņš kopā ar dzīvesbiedri apmeklējis kādu krievu ģimeni, kad pēkšņi ieradušies policisti un apcietinājuši Brūku. Viņš ievietots bēdīgi slavenajā Ļubjankas cietumā. Savādi ir, ka par minēto krievu ģimeni Brūka dzīvesbiedre izteikusies: „Es viņus nepazīstu un vēl tagad nezinu, kas tie ir par cilvēkiem." Tas izskatās pēc slazda, kuŗā ievilināti ārzemnieki, kas vienmēr ilgojas pēc viesošanās krievu ģimenēs.

Kā parasti, tiesā Brūks pēc pamatīgas pratināšanas un smadzeņu mazgāšanas atzīsies visos pārkāpumos, kādos viņu apvaino. Daudzi Britānijā domā, ka krieviem vajadzīgs ķīlnieks, lai iemainītu pret to kādu no saviem Anglijā apcietinātajiem spiegiem. Tāda apmaiņa notikusi ne pārāk sen, kad krievi iemainīja savu „meistarspiegu" Abelu pret sagūstītu amerikāņu lidotāju.

Šī tiesas prāva tomēr var krieviem maksāt visai dārgi. Ir ziņas, ka padomju valdībai pašreiz ļoti vajadzīga ārzemju valūta. Lai to iegūtu un pievilktu tūristus, krievi šogad ievērojami paplašinājuši tūristu maršrutus un pat pazeminājuši cenas. Briti ir lielākie ceļotāji Eiropā un no visām rietumu valstīm vislabvēlīgāk noskaņoti pret krieviem, kādēļ interese par visu krievisko Britānijā ir ļoti liela. Bieži tiek rīkotas jaunatnes un skolotāju ekskursijas uz Krieviju. Pēc Brūka apcietināšanas nav domājams, ka atradīsies daudzi, kas vēlēsies riskēt ar savu brīvību un apmeklēt Pad. savienību. Tā no kārotās tūristu valūtas nekas neiznāks.

Brūks bija ATR savienības biedrs. Tā ir plaša organizācija, kas apvieno visus krievu valodas skolotājus Britānijā un cenšas iegūt sev arvien lielākas tiesības krievu valodas mācīšanā un „krievu kultūras izplatīšanā," mēģinot izveidoties par arodbiedrību. Tās vadībā ir cilvēki ar simpatijām pret Krieviju, daži tās locekļi darbojas Britānijas un Pad. savienības tuvināšanās biedrībā. Tieši šī organizācija bieži rīkoja ekskursijas uz Krieviju. Tā lieta var kļūt vēl sarežģītāka.

Ka noskaņojums Britānijā nav Krievijai nelabvēlīgs, to liecina vēl nesen kādā britu konservātīvajā avīzē ievietots raksts, kuŗa autors ir viens no daudziem „Krievijas lietu speciālistiem" Britānijā. Viņš aiziet pat līdz apgalvojumam, ka Chruščovs pārāk dedzīgi izvedis „destaļinizāciju": Staļins tomēr izrādījies „labs krievu vadonis kaŗa laikā." Viņš arī optimistiski tēlo Krievijas „progresu": dzīvokļu celšana virzoties uz priekšu „fantastiski." Kā pierādījumu rūpniecības progresam viņš citē skaitļos no pēdējās Brežņeva runas (85 miljoni tonnu tērauda šogad pret 18 miljoniem 1940. gadā). Krievija neriskēšot ar šiem sasniegumiem, lai uzsāktu trešo pasaules kaŗu Vietnamas dēļ, bet autors ir pārliecināts, ka viņi to darīšot, ja Vācija ar ASV atbalstu mēģināšot ar varu grozīt status quo Eiropā.

Kā otru piemēru britu gribai „miermīlīgi sadzīvot" ar krieviem var minēt kāda Skotijas novada protestu pret projektēto Igaunijas bēgļa Ericha Klauba uzstāšanos Skotijas televīzijas programmā. Klaubs 1958. gadā izbēdzis no krieviem, atrodot patvērumu Šetlandē, un bijis uzaicināts attēlot televīzijā, kā un kāpēc viņš bēdzis. Protestētāju motīvācija: raidījums varot nepatikt krieviem, ar kuŗiem izveidojušās labas tirdznieciskas attieksmes.

Šī britu labvēlība tomēr var reizi izbeigties pēc līdzīgiem tiesas procesiem.

—gs.

JAUNA ORGANIZĀCIJA MINEAPOLĒ

Organizācija Americans for Congressional Action to Free the Baltic States paplašinājusi savu darbību, atklājot jaunu nodaļu Minesotā. Šīs nodaļas vadība atrodas Dr. Jāņa Priedkalna rokās bet valdē darbojas Ģirts Jātnieks (vicepriekšsēdis), Andris Skreija (sekretārs) un Raitis Šēfers (kasieris). Nodaļu atbalsta padome sekojošā sastāvā: Nikolajs Rasiņš, Eriks Dundurs, Pauls Valters, Kārlis Augstkalns, Jānis Peniķis, Harijs Kiperts, Visvaldis Valters, Jānis Vāpe un Jānis Pone. Nodaļa paredzējusi visciešāko sadarbību ar Mineapoles DV apvienību, arī ar visām baltiešu un pretkomūnistiskajām organizācijām, tomēr neaizmirstot pamatmērķi — panākt pēc iespējas daudz rezolūciju iesniegšanu ASV kongresā, prasot Baltijas valstu atbrīvošanu no Pad. savienības okupācijas. Jaunās nodaļas adrese šāda: Dr. J. Priedkalns, 2436 Como Ave, St. Paul, Minn., U. S. A.

Visas 4. Latviešu Dziesmu Svētku Kanadā prasības un norēķinus lūdzu nosūtīt līdz 1965. g. 12. jūnijam uz šādu adresi:

V. VEITMANIS, 45 Pinebrook Ave., Toronto 16, Ont., Canada.

Dr. A. Karps

Dīvaina kultūras politika

Amerikas latviešu apvienības kongresā Čikagā mazliet tika lauztas „labās tradicijas" ar to, ka parādījās pirmo reizi priekšlasījums par kultūras politiku, kuŗu sniedza prof. V. Klīve. Līdz šim tādām lietām nebija brīva brīža 12 gadu laikā. Šis priekšlasījums iespiests laikraksta „Laiks" 15. maija numurā. Uzmanīgi izlasot šo meditāciju (par tādu šī lekcija ir jānosauc), uzmācas jautājums, ko prof. Klīve gribējis kongresa dalībniekiem pateikt? Dabīgi, ka katrs lasītājs saskata tajā ALAs valdes ieskatus, kuŗus pasniedz tās sekretārs, — ja arī ne formāli pilnvarots, taču sacītais varētu būt no valdes sēdēm un pārrunām secināti domu gājieni. Kam citam uzskati būtu tik labi pazīstami?

Vispirms prof. Klīves lekcijā atrodama visiem zināma apstākļu uzskaite, piemēram, mūs vada apziņa, ka latviešu kultūra ir vērtīga; mūsu mērķis ir nacionālas kultūras jaunrade un attīstības atbalstīšana; latviešu kultūra nopietni apdraudēta kā trimdā, tā dzimtenē; mums jārēķinās ar tām parādībām, kas notiek dzimtenē; strauji mainās sabiedrības sastāvs; jaunatnes audzināšana jāliek pirmajā vietā; būtu traģiski, ja mēs kļūtu par kultūras apmaiņas līdzdalībniekiem ar komūnistiem; vajadzīga kultūras darba vadība; vajadzīga ciešāka sadarbība ar lietuviešiem un igauņiem; skolās jāmāca, ka latviešu kultūra ir vērtīga; vajadzīgi lielāki ziedojumi kultūras darbam. Seko vēl daži līdzīgi konstatējumi.

Šai uzskaitei seko vesela rinda neatbildētu jautājumu. Ko saprotam ar kultūras attīstību un jaunradi? Cik tālu varam atbalstīt jaunradi? Ko organizācijas var un nevar veikt? Kas un kad sāks pētīt kultūras apstākļus dzimtenē, lai varētu sludināt kultūras vienību? Kā lai izturamies pret atsevišķiem sasniegumiem, kuŗus komūnisti izmanto propagandas nolūkos? Kad ALA vadīs idejisko centru un kultūras institūtu, un vai to ievēlēs, jeb iecels? Kas meklēs labākas metodes kultūras darba veikšanai? Kādā veidā kultūras dzīves pastāvēšana būs saistīta ar Latvijas atbrīvošanu? Mēs esam pagrieziena priekšā, kas visiem zināms, bet — kāda?

Visu to kopā saņemot, jājautā, kur ir kultūras politika? Kur ir norādījumi par to, kas visu to darīs? Ko tauta teiktu par teologu Klīvi, ja viņš sāktu no kanceles sludināt 10 baušļus jautājumu veidā: 5. bauslis — diez' vai drīkst cilvēku nokaut?; 6. bauslis — diez' vai drīkst laulību pārkāpt? Un tā tālāk. Lai cilvēki paši izšķiŗ, vai viņi grib tos pildīt. Daži teiks jā, daži nē. Nav vēl dzirdēts, ka varētu kaut ko vadīt ar jautājumu palīdzību. Tā dara gan orātori, bet ne politikas noteicēji. Likumus un vadlīnijas neizsaka jautājumu veidā.

Tā ir mūsu traģēdija, ka mūsu pārstāvji nenāk ar savām domām par principiālām lietām. Vai viņiem nav savu domu? Tās var būt nepareizas, bet izteiktu vismaz kādu pārliecību. Jautājumus katrs prot uzdot.

ALAs valde līdz šai dienai ir nogremdējusi savos archīvos visus iesniegtos kultūras politikas projektus, nedodot motīvāciju šādai rīcībai. Tāpēc bijis nepieciešams sākt šos jautājumus sijāt privātā kārtā, kā tas jau pasākts kultūras darbinieku kongresā 9. un 10. janvārī Čikagā. Ir sākti jau priekšdarbi II kultūras kongresa sarīkošanai 1966. gadā vēl plašākā apjomā.

Līdzīgs stāvoklis ir arī mūsu politiskajos jautājumos, jo neviena no mūsu prominencēm negrib izteikt savas domas par Latvijas politisko konceptu nākotnē. Vēsture rāda, ka neviens īsts tautas vadonis nelieto miglainu valodu, bet skaidri pasaka savus mērķus. Tā prātošana, ka viss būs kārtībā, kad Latvija būs brīva, ir apatisku cilvēku valoda, jo bez iecerēm un vīzijām nevar rasties sajūsma, bet gan bezcerība un miegainība. Kas šo vienkāršo psicholoģiju nesaprot, tam maz var palīdzēt. Ir gan tautas vadoņi, kas slēpjas aiz maskētiem jēdzieniem, kā to darīja Hitlers ar savu „Jauno Eiropu", kuŗā labklājība bija paredzēta vienīgi vāciešiem, bet izdeldēšana no zemes virsus daudzām citām tautām.

Man liekas, sen jau ir laiks, lai šos jautājumus debatētu ar iespiestā vārda palīdzību. Ja to nedara, tad nav jāsūdzas, ka tauta grimst bezcerībā un atraujas no sabiedriskā darba.

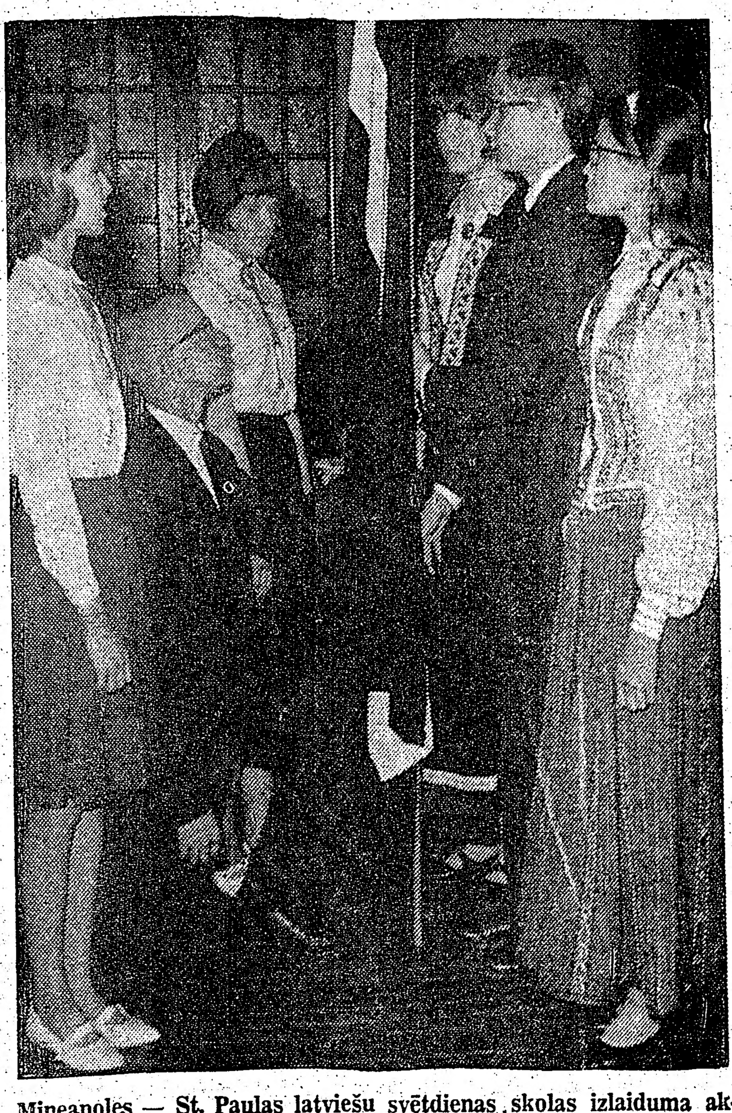

Mineapoles — St. Paulas latviešu svētdienas skolas izlaiduma aktā absolvents P. Lindemanis nodod skolas karogu glabāšanā nākošās klases pārstāvim J. Ābelītim. Foto: V. Bergs

LATVIJA

46. N-RS TREŠDIENA, 1965 GADA 9. JŪNIJS.

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — **Alfrēds Vinčels**, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — **Silvija Ancoāne**, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3289;

Iekšlietu redaktors — **Rūdolfs Norītis**, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — **Ints Podnieks**, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—8933;

Sporta redaktors — **Zanis Zentiņš**, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU vēstules

VAI UZ PAREIZĀ CEĻA?

Katram mākonim ir zelta maliņa, — saka latviešu sakāmvārds. Trimda mūs ne tikai iepazīstina ar svešām zemēm un tautām, bet ļauj arī pašu ausīm saklausīt citādi tikai rakstos paustus, ne reti sagrozītus nosaukumus un dzirdēt to pareizo izrunu. Kāda tam nozīme? Mēs kļūstam bagātāki, tuvojamies vairāk pilnībai garīgajā plāksnē. Pēdējā laikā daudz minēts kopas apzīmējums spāniskajās zemēs. Nepareizi latviski rakstīts „junta", bet, pieskaņojoties izrunai un mūsu rakstības fonētiskās transkripcijas prasībai, jāraksta „hunta" (darbības vārdu „juntarse", kas nozīmē saslēgties, sadoties, spāniski izrunā „huntarse). Arvien vairāk sākam rakstīt „Maiami", ja nokļūstam paši tur vai dzirdam amerikāņus tā runājam. Grūtāk veicies ar pārslēgšanos uz pareizā ceļa lielā un slavenā ūdenskrituma nosaukumā. Pārrunu kārtībā gribu minēt Kvebekas provinces lielpilsētas nosaukumu: vai te neprasītos burta t izmešana? Montreal ir franču vārds. Dzirdu radio raidījumos vienmēr Monreal. Parīzē ir Monmartra, kaut rakstās Montmartre; ārpus Parīzes esmu apmeklējis lautieti Monforlamori pilsētiņā, kaut franči raksta Montfort-L'Amaury. Un kas gan nav dzirdējis par Eiropas kalnu milzeni Monblanu (Mont-Blanc)?

J. M.

NEPILNĪGA INFORMĀCIJA

Latviešu laikraksti nesen ziņoja, ka Hamiltonas latviešu draudzes koŗa diriģente Alma Skudra - Kārkliņa sveikta kādā draudzes sarīkojumā ar ziediem viņas 25 gadu darbības gaitās. Būtu interesanti zināt, vai sveicēji šajos 25 gados ieskaitījuši arī laiku, kurā A. Skudra - Kārkliņa bija atstājusi Hamiltonu un devusies uz komūnistu okupēto Rīgu, lai tur operā dziedātu kā soliste un pie reizes arī nomelnotu cienījamus Hamiltonas latviešus gan Rīgas radiofonā, gan arī komūnistu presē. Jeb šajos 25 gados šis laiks izskaitīts laukā? Citās rietumu zemēs tautieši no šādiem latviešiem novēršas. Lai še pieminam tikai Elzu Žebransku. Kā tas ir Hamiltonā?

J. A., Toronto

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI dabūjami

O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ

26 Market St., Hamilton, Ont.

kā arī

„NORTHLAND GROCERY"

120 Barton St., E., Hamilton, Ont.

Hermanis Kreicers

PĒCSVĒTKU IMPRESIJAS

Braukt vai nebraukt? Dauzīties uz patālo Toronto, vai dzīvot mierīgi mājās? Gandrīz vai hamletisks jautājums.

Diena ceļā turp, diena mājup. Vidū 2 dienas burzmas, svīšanas, steigas. Nodeldētas runas, ka mums jāpaliek latviešiem, viduvēji koŗu un citu priekšnesumu sniegumi. Neskaitāmas garāmslīdošas tikšanās ar nodeldēto jautājumu, kā iet, un parasto glaimu, ka taču nemaz neesi novecojis. Varēsi atjokot, ka īstā dzīve sākas ar sešdesmit, ar 5. vai 6. jaunību. Vai tas tev atklās citus, vai tu atklāsies citiem? Dziļākais, būtiskais paliks neizteikts. Tā lielajās sanākšanās ir. Acīgs rakstītājs pēc svētku programmas var atreferēt norisi un tikai sīkumos būs kļūdījies. Pat atkārtojamās dziesmas būs uzminējis. Pārbrauksi mājās noguris, iztērējis pulka naudas. Dzīvo rāms. Par visu izlasīsi avīzē, pavīpsnāsi, starp rindām izlasīdams arī šo to, kas tieši nav teikts. — Tā teica viena balss.

Bet — dzīvā dzīve taču ir nemitīga kustība, maiņa, mijiedarbība. Nauda ir izdošanai, enerģija — tērēšanai. Paliksi tikai ar sevi un sevī — saskābsi, sarūgsi, sapelēsi; būsi kā pieglumējis mārks ar nekustīgu ūdeni. Labāk tomēr tecēt dzīvā straumē: kur citi, tur es ar'; kas tiem citiem, tas man ar'. Kaut arī bez ilūzijām notvert to „zelta cauni ozolā" (Skalbe), ko velti lencam visu mūžu. Kaut arī būs nogurums, izdošanās, varbūt arī pukošanās par šo un to.

Tātad — brauks!

☆

Trimdiniekiem aiz muguras gaŗi ceļi — no dzimtenes pasaules plašumā. Ja Latvija ir visur tur, kur mīt latvieši, tad tagad tā ir pasaules lielvalsts. Mūsu negribētā invāzija iespiedusies visos kontinentos, un tās norisē esam veikuši raibus un grūtus ceļus. Atcerēsimies braucienus līdz pēdējam pieblīvētos un neapkurinātos vagonos, nīkšanu sabumbotās stacijās, vilkšanos ar bērnu ratiņiem un mugursomām pa Vācijas ceļiem.

Tagad braucam ērtos vagonos, autobusos, lidmašīnās un personīgās automašīnās. Uz Toronto mūs paņem laipns draugs savā mašīnā, un mēs iejūkam mašīnu straumē, kas tek pa gludo šoseju.

Gan veci, nokūpējuši, gan jauni tilti, caurbrauktuves un pārbrauktuves. Pilsētiņas un pilsētas. Vecas un jaunas, lielas un mazas dažādu stilu celtnes. Rūpnīcas. Ceļu labošana, tiltu celšana ar redzētām un neredzētām mašīnām un ierīcēm.

Lauki. Puķes, krūmi. Koki un meži. Zaļa, svaiga pasaule. Pavasaŗa sezonas tērps vēl nav paguvis apkūpēt, apputēt un apmesties ar rūsu.

Kas te būtu ko redzēt, pētīt un baudīt! Bet mums jāsteidzas. Steiga — mūslaiku dzīves daļa. Tā neļauj ieskatīties lietās dziļāk.

„Kas tas ir?" jūs vaicājat kādam padsmitniekam un rādāt koku.

„Koks," viņš izbrīnījies atbild.

„Bet kāds koks?"

„Es nezinu. I don't care."

Nebrīnīsimies. Viņam bijusi izdevība iepazīt koku smaržu, garšu, lapu veidu, mizu, koksni. Un — vai tas svarīgi? Nekavēties pie sīkumiem!

ASV un Kanadas robeža.

Minūtes laikā nokārtotas formālitātes. Atceros Latvijas un Igaunijas robežu „labajos gados." Tur formālitātes ilga savas 20 minūtes: spieda zīmogus, izknieba caurumus, kontrolēja bagāžu, reģistrēja valūtu. Mēs pilnā nopietnībā spēlējām valstis; tagad atskatoties, liekas — niekojāmies. Bet kas bijis, izbijis. Pasmaidīsim paši par sevi un neniekosimies turpmāk.

Vakarā esam Toronto.

Liekas, Kanada ir kārtīgāka un tīrāka par ASV. Nemana tik daudz dienvidnieku — melno, portorikāņu un meksikāņu. Citādi abām zemēm ir pietiekami kopīga, lai sakļautos saimnieciskā un politiskā vienībā.

☆

Viesnīcā, kuŗu okupējuši iebraukušie latvieši, sākas lielā satikšanās. Te satiekam pašu kolonijas cilvēkus, kas nebija manīti vairākus gadus. Satiekam Vācijas nometņu paziņas, kas nav redzēti kopš lielās DP izklīšanas pasaulē. Un ir vēl retākas tikšanās. Tā — Latvijā bija draugu ģimene. Tās meitu, studenti, pirmā lielā deportācija 1941. gada 15. jūnijā aizrāva Sibirijas moku ceļos. Tur izdzīvojusi, viņa atgriežas Latvijā. Vēlāk izdevās izkļūt uz Vāciju, kur viņa mīt jau dažus gadus. Nu viņa apciemo radus šai kontinentā. Nebija redzēta 25 gadus. Toreiz viņa bija 20 - gadīga jaunava, tagad elli izgājusi, rūdīta sieva. Zināms, te viena vakara nepietiek, lai dalītos pārdzīvotajos raibajos likteņos.

Šīs satikšanās ir īsas, skrejošas; tikai maza savstarpēja informēšanās. Pēc 2 dienām šie latviešu tūkstoši atkal izklīdīs visos virzienos. Tomēr tās ir labas, kaut ko cits no cita paņemam. Jo „mums visiem vienas sāpes un vienas cerības." (Rainis.).

Vai par labu gribu un piespiešanos mēs nevarētu atļauties šos svētkus pagarināt uz 3 dienām, neskaitot ceļu? Tad visu varētu dziļāk uzņemt un vairāk paņemt līdz uz mājām.

Ir uzņēmīgi ļaudis, kas izņem visu svētku kursu — kā galvenos, tā blakus sarīkojumus. Ir arī tādi, kurus virza gadījumi: kur gadās, tur iet; ja kur ilgāk iesēžas, vienotru sarīkojumu palaiž garām. Un ir tādi, kas iepriekš izlemj, kurp iet un ko pamest. Piemēram, uz tādām „blēņām" kā rakstnieku cēlienu vai jaundarbu koncertu neiešot. Citi atkal nedomā bakstīties un grūstīties prastajā tautas jūklī — svētku ballē. Nav spriežama lieta, bet nepulgosim nevienu sarīkojumu. Visur ieguldīts liels darbs, visur censas sniegt labāko. Tāpēc ņemsim visu vēlīgi, nebūsim bargi vainu meklētāji, jo gaumes ir un drīkst būt dažādas, arī kļūmes gadās visur.

Tāpat jociņi gadās visur. Rakstnieku cēlienā apkārtējie smaidīja par kādu tautieti, kas saldi snauda. Kad aplausi pamodināja, viņš paplaukšķināja un atkal laidās snaudā.

„Atradis īsto vietu gulēšanai," vēlāk publikā mējoja.

„Varbūt cilvēks visu nakti nosēdējis pie auto stūres . . ."

„Varbūt šņapstojis . . ."

„Nu, zaudējis viņš nekā nav!"

„Nedzirdēja rakstniekus."

„Blēņas var dzirdēt arī citur, — nemaz nav jāmaksā par biļeti . . ."

„Jā, tas viens gan bija labais: savedis viesnīcā govis un mettām liek maut šā govīm . . ."

„Tas otrs baigais: ozolam neesot tik daudz lapu, cik šis nokāvis cilvēku . . ."

„Tu tik nesaproti, — spēcīgi teikts. Redz, kā publika aplaudēja."

„Tu domā, publika ko saprot?"

„Moderno mākslu nevajagot saprast."

Tas viss — tieši no tautas mutes. Nekā darīt: kas kāpj skatuvē ar kādu priekšnesumu, tam jābūt gatavam saņemt ne vien rozes, un aplausus, bet arī ironiju.

☆

Dziesmu svētku centrs, ap kuŗu griežas pārējās daļas, cietākais rieksts un nagla ir un paliek koru kopkoncerts.

Šoreiz tā ievadā nebija aplam gaŗu runu, apsveikumu, savstarpējās lielīšanās un pateicību, kas lieki tērē laiku un nogurdina dziedoņus un klausītājus. Viens minuss atkrita.

Nav nieka lieta lielo kopkori saliedēt diriģenta iecerētā dziesmas iztulkojumā, izdabūt smalkas nianses. Ar visu to koncertā ir smags balasts. Tie ir dziedoņi, kas diezko nav mācījušies mājās un nav arī bijuši kopkora ģenerālmēģinājumā. Tādu statistu un jaucēju nesot trūkums. Kā nu būs šoreiz?

Skanēja! Iesila klausītāji un takts starp abiem. Atvērās sirdis, un augstu uzlīgoja mūsu daiļā, mūžīgā Latvija, — mākta, bet nenomākta; kauta, bet nenokauta.

Līdz šim nebija veicies vīru koriem. Dzirdēja pat balsis, ka tos no dziesmu svētku koncerta vajagot svītrot. Šoreiz vienprātīgs atzinums — labi. Tik labi kā nevienos iepriekšējos svētkos.

Kā allaž, arī šoreiz kā pašus dziedātājus, tā klausītājus visvairāk iededzināja vecais, klasiskais dziesmas inventārs („Senatne," „Gaismas pils" u.c.) un tautas dziesmas. Grūtos, modernos jaundarbus ieguldītās pūles nerod atbilstošus panākumus. Dziesmu svētki ir arī tautas svētki, tautas aicinātāji, mudinātāji, vienotāji. Tie nav tikai izlases tūkstotim. Ar visu to netrūkst iespēju celt dziesmojumu kvalitāti. Ir cilāts jautājums, kādos samēros sniedzami mūsu dziesmas 3 noslāņojumi — tautas dziesmas, vecie klasiķi un modernie jaundarbi. Liekas, veselīgais samērs būtu — trešdaļa katram.

Dziedātājiem un diriģentiem lai sirsnīgs paldies par lielo darbu un skaisto sniegumu Toronto!

☆

Blakus koru kopkoncertam dziesmu svētkos arvien vairāk izceļas tautas deju lieluzvedums. Tas vērda pilnā nozīmē mūsu krietnās latviskās jaunaudzes daiļā uznākšana.

Mēs esam arāji un ziemeļnieki. Mūsu deja ir atturīga, smalkjūtīga, turas pareizos ģeometriskos veidojumos. Mēs dejojam diezgan sastinguši un kokaini. Slāvu, kaukaziešu, ungāru, spāņu deja pret mūsu brāļu lietuviu dejās krietni vairāk „uguns" un draiskas nebēdības. Domāju, ar to derētu apauglot arī mūsu danci, nedarot pāri latviskam pamatam. Gan jau senie puiši atļāvās pa brašākam kājas piesitienam, meitas pa lokanākai, vijīgākai kustībai. Ne jau velti „kājiņas, kājiņas dancot grib, dancot grib."

Redzējām dažas trimdā komponētas dejas. Tās priecēja aci, sildīja sirdi. Vai te nav vietā mūsu deju mazu nieku „modernizēt" aprādītā virzienā? Dzejā, mūzikā, glezniecībā modernismam esam devuši plāvu nodevu.

Dvieļu dejas autors lai neņem ļaunā mazu piezīmi. Liekas, nebija īsti labi, ka puiši uznāca dvieļiem plecos. Meitas taču ir dvieļu audējas un īpašnieces un piešķir tos puišiem. Tāpēc jāuznāk ar dvieļiem bija meitām, bet jānoiet — puišiem.

Tas nu tā, sīkums. Bet sniegums varens. 240 dejotāju pāri bija disciplinēti un skaisti izkārtoti. Kāda, varbūt, 7-gadīga dejotāja, kā tautiska lelle, bija nemazāk daiļa par lielajām māsām, tikpat labi iekļāvās uzvedumā un — aizkustināja.

Lielas pūles un skaisti panākumi. Paldies!

☆

Tautas deju lieluzvedums bija skaists svētku nobeigums. Mēs atgriezāmies viesnīcā pilni iespaidu un pārdzīvojumu. Pilni latviskas gara maizes. Vairāk nespējām uzņemt, un nodomātos ciemus atlikām.

Jāliek punktis, bet jāsāk posties mājup. Mums, cieminiem, tā nav liela problēma. Rīkotājiem — torontiešiem tik viegli nebūs. Būs vēl jādala nauda, bet pie naudas un godiem allaž gadās saraušanās. Lai vienam labi veicas pielikt savam lielajam darbam punktu! Kaut sava taisnība ir arī tam tautietim, kas svētkos izmeta frazi: „Kamēr latvieši strīdās, tikmēr tie vēl ir dzīvi; un labi vien ir." Tiešām, mērens ķiviņš dažreiz, varbūt, nav ļauns.

Bez jaunuma pamējojām vēl par dažiem sīkumiem. Tā, šoreiz „Gaismas pils" esot dziedāta ar Raiņa tekstu (vadoni!), kas gan pilnam sakritis ar agrāko — Auseklа —

Vai latvieši bija plēgurīgi? Vai mājniekiem nebūs jākārto viena otra nepatīkama lieta, ko cieminі atstājuši? Liekas, ka ne.

Pulciņš jaunatnes pēdējā vakarā pavēlu uzrāva: „Skaista bij' jaunība, tā nenāks vairs." Tikai vienu pantu. Tīrais nieks. Viņiem smeldza aizlešana, varbūt arī šķiršanās no svētkiem un citam no cita.

Viss aiziet. Šis „visu lietu netveramais bēgums" (E. Stērste) ir nenovēršams liktenis. Aizgājušas arī divas svētku dienas, kad daiļa, daiļa uzlīgoja mūsu mūžīgā Latvija, — mākta, bet nenomākta; kauta, bet nenokauta. Tā šad un tad skanēs vēl mājās — līdz nākošajiem svētkiem.

Tad gudrosim atkal — braukt vai nebraukt. Un, laikam, izšķirsimies — braukt . . .

LILIJA ZARIŅA

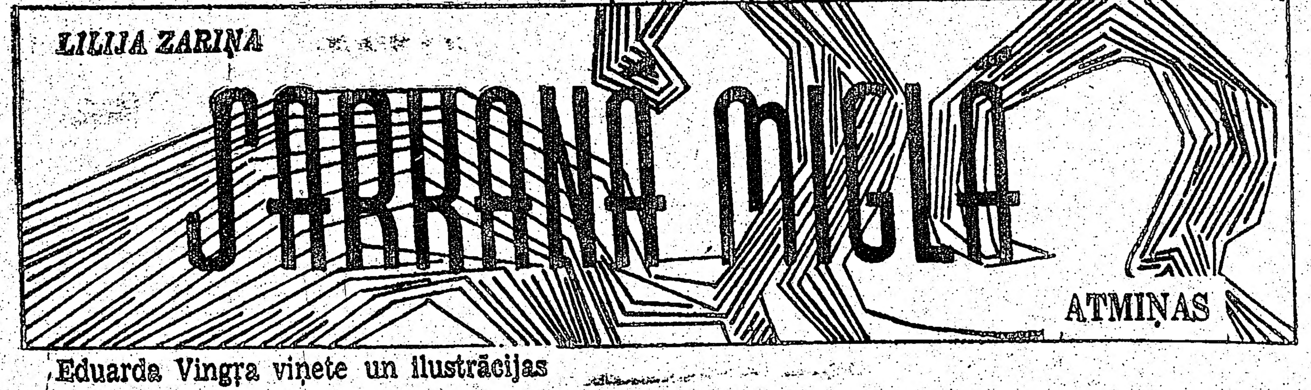

SARKANĀ MIGLA

ATMIŅAS

Eduarda Vingra viņete un ilustrācijas

(5. turpinājums)

Mani māc dīvaina, līdz šim vēl nepazīta sajūta. Pirmo reizi mūžā jāatstāj tēva mājas uz pavēli . . . Vai kādreiz atgriezīsimies? Kas to lai zina. Māte klusē, bet pār viņas vaigiem rit lielas asaras, cita aiz citas. Tā klusēju arī es.

Uz Dobeles šosejas, pārbraukušas Grīvas tiltam, ierindojamies bēgļu straumē, kas plūst tai pašā virzienā — prom no Jelgavas. Krustojumā pie Tušķiem cilvēku un pajūgu burzma tik liela, ka tikai lēnām virzāmies uz priekšu. Tad nogriežamies uz Glūdas pusi.

Pametot skatienu atpakaļ, pārsteigtas ievērojam, ka divgadīgā tele Zīmaļa nav palikusi pie pārējām govīm un savvaļā palaistajiem mājlopiem, lai barotos citkārt aizliegtajos sakņu dārzos un labības laukos, bet suņa uzticībā sekojusi mūsu ratiem. To redzot, māte par jaunu sāk šņukstēt. Šāda dzīvnieka pieķeršanās cilvēkam jo smagāk liek izjust brīža rūgtumu.

Sasniedzam „Kalnāres." Katra māja pilna bēgļiem un padzītajiem, kādēļ grūti atrast apmešanās vietu. Tomēr šo māju saimnieks mazliet pazīstams maniem vecākiem. Viņš iekārto vietu labības šķūnī uz lauka. Vienā galā stāv viņa lauksaimniecības mašīnas, otrā — puspanta rudzu. Pārējā labība vēl uz lauka, jo nevienam neceļas rokas kādam nopietnākam darbam. Iekārtojam guļvietas uz cietajiem rudzu kūļiem, jo citas iespējas nav.

Antons kaut kur atrod vecas dzelzs ragavu slieces un izveido no tām trijkāji, kuŗā var pakārt zupas grāpi, apakšā iekurt uguni. Kad tomēr stājamies pie vārīšanas, konstatējam, ka steigā un uztraukumā paņemtas maznozīmīgas lietas, bet aizmirstas tieši nepieciešamākās. No līdzpaņemtās gaļas un saimnieka dārzā ar viņa piekrišanu izraktiem kartupeļiem beidzot tomēr izvārām zupu. Nespēju tomēr ne karotes norīt: vira garšo pēc dūmiem un piesviluma. Tā neapmierināta atstumju savu zupas bļodu, šai brīdī vēl neapzinādamās, ka turpmākā dzīve tik nežēlīgi mācīs pat par daudz trūcīgāku viras šķīvi būt priecīgai un pateicīgai.

Tele Zīmaļa mums sekojusi līdz šejienei, un tā man vienīgais prieks ir uzticīgā dzīvnieka palutināšana. Gandrīz visu atlikušo dienas cēlienu meklēju gardākus kumosus lopiņa grūti piepildāmajam vēderam. Pamazām arī iejūtos savā puikas lomā. Tēloju to jau it labi. Agrāk māte tik bieži bija aizrādījusi, ka meitenei neklājas svilpot un rāpties kokos. Tagad varu šādas izdarības atļauties, cik vien tīk. Tālu no šķūņa gan neiedrošinos aizklīst, jo iespējama tikšanās ar krieviem man jau domās liek sastingt pāniskās bailēs.

Pa iztālēm redzamo lielceļu vēl joprojām plūst bezpajumtnieku straume, kuŗā vietām iejukušas sarkanarmijas vienības. Pēdējās visbiežāk tomēr pārvietojas naktīs. Reizēm kāda grupa apstājas pie vienas vai otras saimniecības, lai paņemtu līdz pa nokautai cūkai, pa miltu maisam vai rekvizētus zirgus. Ja vien sarkanajiem gadās iegriezties mājās, kuŗās vīrieši mazākumā, bet sievietes, ticēdamas iedomātam krievu cilvēcīgumam, palikušas nepaslēpušās, tām jāpārdzīvo neizbēgamās izvarošanas. Tomēr tik daudz laika krieviem nav, lai meklētu sieviešu paslēptuves, bet — kuŗu ierauga, to nežēlo. Arī mājās, kuŗās daudz vīriešu, sievietes paliek neaizkartas, lai izvairītos no starpgadījumiem, kādu jau bijis tik daudz. Nav taču vīra, tēva vai brāļa, kas mierīgu prātu un bez pretošanās pieļautu savas sievas, meitas vai māsas piesmiešanu!

Šobrīd par sarkanarmiešu izturēšanos illūziju nevienam arī vairs nav. Ja sākumā daudzi jutās pārsteigti un lolotajās cerībās vīlušies, nezinādami, ko briesmu situācijās iesākt, tad tagad katrā mājā visi sagatavojušies pretoties: tikko krievu nodomi kļūst skaidri, vīrieši, sievietes un pat bērni aizstāvas ar cirvjiem, rungām, dakšām vai karstu ūdeni. It bieži no kāda saimniecības stūŗa iebrucējus pat apšauda, jo ne visi ieročus nodevuši. Šādos gadījumos izceļas spēka samērā ziņā nevienāda cīņa, kuras iznākumā krieviem bieži vien nākas uz ātrāko pazust. Dabiski, viņi gan atstāj vairākus nošautus civiliedzīvotājus aiz sevis. Bet daudzo starpgadījumu dēļ sarkanie tomēr kļuvuši mazliet uzmanīgāki.

Šādas ziņas iegūstam no sava patvēruma devēja. Viņš arī pastāsta, ka kāds saimnieks devies uz vietējo krievu štābu sūdzēties par meitas izvarošanu, bet tikai saņēmis dzēlīgu paskaidrojumu, ka padomju kareivjiem ieņemtajos apgabalos tiesības apieties ar fašistu asinssuņiem pēc savas patikas un ieskatiem. Kas viņš pats esot, — krievu virsnieks vēl noprasījis. Ak tā, — māju saimnieks? Tātad — budzis un kulaks! . . . Lai piesargoties! Drīz ieradīšoties „kontrazvietka," kas tad arī šo pagastu pamatīgi iztīrīšot . . .

Mums savā ziņā laimējies, jo ierādītais šķūnis atrodas patālu no lielceļa, kādēļ krievi uz šejieni atklīst reti. Un ja arī kāds atnāk, tam jau pa gabalu pretim aiziet Antons, steidzoties pastāstīt, ka visu mūžu bijis strādnieks un vergojis budzim, ka laiku pat Krievijā dzīvojis. Antons tādos gadījumos rāda arī dažādus papīrus ar trekniem zīmogiem, no kuŗiem sarkanarmieši gan nekā nesaprot. Daudzi no viņiem pat lasīt neprot. Bet Antona drošā rīcība un papīri atnācējus padara stomīgus. Tā parasti pietiek nācēju aizvadīšanai, ja Antons savu paskaidrojumu beigās piebilst: „Tur šķūnī guļ mana babuška — slima. Puika to apkopj. Bet ratos manа mūža niecīgā iedzīvīte . . ."

Līdz šim Antons ar savu pārliecinošo uzstāšanos visus nevēlamos apciemojumus patiešām novērsis. Un māte jau arī tā satuntuļojusies un pārvērtusi ārējo izskatu, ka var pat ticēt vecā kalpa apgalvojumam: viņa patiešām varētu būt Antona 68 gadus vecā „babuška" . . .

Kādā pēcpusdienā viltība tomēr vairs nelīdz. Ierodas kāds pusducis krievu, kas ar Antonu nemaz neielaižas sarunās, bet dodas tiešā ceļā uz šķūni pie zirgiem.

„Nestāsti niekus!" viņi rupji uzkliedz Antonam un pagrūž veco vīru sānis. „Mums labi zināms, ka tas te ir budžu īpašums. Tādēļ mums to jārekvizē. Tev pašam jau atstāsim kādu no saviem zirģeļiem, ja jau mūsu cilvēks esi."

Viss veltīgi. Krievi jau taisās aizvest lielo sugas ķēvi Floru un tās trīsgadīgo stalto kumeļu Kadru. Bet Kadra ir mana mīlule! Tā, aizmirsdama jebkādu piesardzību, ieķeros apaušos un nelaižu tos vaļā. Uztraukumā skrāpēju kā neganta un nokaitināta kaķene, kādam krievam pat sejā iesitu. Par to saņemu kājas spērienu, kuŗu pavada parastais trijstāvu lamu vārds un piedraudējums, ka dabūšu vēl vairāk . . . Antons satveŗ mani aiz rokas un velk prom, bet es nespēju samierināties ar Kadras zaudēšanu. Iemīļotais lopiņš bubina uz manu pusi, sagaidīdams cukuru, bet es varu tikai raudāt kā reti kad savā līdzšinējā dzīvē. Tikai ar pūlēm Antons mani savalda.

(Turpinājums sekos)

Gara KULTŪRAI

DZIESMU SVĒTKU VOKĀLO JAUNDARBU KONCERTĀ

4. latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas priekšsēdis Žanis Šmits teica svētku atklāšanas vārdus, lai pēc šī pirmā koncerta nākošajās dienās tam sekotu citi: gan koru kopkoncerts, garīgais koncerts, gan instrumentālmūzikas jaundarbu koncerts. Šie četri koncerti iezīmē visbagātāko devu latviešu mūzikai trimdā līdz šim notikušajos dziesmu svētkos. Koncerta pašas pirmās dziesmas vārdi „ja ticēsim!" — dziesmā „Grēksūdze", ko ļoti niansēti, tīrā balšu saskaņā dziedāja Viestura vīri diriģenta Jāņa Baruša vadībā, simboliski pieturējās visos svētkos.

Prof. T. Ķeniņš ievadvārdos izcēla trimdas dienu gaišāko daļu gan radošās, gan izpildošās mūzikas nozarēs, pretstatā komponista Voldemāra Ozoliņa drūmākiem vērojumiem. Kam taisnība? To rādīs nākotne.

Sekoja solo un koru dziesmas. Jāizsakās pēdējām par labu. Koru dziesmās izmanāma lielāka īpatnība, tuvāka piederība latvietībai. Programmā 3 koru dziesmas ar oriģināltekstiem un 7 tautas dziesmu sabalsojumi rādīja, ka tautas dziesmu tematika nebūt nav izsmelta; tieši otrādi, te paveras aizvien jaunas tekas tiem, kas tās meklē. Protams, tautas dziesmas prasa lielu nojautas dziļumu. Latviešu komponistam trimdā ir jo vairāk jāuzmanās no svešas vides ietekmes, jo — kā mēs lūkojām reiz raisīties vaļā no vācu iespaidiem (Cimzes laikos), tāds pats mērs reiz tiks pielietots arī, piemēram, pie amerikāņu iespaidiem. Voldemāra Ozoliņa „Līgo svētkos" gan sākumā, gan nobeigumā pazib Melngaiļa ēna. Meldijas sabalsotas virknes formā, tuvāk nevienu neizstrādājot. Šie sabalsojumi tomēr ir interesanti un pilni Jāņu dienas noskaņām. Gan, komponistam ņemot aizvien atkal un atkal jaunu meldiju, arī izpildījumā prasās pēc jaunu dziedātāju pulku klāt pienākšanas, pat pēc scēniska uzveduma ar dejošanu. Koru diriģentiem te ir dota bagāta viela kāda posma izvēlei. Jāņu dziesmas vispār ir vienas no īpatnējākām, un dziedātāji par šo virkni būs iepriecināti. V. Ozoliņa solo dziesmas „Tu liec" un „Padziedi, draugs" dziedāja baritons Juris Cīrulis (arī Viktora Baštika dziesmas „Slīmā jūrnieka dziesma" un „Izskaņa). Priekšnesums cieta, dziedātājam atrodoties par dziļu skatuvē. Skaņas tika noslāpētas, palika bez rezonances. Neredzot notis, tāpēc arī grūti spriest par šīm dziesmām. Līdz šim vēl nepazīstami autori tautas dziesmu sabalsojumos bija Andrejs Jansons ar dziesmām „Sērdienīte" un Arvīds Purvs ar „Rāmi, rāmi es dziedāju" un „Māte mani rātin rāja". Jansons „Sērdienīte" ņēmis Rundāles un Maltas meldijas, un it pievilcīga un saderīga ir dziesmas vidus daļa, kurā sabalsojuma balsis izraisās no pašas meldijas. Zinot, ka Jansons ir sarakstījis arī kokles spēles mācību, cerības daudz ko no viņa sagaidīt senatnes skaņu rakstā.

Vīru koris Viesturs (dir. J. Barušs) dziedāja T. Ķeniņa sabalsoto „Tā tik vien mēs dzīvojam" un H. Pavasara „Rikšiem bērīti es palaidu". Apvienotais Dainas un Toronto Sv. Jāņa draudzes koris (dir. J. Pālens) dziedāja manu „Māsas pūrs" un Rotas koris (dir. V. Aldiņš) „Vidi, vidi ezeriņi".

Neapskaužami grūts uzdevums gan techniskā, gan satura ziņā bija Ksenijai Brantei dziesmās: E. Šēnfelda „Sava dziesma", A. Jēruma „Rudens klusums", „Vēstule kaķim uz paradīzi" un A. Okolo - Kulaka „Impresijas par cepuri." Kā pēdējie nosaukumi rāda, — par ko gan tagad neraksta dziesmas! Nevar neslavēt gan solistus, gan korus ar viņu diriģentiem. Bet viņu uzņēmības šis vokālo jaundarbu koncerts diez' vai būtu notic's. Tiesāt citus jau ir vienmēr tik viegli, bet ne tā pašam darbu darīt.

Daži vārdi jāteic vēl par Dziesmusvētku biedrības Kanadā un Koru apvienības ASV ceļojošās balvas aktīvākajam korim Ziemeļamerikā ieguvēju — par Rotas kori Konektiketā ar tā diriģentu Valdi Aldiņu. Aldiņu raksturo ritmiski stingrs, vingrs priekšnesums. Viņš ir dedzīgs, pilns kūsājoša temperamenta. Rotas koris, kaut arī dzied atklātām, nesegtām balsīm, iepriecina tomēr ar savu pilnīgu paļāvību diriģentam.

Šis vienreizēji īpatais vokālo jaundarbu koncerts beidzās ar Viktora Baštika „Latvijas balādes" atskaņošanu, dziedot jau minētajam apvienotajam korim dir. J. Baruša vadībā, ērģeļu pavadījumā (Anita Grigale). Baštika darbs ir pilns skaisti aizsāktiem posmiem.

Klātesošos autorus godināja, kā arī dziesmusvētku rīcības komiteja izsniedza svētku konkursa godalgas.

Jānis Norvilis

Aina Kraujiete

DŪMI

Nekas jau nav noticis —
tikai dūmi virs ūdens,
vēja nēsāti, staigā.
Pie jūras viss nostāj —
meža ugunsgrēks, aiz sevis postu
pametis, pelnos dadžus,
zileņu krūmus,
pie jūras nostāj.

Piekrastē izdedzis klajums
dažus tukšus gadus
uguni pieminēs. Tad
atkal kā kupoli
krūmi apaļi sazels. Kupli
zari ogas un putnus šūpos.
Pelēks ķērpis
visu pārsegs, kas sadega.

Nekas jau nav noticis —
tikai kāds putns, liesmu
paglābies, ilgi un žēli klaigā
un dūmi,
dūmi vērpetēs
virs ūdens staigā.
Pie jūras viss nostāj.

KULTŪRAS CHRONIKA

Nesen Ņujorkā Nortona apgādā iznācis 10 labāko noveļu sakopojums, kuras publicētas literātūras žurnālā „Hudson Review". Grāmatā, kas saucas „The modern image", bez Nabokova, Eliota, Morgana u. c. labi pazīstamu rakstnieku darbiem, uzņemta arī Valdemāra Kārkliņa novele „Tunelis", kuru tulkojusi Ruta Speire.

Jāņa Sārta romānu par Senlatviju — „Krusts debesīs" izdevis apgāds Tilts. Grāmatai 296 lpp., vāku zīmējis Voldemārs Ozoliņš.

Komponists Alberts Jērums pateicībā par agrākajos un 4. latviešu dziesmu svētkos Kanadā pirmoreiz atskaņotajām viņa dziesmām Ksenijai Brantei veltījis dziesmu „Es visas domas aizmirstu" ar Andreja Eglīša tekstu.

CHUM—FM raidītājā 16. jūnijā no plkst. 8 — 9 vakarā atskaņos J. Vītola Variācijas Op. 6 un T. Ķeniņa Sonātu klavierēm pianistes V. Leinvēberes interpretācijā. CHUM—FM jūnija programmā V. Leinvēberes pianistes gaitām un abu atskaņojamo darbu komponistiem veltīta lappuse, pieminot, ka raidījums notiks, atceroties „17. jūniju kā skumju atmiņu dienu latviešu vecākajai paaudzei"...

Māris Olainietis

TAUTAS DEJU SACENSĪBA

Spēlējiet, spēlmaņi,
Es gribu dancot;
Jau manas kājiņas
Dietin deja.

Jau iepriekšējo dziesmu svētku norise liecināja, ka tautas deju sacensības nodrošinājušas paliekamu vietu pārējo sarīkojumu virknē. Iepriekšējā pieredze lika šī sarīkojuma plānotājiem ar jo sevišķu rūpību veikt visus sagatavošanās darbus, pašā izpildījumā iezīmējot jaunus ceļus kā norisē, tā arī vērtēšanas technikā, kas pilnā mērā sevi attaisnoja.

Lai novērstu dažkārt dzirdēto kritiku par tiesnešu subjektīviem vērtējumiem, šoreiz šim uzvedumam aicināja pašus deju kopu vadītājus (ne bez pašu pretestības). Vadītājs savu grupu nevērtēja. Lai atrastu „īsto" zelta vidusceļu, katras grupas augstāko un zemāko vērtējumu svītroja. Tā rezultātu noteica atlikušo vērtējumu kopsummma.

Ikvienu sacensības grupu katrā dejā vērtēja 3 punktos: dejas figūrālajā izpildījumā, atsevišķo elementu pareizumā un kopdarbības plūsmē. Augstākais iespējamais punktu skaits katrā dejā no viena tiesneša varēja būt 30, vai 120 no visiem četriem, tātad — 3 dejās varēja iegūt 360 punktu perfektā izpildījumā.

Sacensības sākums sestdien, rītā King Edward Sheraton Kristalla zālē rādījās mazliet vētrains, jo atklājās, ka attālākas kopas nebija saņēmušas 12 dienu iepriekš izsūtītos sacensību papildinājumu un arī lieluzveduma materiālus.

Īsi pirms sacensības sākuma izlozēja trešo vērtējamo deju — „Jautro pāri", kā arī dejošanas kārtību 6 sacensonēm kopām: Ņudžersijas Dzintars, Montreālas Aćkups, Čikagas Elvīras un Voldemāra Dzelmes grupa, Hamiltonas Rota, Aijovas Beverīnas vija un Toronto Diždancis. Z. Lapiņas vadītā bērnu kopa no Ņuarkas uzņēmās demonstrētājas lomu un veica to ar teicamu prasmi un gatavību. Tikai ar 5 minūšu novēlojumu G. Bāliņa atklāja sacensības gaitu un iepazīstināja ap 350 skatītāju ar tiesnešu kollēģiju — kundzēm Zanti, Morusi un Ozoliņu un kungiem Cauni, Dzelmi, Miezīti un Bāliņu.

Nākošās 85 minūtes bija kustību, spraiguma, ritma, pārsteigumu un vilšanās pildītas. Pirmo obligāto deju — „Jandālu" ievadīja Ņudžersijas Dzintars, liekot sevī zīlēt nopietnu pretendentu uz vienu no pirmajām vietām. Toronto Diždancis nodejoja lieliski „Jandālu", bet saņemtie 98 punkti salīdzinājumā ar citiem vērtējumiem šķita mazliet par daudz, kas daļēji, iespējams, izšķīra gala rezultātu.

Sacensību otrā deja — „Magais dancis" — rādīja lielāku izlīdzinātību punktu vērtējumā, gan jūtami parādot trūkumus un negludumus Aćkupa un Beverīnas vijas sniegumā. Diždancis šeit varēja sevi dēvēt par laimes bērnu, zaudējot samērā maz punktu par nepārprotamu misekli un sajaukumu dejas beigu posmā. Skaļākos aplausus izpelnījās Ņudžersijas Dzintars, kas (personīgā skatījumā) vienīgais nodemonstrēja sen neredzētu „Maģo danci" ar īpatnējo dejas trīssoli ar ieklupienu.

Pēc šīm divi dejām no tālākas sacensības izstājās Beverīnas vija un Aćkups.

Pēdējai dejai — „Jautrajam pārim" — bija jāizšķir vietu kārtība. Dzelmes grupa no Čikagas tiešām šķita jautrā pāŗa gara pilna, sasniedzot sacensības gaitā otru augstāko vērtējumu — 95 punktus. Hamiltonas Rotai, citādi ļoti labi sagatavotai, atkal gadījās mazi negludumi, iegūstot tikai 86 p. un tā ar 254 punktu kopsummu noslīdot ceturtā vietā. Diždancis, apzinoties stāvokļa nopietnību, atkal nodemonstrēja vienu no saviem labākiem sniegumiem, iegūstot 92 p. Izlīdzinātais un raitais Dzintara sniegums deva 90 punktu.

Tikai 4 minūtes pēc pēdējās dejas nobeiguma G. Bāliņa jau varēja paziņot gala rezultātu: uzvarētājs — Toronto Diždancis ar 275 punktiem, 2. Ņudžersijas Dzintars ar 271,5 p., 3. Elvīras un Voldemāra Dzelmes tautas deju grupa Čikagā ar 271 p. un 4. Hamiltonas Rota ar 254 punktiem. Tikai divās vērtētās dejās Montrealas Aćkups ieguva 150 un Beverīnas vija no Ohio 107 punktus.

Par sacensības labo technisko sagatavošanu un raito norisi nepārprotami nopelni A. un G. Bāliņiem, kam savu mazumu pievienoja K. Brasliņš un M. Lorbergs. Paredzētās referentes A. Dzērvītes neklātienes sekās izpalika gan solītais tautas tērpu demonstrējums.

Tautas deju kopu vadītāji atlicināja laiku pārrunām noteiktāku vadlīniju radīšanai nākotnes sarīkojumiem un sacensību vērtēšanas noteikumu izstrādāšanai. Secinājumi lika manīt, ka arī tautas dejas prasās pēc metronoma deju ātruma noteikšanā, tāpat atsevišķo elementu pielietošanas iztulkojums dažkārt vēl ir ļoti atšķirīgs.

(Nobeigums 4. lpp.)

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature?"

Uzvarētāji tautas deju sacensībā — TLB deju kopa Diždancis. Vidū kopas vadītājs Z. Miezītis.
Foto: JAK.

JĀNIS SARMA
SĀLEMAS ĶĒNIŅŠ
ROMĀNS

(62. turpinājums)

Bet tāpat kā visām citām kalnu pilsētām, arī Ģibeonai bija kāda vājā puse — trūka ūdens, un to varēja piegādāt tikai no avotiem kalnāja pakājē ārpus pilsētas. Parasti tas notika ar mākslīgi klintīs iecirstu ūdens vadu palīdzību, bet nereti sievietes to uznesa pilsētā lielos māla traukos. Kamēr pilsētas ielenceji nebija pārtraukuši ūdens piegādi, tā varēja tiem pretoties, jo graudu, miltu un citu ēdamvielu krājumi, kas glabājās turīgo pilsoņu namos, pietika ilgākam laikam. Ūdens trūkums turpretī izšķīra pilsētas likteni jau nedaudzu dienu laikā.

Joābam bija bagātīga pieredze pilsētu ielenkšanas ziņā un tāpēc viņš jau pirmajā dienā uzzināja, kur atrodas Ģibeonas ūdens avoti. Uz viņa pavēli jūdas vīri tajos sameta nonāvēto ģibeoniešu līķus, ko tie pārmeta mūŗiem, jo pilsētā apglabāt tos nebija iespējams, tāpat kā arī savu kritušo ēzeļu un kamieļu maitas un citus atkritumus. Ar to ūdens kļuva nevien nešķīsts, bet arī kaitīgs un pilsētā radās slimības. Beidzot Joābs pavēlēja avotus pilnīgi nosprostot. Pilsētā nu radās posts, jo ļaudis mocījās slāpēs un trūka ūdens arī degošo māju glābšanai. Pilsēta bija pilna dūmu, nejaukas smirdoņas un vaimanu. Bet Joāba vīri bez apnikas uzbruka pilsētas mūŗu aizstāvjiem un ārdīja ar dzelzs āķiem pašus mūŗus.

Vairāk nekā nedēļu ģibeonieši varonīgi pretojās Joāba vīriem, tad viņu kaujas spējas bija galā un tie atvēra pilsētas vārtus.

— Kur ir Šeba, Bikrus dēls?— bija pirmais vārds, ko Joābs izkliedza, kad bija iegājis pa vārtiem pilsētā.

— To tu velti jautā,— kāds izraelietis īgni viņam atbildēja,— jo Šeba Bikrus dēls jau naktī slepeni pilsētu atstājis. Viņš aicinās citas izraeļa pilsētas, lai tās tev pretojas un tu...

— Bet tu to ne redzēsi, ne dzirdēsi,— Joābs uzkliedza un tai pašā brīdī runātāja galva novēlās tam no pleciem un nokrita pie Joāba kājām.

— Tā tas notiks ar ktru izraeļa vīru kurš pacels savu balsi pret Sālemas ķēniņa vīriem,— viņš paskaidroja savas steidzīgās rīcības iemeslu.

Pēc tam krēti un plēti kopā ar jūdas vīriem drīkstēja izsirot visas Ģibeonas mājas un ņemt tur visu to, kas katram patika, ieskaitot arī meitas un sievas.

— Bet jums būs atšķirt nešķīstās no šķīstajām, ka jūs paši netopat nešķīsti kungu Kunga priekšā, — Joābs pavēlēja. Bet šo viņa pavēli kareivjiem bija gandrīz neiespējami pildīt. Bija tā, ka visas Ģibeonas sievas bija pilsētas aplenkuma laikā ļoti izbadojušās un ilgot ilgojās pēc kāda maizes kumosa, ko tām varēja piedāvāt jūdas kareivji. Bet kareivjiem bija jāsteidzas, jo Joābs viņus steidzināja dzīties Šebam pakaļ un tāpēc tie, kaut arī būtu gribējuši, sievas nespēja šķirot un iznāca tā, ka taisni nešķīstās bija tās, kas no kareivjiem ieguva visvairāk...

No Ģibeonas aizejot, Joāba kaŗaspēks kļuva lielāks, jo tam pievienojās arī daudzi Benjamina un Efraimi cilts izraelieši, kas baidījās no Joāba.

Šeba pa to laiku bija sasniedzis Šilou, kas vēl nesen bija bijusi kā reliģisks, tā arī politisks centrs. Tur bija dzīvojis redzētājs Zāmuels un kādu laiku tur bija stāvējis Derības šķirsts. Varēja domāt, ka Šeba izmantos šo Šiloas izcilo stāvokli un pulcinās tur ap sevi visu izraēli.

Lai kavētu Šebu tā rīcībā, Joābs slepeni sūtīja kādu no saviem vīriem pie ķēniņa soģa, lai tas Šebu apcietina. Bet Šeba Joāba sūtni notvēra un piespieda atzīties, kādā nolūkā tas ieradies Šiloā. Tai pašā dienā tā augums karājās pie Šiloas mūŗa, kur ap to mielojās vārnas un kraukļi. Kad pilsētai pietuvojās Joābs, viņš redzēja, ka vējš pie mūŗa šūpo tikai viņa sūtņa kailos kaulus.

Tāpat kā Ģibeona, arī Šiloa bija nolēmusi Joābam pretoties, paļaujoties Šebas uzvarai. Un kad Joābs pietuvojies pilsētas vārtiem, aicināja atvērt vārtus un atdot viņa rokās Šebu Bikrus dēlu, solīdams par to Sālemas ķēniņa labvēlību, Šiloas vecajie to izsmēja:

— Mēs,— tie teica — kā muļķa zīdaiņi paklausījām Sālemas ķēniņam, cerēdami, ka viņš mūs aizstāvēs pret filistiem un mēs varēsim sēt un pļaut kviešus savā zemē un ganīt sīkos un lielos lopus savās ganībās, bet tā visa vietā viņš mūs padarījis par tārpiem savā priekšā. Sālemas ķēniņš izkaltējis mūsu miesas tā, ka mēs varam izskaitīt visus savus kaulus. Tāpēc mēs negribam ēst maizi kopā ar Sālemas vīriem, jo tie visi ir viltnieki un blēži, kas grib samaitāt mūsu dvēseles...

Šāda atbilde, protams, Joābu sakaitināja un viņš jo ātrāk vēlējās ieņemt pilsētu un atriebties kā Šebam, tā arī pilsētas vecajiem, kas bija devuši Šebam patvērumu. Bet Benajas Jojadas dēla un citu virsnieku pierunāts, viņš vēl reizi uzrunāja pilsētas vecajos:

— Ja jūs neņemsit vērā, ko saku,— Joābs draudēja,— tad kungu Kungs dusmosies un jūsu kauli taps sadauzīti tā, ka tie kļūs par pīšļiem un mēsliem...

Bet Šebas mulsināti, vecajie smējās:

— Klausaities, klausaities!... Lūk, šis vīrs rej kā suns mēnesi!...Eji ar mieru, ak Joāb, jo pilsētu aizstāv stiprais Baals ar savu māsu Anatu, kas ir varenāki nekā Sālemas Jehova. Ja tie gribēs, tad Libanons lēkās kā teļš, bet Sirions kā jauns vērsis...

Šī bezdievīgā un lielīgā Siloas vecajo valoda sakaitināja ne vien Joābu, bet arī viņa virsniekus un visus jūdas vīrus: — Lai Siloas vecajo asinis nāk pār viņiem pašiem, bet mēs gribam salauzt to pakaušus un bradāt viņu asinīs!... Joāba vīri kliedza dusmās un Joābs pavēlēja tiem doties uzbrukumā.

Atkārtojās tas pats, kas jau bija noticis pie Ģibeonas un pēc nedaudz dienām Šiloa bija Joāba rokās. Tomēr Šeba Bikrus dēls arī tagad bija paguvis slepeni izzagties no pilsētas un tai nu bija jāmaksā par savu lepno valodu divkāršā mērā:

— Mana roka par šo maitas perēkli būs grūta un Šiloas zaļums nokaltīs kā zāle vasaras bulā...— Joābs teica un lika, lai krēti un plēti gulda pilsētas vecajos koka bukos un sazāģē gabalos. Sazāģēto ķermeņu gabalus Joābs pavēlēja pēc tam izmētāt pa visu pilsētu suņiem par barību. Pēc tam viņš lika saistīt vecajo sievām un meitām rokas un kājas un noguldīt tās uz ielas. Pāri gulošajām sievietēm tad tika dzīti kuļamajos ruļļos iejūgti vērši tik ilgi, līdz no sievietēm bija atlikusi pāri asiņaina un bezveidīga masa.

— Tā Joābs Cerujas dēls darīs arī visās citās izraēļa pilsētās, kas dos patvērumu Šebam Bikrus dēlam...— šādu piedraudējumu Joābs lika paziņot visos izraēļa novados, kamēr Šiloā vēl arvienu skanēja vaidi un sāpju kliedzieni. Tos dzirdēdami, daudzi Šiloas pilsoņi, kas bija palikuši neskarti, naktīs atstāja pilsētu un aizbēgā kalnos, izplatīdami pa visu zemi ziņas par to, kā Joābs rīkojies Šiloā.

(Turpinājums sekos)

Tu esi aicināts augt savai tautai un tēvzemei

TORONTO LATVIEŠU B - BAS SESTDIENAS SKOLAS SVINĪGAIS IZLAIDUMA AKTS UN 15 DARBĪBAS GADU ATCERE

„Kā karavīrs, savu tēvzemi sargājot, cīnās par katru pēdu zemes, tā arī mūsu skolotāji visus trimdas gadus ir cīnījušies, lai latviešu bērnus sagatavotu savas mātes valodas un nacionālās kultūras tālākai pastāvēšanai." Tie bija skaisti atzinības vārdi, kurus bērnu vecāku pārstāve E. Kalniņa izteica TLB sestdienas skolas svinīgajā izlaiduma aktā. Ar to skola atzīmēja savu 15 darbības gadu atceri un pēc skaita 14. izlaidumu. Skolu pastāvēšanas laikā apmeklējuši ap 1000 bērnu, bet beigušo skaits ir 330. Šī gada 38 absolventi saņēma gatavības apliecības un grāmatu veltes, bet sekmīgākie arī speciālas balvas. Saimnieciskos darbiniekus apvienības balvas — kreditsabiedrības „noguldījumu grāmatiņas" par labākām sekmēm mācībās saņēma Maija Kupera, Velta Kupera, Zane Kaņepe, Indra Kiesnere un Andrejs Ezers, bet speciālas grāmatu veltes 2. un 3. vietas ieguvēji — Ligita Kalniņa un Dainis Marsons. Par latviskāko stāju rakstnieces Birutas Senkēvičas balvu saņēma Velta Kupere, bet mākslinieka J. Dekšņa gleznu Maija Kupere. Par nevienas mācību stundas nenokavēšanu apbalvojumus saņēma Maija Kupere un Ivars Stārasts, bet kā skolas zvaniķe Valda Siksna. Ziedu veltes savukārt saņēma visi skolotāji, bet absolventu klases audzinātājas M. Miezīte un E. Zuntaka, skolas pārzine A. Martinsone, kas šīni darbā pavadījusi jau 10 gadu, kā arī R. Skuja, kas visus 15 gadus darbojusies par skolotāju un reizē arī kasieri, saņēma vēl speciālas gan audzēkņu, gan arī skolas labvēļu balvas.

Skolu šogad beidza Irēne Aizupe, Tālivaldis Auziņš, Sigurds Bertmanis, Ingrīda Boša, Andris Ciemgalvis, Daina Dreifelde, Gunta Dreifelde, Andrejs Ezers, Normunds Goba, Rita Gribuste, Baiba Graikste, Ilze Henga, Arturs Jansons, Gunta Kajaka, Ligita Kalniņa, Zane Kaņepe, Maija Kupera, Velta Kupere, Jūlija Kurmīte, Indulis Reksis, Indra Ķlesnere, Ēriks Langenfelds, Skaidrīte Leja, Kristīne Līgere, Dāvis Maksiņš, Dace Māliņa, Dainis Marsons, Māra Maskoviča, Aivars Ozols, Baiba Pāvelsone, Ilze Purgalle, Rudīte Purva, Jānis Ramiņš, Raimonds Rūķītis, Valda Siksna, Māris Sīliņš, Ivars Stārasts un Ieva Zelmene.

Svinīgais izlaiduma akts, kas 5. jūnijā Latviešu namā Toronto bija pulcinājis pilnu zāli apmeklētāju, sākās ar Latvijas karoga ienešanu un māc. A. Čopa vadītu svētbrīdi, kurā viņš aicināja absolventus un visus pārējos skolas audzēkņus augt lieliem savai tautai un tēvzemei. TLB valdes priekšsēdis A. Gribusts uzrunā uzsvēra, ka šie ir patiesi darba, darba pieplīdījuma un reizē arī prieka svētki, bet skolas pārzine A. Martinsone absolventus aicināja dzejnieka K. Skalbes vārdiem nekļūt par neapmierinātiem pašlabuma meklētājiem, kā to dzejnieks simboliski izteicis savā pasakā „Labuma meklētājs." Uzrunām un novēlējumiem sekoja audzēkņu un absolventu svinīgs solījums un skolas karoga nodošana, kuru no nākošās absolventu klases saņēma Andrejs Stikuts, Silvija Gulbe un Rasma Stagava, bet nodeva Dāvis Maksiņš, Baiba Graikste un Zane Kaņepe. Pēc tam absolventi krāšņos tautas tērpos kopruna skandēja izvilkumu no J. Raiņa „Uguns un nakts."

Gatavības apliecību un balvu pasniegšanu veica skolas pārzine A. Martinsone, LNAK kultūras un izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, TLB valdes priekšsēdis A. Gribusts, apvienotu audzinātājas M. Miezīte un E. Zuntaka. Reizē cildināja arī pārējo klašu sekmīgākos skolēnus: pirmskolas klasē tāda bija Anita Bredovska un Lilita Tannis; 1. a klasē — Maira Rādziņa, Sandra Bāra, Rita Treiguta, Ingrida Mežģirta, Viktors Skujiņš, Aina Tilupe un Iveta Gerba, bet 1. b klasē — Linda Henga, Irisa Lāma, Linda Lazda, Andris Silnieks un Andris Zilāns; 2. klasē — Daina Pauzere, Hana Zaļakmene, Rita Ozoliņa, Andris Briedis, Jānis Ozoliņš, Valda Mackara, Juris Brammanis, Sandra Čače, Ligita Tauriņa, Anta Roze, Anda Maksiņa, Pēteris Kusmanis un Juris Dilevko; 3. a klasē — Arnis Budrēvics, Sandra Elkina, Daina Ķlesnere, Tamāra Knikiņa, Laima Ķuze, Rita Langenfelde, Dzintra Pērkone, Daina Sīliņa un Daina Zīlāne; 3 b klasē — Ilze Morgenšterna, Māra Rāviņa un Leonards Turkevics; 4. klasē — Alvis Butkēvics, Miķelis Cerps un Jasmīna Daksnis; 5 a klasē — Dace Budrēvica, Rita Bula un Velta Ezerniece. 5 b kl. — Maija Asare, Anita Kalniņa, Brigita Kampe, Ingrida Mackara, Ligita Miezīte, Daina Sīliņa, Mārīte Vēmane un Sarma Zubāne; 6. klasē — Inese Ezerkalna, Sandra Indzere, Māra Konce, Lauma Stikuta un Zane Ezera, bet 7. kl. — Andrejs Stikuts.

Gaŗa bija arī apsveicēju rinda, ko ievadīja LNAK kultūras un izglītības noz. vadītājs J. Mežaks, TLTA sestdienas ģimnazijas direktors prof. V. Burkēvics, LPB Kanadas kopas priekšniece B. Senkēviča, Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes pārstāvis O. Brenķis, LKAK valdes priekšsēdis K. Boriss, DVKV un DV Toronto nod. pārstāvis O. Kļavenieks, konkordijas Zelmenis seniors A. Tīcmanis, LSDA valdes priekšsēdis P. Rasiņš un Sv. Andreja ev.-lut. draudzes māc. A. Čops, bet Korporāciju kopas seniors un kreditsabiedrības valdes priekšsēdis A. Rāviņš kopā ar sveicieniem nodeva arī aploksni (500 dol.). Tāpat aploksni nodeva arī LKIA valdes loceklis A. Lielbārdis. Bez tam vēl sveica no 19. Tērvetes skautu vienības A. Treimanis, no LNJAK — V. Treiguts un Valda Briede no TLTA sestdienas ģimnazijas audzēkņiem. Rakstveida sveicienus bija sūtījis konsuls V. Tomsons un Hamiltonas latviešu skola.

Sirsnīgiem vārdiem no saviem audzēkņiem atvadījās abas absolventu klašu audzinātājas M. Miezīte un E. Zuntaka, bet absolventu vārdā pateicās Andris Ciemgalvis. Skolas vecāku padomes priekšsēdis I. Jaunkalns nobeigumā vārdos pateicās skolotājiem par pašaizliedzīgo darbu, organizācijām un sabiedrībai par sniegto atbalstu skolas uzturēšanai, kā arī bērnu vecākiem par cildeno apņēmību pildīt savu pienākumu latvietības saglabāšanā. Ar to ir beidzies pirmais latviskās audzināšanas posms, bet kā izteicās prof. V. Burkēvics, tas varēs turpināties TLTA sestdienas ģimnazijā, kurā, cerams, satiksies visi šī gada absolventi.

Kā liecina šis sarīkojums, TLB sestdienas skolas darbu atzinīgi novērtē ne tikai bērnu vecāki un daudzās organizācijas, bet visa latviešu sabiedrība. Bagātīgs tādēļ bija organizāciju un atsevišķu labvēļu devums absolventu un arī skolotāju balvām un pašai skolai.

Pēc svinīgā izlaiduma akta skolēni vēl piedalījās dejās un rotaļās, bet absolventi ar skolotājiem, vecākiem un labvēļiem pie dāmu klātiem tējas galdiem, lai pēc sekmīgi nobeigtās latviešu skolas un vietējo pamatskolu nobeiguma dotos pelnītā vasaras atpūtā latviešu bērnu vasaras nometnēs un citur.

R.N.

TORONTO

● Svētdienas priekšpusdienā CLB raidītājā komponists un mūzikas kritiķis Ralfs Bekvits savā pārskatā par nedēļas notikumiem Toronto mākslas dzīvē pakavējās arī pie latviešu dziesmu svētkiem, apzīmēdams tos par vienu no etnisko grupu visplašākajiem un izcilākajiem notikumiem. Bekvits atzinīgi izteicās par māksl. K. Langenfelda dekorējumu, kā arī krāšņajiem un daudzveidīgajiem tautas tērpiem un galvas rotām.

Pieminot mūsu koŗadziesmu bagāto harmonizāciju ar īpatajiem „žēlabu" (wailing) efektiem, viņš izcēla ASV virsdiriģenta Roberta Zuikas spēka pilno koŗa vadīšanas techniku. Instrumentālkoncerts Bekvitam šķitis izcilākais no visiem sarīkojumiem, ar interesanto mūziku stipri novirzīdamies no tīri latviskā. Visi darbi sniegti ļoti labā priekšnesumā. Bekvits īpaši pieminēja Roberta Mumpera un Veras Leinvēberes klavieŗspēli, par pēdējo izteikdamies, ka šo mūzikāli smalko pianisti viņš labprāt klausītos vēlreiz.

● 26. maijā pēc ilgākas slimošanas ar ļaundabīgu audzēju mirusi Meta Tanne, dzimusi Skrastiņa. Aizgājēja bija dzimusi 1903. gada 24. janvārī Bauņu pagastā, izglītojusies Matīšos, Valmierā un Rīgā. Bēgļu gaitas vispirms vadījusi Vācijā, pēc tam Anglijā, kur aktīvi piedalījās vanadžu darbā, bet 1951. gadā ieceļoja Kanadā, kur ilgus gadus pildīja sekretāres pienākumus Sv. Jāņa draudzē Toronto un bija korp. Patria dāmu komitejas priekšniece. Jau dzimtenē viņa ar Metas Skrastiņas vārdu publicēja laikrakstos dzejoļus un apcerējumus, bet Toronto savā laikā publicējās vietējā latviešu avīzē. Aizgājēju 29. maijā uz Jorkas kapu latviešu nodalījumu izvadīja māc. A. Lūsis. Pēc viņas sēro vīrs Kārlis Tannis, kas ilgus gadus pildīja LNAK kasieŗa pienākumus un ir kalpakiešu kopas vecākais Kanadā, un dēli Egils, Guntis un Jānis.

O. K.

● Ernas Ošiņas - Bērziņas baletskolas audzēkņu vakars bija pulcinājis tuvu pie 250 apmeklētāju. Gan solo, gan pāŗu un grupu dejās skolas 30 audzēknes rādīja savu apgūto veiksmi baleta priekšnesumos, kas 26 dejās beidzās ar izvilkumu no P. Čaikovska baleta, piedaloties 12 dejotājām, no kuŗām 6 bija latvietes. No 11 latvietēm — skolas audzēknēm solo dejas dejoja Astrīde Turķe, Zane Ezera, Inta Vilka un Zane Šterna, bet „tīrā latviešu" pārī Zane Šterna un Inta Vilka. Audzēkņu vakars raiti ritēja pianista Valtera Idelera pavadījumā, bet dejotājām piemērotus kostīmus bija izvēlējusies Rita Nomika. Skatuves ietērpu bija gatavojis mākslinieks Kārlis Bērziņš, bet apgaismojumu pārzināja Valdis Turķis. Skola savu rudens sezonu atsāks septembrī, bet reģistrēšanās paredzēta, sākot ar 7. septembri pa tālr. RO 6 - 7904.

● Šinīs dienās uz Pulmanu, Vašingtonā izbrauc prof. A. Dreimanis, lai piedalītos radioaktīvā oglekļa (C -14) starptautiskā konferencē. Prof. A. Dreimanis, kā zināms, ir University of Western Ontario Londonā mācības spēks un ilggadīgs LNAK padomes priekšsēdis.

ŠELBURNA

● Latviešu lauksaimniecības biedrības referātu vakars notiks 12. jūnijā, plkst, 8 vakarā Vaivadu saimniecībā pie Dandalkas. Referēs Dr. Alfrēds Vanags un Dr. Oļģerts Miniats. Sekos groziņu vakars.

● Gustavs Lanka smagi ievainots, strādājot ar traktoru savā saimniecībā pie Maunt - Forestas un ievietots Gvelfas slimnīcā.

TAUTAS DEJU...

(Pārnesums no 3. lpp.)

Pārrunas skāra arī sengadus vārīgos punktus — deju pierakstītāju pareizību (Rinka un Stumbris — divējādi veidi) un tiesnešu nekļūdību. Visu kopēja vēlēšanās bija, lai kopu apmācītājiem rastu iespēju tikties nedēļu ilgā studiju kursā, kuŗā kopējā darbā novērstu vēl pastāvošās neskaidrības un domstarpības deju tulkošanā.

Kopumā ņemot, tautas deju sacensība bija vērtīga daļa no dziesmu svētku kopskaņas. Par to liecināja dalībnieku interese, skatītāju atsaucība un speciālistu nesavtīgais darbs. Gan vēlāk, vērojot tautas deju lieluzvedumu, uzmācās jautājums par Bostonas iztrūkuma iemesliem sacensībā, jo šī kopa ar jauneklīgu sparu, izjūtu un piedzīvojušu prasmi jūtami izcēlās pārējo vidū. Kur palika Detroita un Otava? Un — vai sacensība nebūtu labs pārbaudījums arī pašiem jaunākajiem dejotājiem? Bet, varbūt, arī tas viss vēl nāks, jo par to jau liecināja nospiedīgais jauneklīgais vairākums kā sacensībā, tā arī lieluzvedumā.

VAIRĀK PIESARDZĪBAS PELDOTIES

Kanadas Sarkanā krusta statistikas dati par 1964. gadu rāda, ka pag. gadā Kanadā noslīkušas 1127 personas, no tām 34 proc. vecumā no 22 — 46 gadiem. Vairāk nekā 170 bērnu noslīkuši tādēļ, ka atstāti bez uzraudzības. Simtiem pilsoņu smagi ievainoti, nirstot pārāk seklos vai no kokiem, akmeņiem un skārdiem neiztīrītos ūdeņos. Ap 25 proc. nāves gadījumu cēlonis ir nemākulība vai pārgalvība laivu sportā, tāpat arī piesardzības trūkums, nododoties ūdens slēpošanai. Bieži traģiskas sekas mēdz būt vienkāršu ūdensdrošības noteikumu neievērošanai. Piemēram, dzīvības glābšanas jostas nekā nepalīdz, ja tās, laivai grimstot, noglabātas kabīnē vai zem soliem. Šīs jostas jātur pa tvērienam vai, lietojot ūdens slēpes un braucot ātrlaivā, apvelkamas. Jāievēro arī nirēji, — šis sports plaši izplatīts. Zemūdens sportistu karodziņš ir sarkans ar diagonālu baltu svītru. Visām motorlaivām jāturas ap 100 pēdu attālumā no vietas, kur šāds karodziņš redzams. Kanadas likums arī nosaka, ka visiem laivu īpašniekiem jāgādā, lai katra braucēja rīcībā būtu dzīvības glābšanas josta.

Ļoti svarīgi, lai ikvienam cītīgam peldētājam būtu zināmi elementārie atdzīvināšanas paņēmieni — elpošana ar muti (mouth - to - mouth respiration technique), īpaši mazu bērnu mātēm ieteicams pamācīties šos vienkāršos paņēmienus, ar kuŗiem daudzus bērnus izglābtu, ja kāds laikā prastu šo metodi lietot.

S.

RAKSTĀMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cenām
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave., Tel: 463-2667

ANDREJSONS
APDROŠINA.
463 — 7313

ATCERES BRĪDIS ROTĀ

Veterānu atpūtas namā Rota Elku parkā, Katskiļu kalnos, ASV, 29. maijā notika Kurzemes cietokšņa 20 gadu atceres svinības un Latviešu leģiona 19. divīzijas vīru salidojums. Sarīkojumu ievadīja ar karoga uzvilkšanu un svinīgu jundu, kuŗas ziņojumu pieņēma plkv. P. Līcis, un beidza ar Latvijas himnu. Svinīgajā aktā runāja Bruņinieku krusta kavalieris R. Ancāns, patriotisko K. Dziļlejas dzejoli „Kaŗavīra ticība" deklamēja G. Ancāns, bet par Kurzemes cietokšņa cīņu politisko nozīmi šodien referēja bij. Kurzemes Tautas padomes loceklis R. Turks. Dzejniece Alma Richtere Kurzemes cietokšņa atcerei bija veltījusi speciālu dzejoli, kuŗu nolasīja J. Šāberts. Koncerta daļā ar brīdim piemērotām dziesmām uzstājās Skaidrīte Prince Alīses Dzirkales klavieŗu pavadījumā, par pateicību saņemdamas ceriņu ziedus no veterānu nama dārza. No Baltiešu sieviešu padomes sveica H. Ozoliņa. Daudzie bij. kaŗavīri un viesi pēc tam pārrunās pakavējās pie dāmu komitejas un saimnieces M. Līkumas klātajiem galdiem.

Otrā dienā notika aizlūgums Brāļu kapos Katskiļu kalnu pakājē un plkv. K. Dušulta pelnu urnas apglabāšana (tā bija pārsūtīta no Vācijas). Runu teica LKIA mācītājs V. Rolle. Bez piederīgo ziediem vainagus nolika no LKIA, Rotas, Ņujorkas draudzes un korp. Tālavija plkv. P. Līcis, no plkv. Lizuma Toronto ar ziediem sveicināja J. Šaberts, Ņujorkas draudzes nometnes pārzinis J. Bole un citi. Atvadu sveicienus bija sūtījuši arī LKOK biedrības pr-ks ģen. J. Priede un latviešu strēlnieku biedrības pr-ks pltn. E. Mednis.

Vakarā atceres dalībnieki noskatījās A. Sprinča uzņemto un J. Prinča demonstrēto filmu par Rotu no tās iegādes brīža līdz galīgai izbūvei un iesvētei. Apsprieda arī Rotas izdaiļošanas plānus. Par LKIA dāmu komitejas organizēšanu apņēmās gādāt dziedāja Mirdza Piekalnīte.

Dz.

Brigita Grāvīte ieguvusi Hillfield - Strathallan kolledžas Hamiltonā stipendiju visām pamatskolas un vidusskolas kursam atbilstošām klasēm. Apdāvinātā Brigita ir 11 gadu veca un pašreiz mācās minētās privātskolas 6. klasē. Skolas nauda šai privātajā skolā ir 500 — 800 dol. gadā. Viņa skolu jau apmeklējusi no bērnu dārza un katru gadu bijusi pirmā skolniece savā klasē. Lai iegūtu šo stipendiju, bija jāpiedalās speciālos zināšanu pārbaudījumos, kuŗos Brigita arī guvusi pirmo vietu un reizē ar to brīvu skolu, 13. klasi ieskaitot. Brigita ir arī ļoti sekmīga skolniece Hamiltonas latviešu skolā, būdama labākā savā klasē, dejo Hamiltonas tautas deju grupā, piedalījās dziesmu svētkos tautas deju uzvedumā, kā arī mācās dziedāšanu Hamiltonas konservātorijā.

J. G.

JAUNS HUMĀNITĀRO ZINĀTŅU DOKTORS

Latviešu humānitāro zinātņu doktoru saimei brīvajā pasaulē pievienojies jaunais latviešu valodnieks — Londonas universitātes (Kanadā) profesors Ivars Avotiņš, kas tikko ieguvis doktora gradu Harvardas universitātē. Līdz šim viņš mācīja latīņu un grieķu valodu Londonas augstskolā kā profesora asistents, bet tagad apstiprināts par kārtējo profesoru. Ivars Avotiņš studijas iesāka Toronto universitātē un jau studenta laikā uzvarēja kādā ievērojamā veco valodu sacencībā, pieveicot ap 200 konkurentu, izlasītus labākos studentus no citām ASV un Kanadas universitātēm.

Kn.

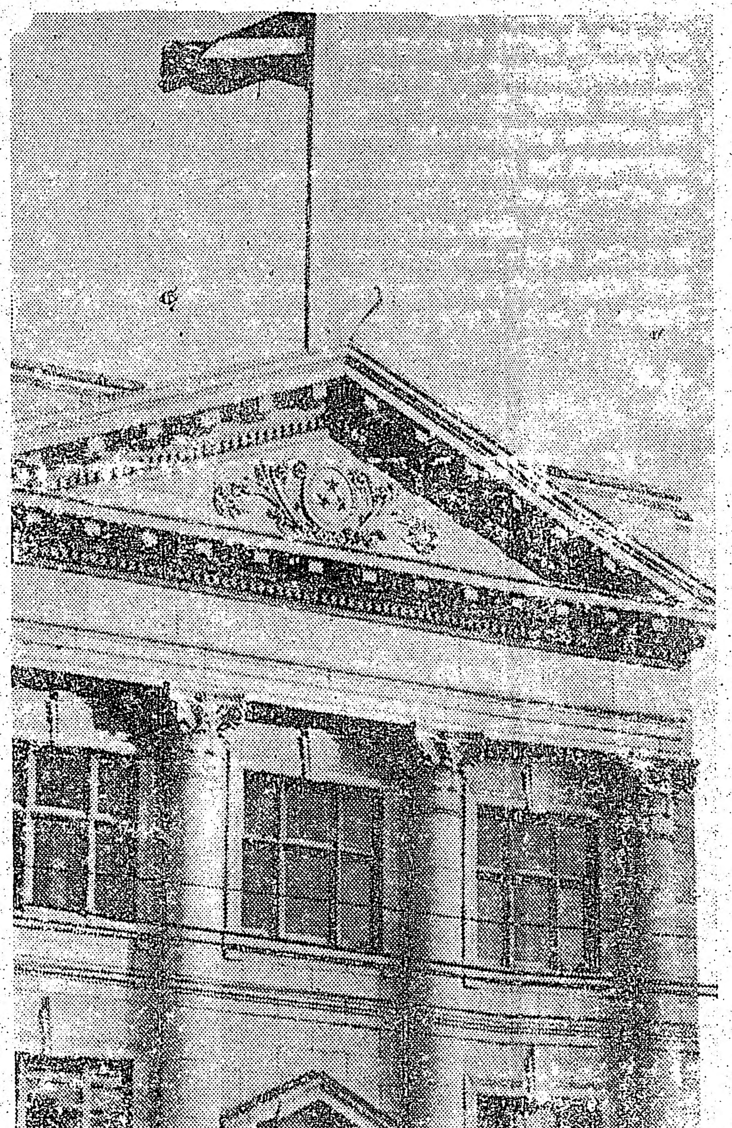

LATVIEŠU NAMS TORONTO AICINA

Iepriekšējā LA numurā ziņojām, ka 1. jūnijā apritēja gads, kopš pārņemtas Latviešu nama Toronto atslēgas. Kopš šī brīža namā notikuši jau neskaitāmi sarīkojumi, un arī priekšdienās namā pulcēsies latvieši gan atceres brīžos, gan priecīgos sarīkojumos. J. Liģera uzņēmumā Latviešu nams redzams karogu rotā dziesmu svētku laikā, bet divi JAK uzņēmumi rāda, cik mājīgas nama telpas un cik gaumīgi klāti galdi banketiem, kā arī — cik omulīgi nama saimnieču iekārtotajā ēdnīcā jutās dziesmu svētku apmeklētāji.

Londo

Latvijas sūtniecības vadītājs Lielbritānijas galvaspilsētā Londonā T. V. Ozoliņš, uzturēdamies ASV dienesta pienākumos, bija izkārtojis lidojumu pie komponista Voldemāra Ozoliņa uz Kolorado, uz Pueblo. Šī tikšanās abiem brālēniem pēc 30 gadiem bija sevišķi nozīmīga un sirsnīga, jo tā bijusi sen jau iecerēta, bet aizvien atlikta. Londonas brālēns komponistam ir vienīgais tuvinieks brīvajā pasaulē. Komponists skurba priekā. Viņam pat likās, it kā vakar vien būtu šķīrušies, nevis priekš 30 gadiem, kaut patiesība ir daudz rūgtāka, jo abiem aiz muguras ir izpostīta zeme, varmāku kājām sabradātā Latvija. Abi ir patrioti un cīnītāji: sūtniecības vadītājs ar diplomāta ieročiem, komponists ar latviešu dziesmu un mūziku. Abi cīnās nenogurdami, kaut pavisam tuvu pieslojuši septītā gaddesmita robežai. Diplomāts ir trīs gadus jaunāks par komponistu, vēl vieglu soli, cēlu augumu, laipnu smaidu: gaišs latvietis.

Netieša saskare ar sūtniecības vadītāju T. V. Ozoliņu man bijusi jau trimdas gados Vācijā: kā sūtniecības padomnieks viņš parakstīja manu Latvijas ārzemju pasi, jo vērmeļu bikeŗa gados pulksteņu salasītāju armija, kā „ciešanu biedri" vācieši atklāti ņirdza par uzvarētājiem, bez mana pulksteņa un citām piemiņas lietām pievāca arī Latvijas pasi. Pēc pazemojuma gadiem bija jāmeklē jauns dokuments Latvijas sūtniecībā.

Tiešā saskare nāca negaidīta. Par to bija padomājis mans laip-

Latvijas sūtniecības Londonā vadītājs Te… ponists Voldemars Ozoliņš.

AR PĪPI UZ JU…

Mazā draugu pulciņā kādreiz dzirdēju, ka Ņujorkā esot visizglītotākie namziņi, daudzi ar zinātniskiem gradiem. Neilgi pēc tam gadījās vajadzība apmeklēt vairākus namziņus vai, kā ņujorkieši saka, „superus." Nedrīkstēja jau tūlīt prasīt, vai namzinim ir kāds profesora vai doktora grads, bet uzmanīgi centos noskaidrot, vai „supers" zina arī ko citu bez ielu slaucīšanas, aptīrīšanas vai gaismas ieslēgšanas. Bet gandrīz pats ieskrēju „sprukās," jo vienā vietā man sāka stāstīt par vācu literātūru, otrā — par pasaules filozofiem, trešajā — par augstāko matēmatiku, bet citā — par toņkārtām mūzikā vai jaunākajiem atzinumiem glezniecībā. Bija jāatzīst, ka Ņujorkas namziņiem izglītības netrūkst, pietrūkst tomēr angļu valodas pareiza izruna vai vārdu krājuma, bet dažās vietās varēja izlīdzēties ar dzimtās zemes valodu.

Latviešu namziņu „cunfte" Ņujorkā kādreiz bija ļoti spēcīga, un namzinis izrādījās visizplatītākais amats. Daļa šo amatu izpildīja vakaros pēc kārtējā dienas darba, kad apkopa mazāku māju, citiem bija vidēja lieluma mājas, veltījot šim uzdevumam pilnu darba laiku, bet citi vēlāk iemanījās lielāku namu apsaimniekošanā. Tagad latviešu namzinis no Ņujorkas draud pazust. Šī amata piekopēji lielāko daļu ir vīri, kas tuvojas pensijas vecumam vai tādu jau izkalpojuši, nedaudzi tikuši pie vairāku simtu dzīvokļu namu pārraudzīšanas ar vairākiem desmitiem palīgu, bet jauni namziņi klāt vairs nerodas. Piecdesmito gadu sākumā latviešiem bija pat „namziņu akadēmija," kuŗā profesori mācīja praksē un teorijā mājas apsaimniekošanu. Bija arī pāris desmit „studentu," varbūt trīsreiz vecāki par parastajiem studentiem. Bet namziņu kursi darbību izbeidza kursantu trūkuma dēļ.

...ES BRĪDIS ROTĀ

...derīgo ziediem vainagus nolika no LKIA, Rotas, Ņujorkas draudzes un korp. Tālavija plkv. P. Līcis, no plkv. Lizuma Toronto ar ziediem sveicināja J. Šaberts, Ņujorkas draudzes nometnes pārzinis J. Bole un citi. Atvadu sveicienus bija sūtījuši arī LKOK biedrības pr-ks ģen. J. Priede un latviešu strēlnieku biedrības pr-ks pltn. E. Mednis.

Vakarā atceres dalībnieki noskatījās A. Sprinča uzņemto un J. Prinča demonstrēto filmu par Rotu no tās iegādes brīža līdz galīgai izbūvei un iesvētei. Apsprieda arī Rotas izdaiļošanas plānus. Par LKIA dāmu komitejas organizēšanu apņēmās gādāt dziedāja Mirdza Piekalnīte. Dz.

Brigita Grāvīte ieguvusi Hillfield - Strathallan koledžas Hamiltonā stipendiju visām pamatskolas un vidusskolas kursam atbilstošām klasēm. Apdāvinātā Brigita ir 11 gadu veca un pašreiz mācās minētās privātskolas 6. klasē. Skolas nauda šai privātajā skolā ir 500 — 800 dol. gadā. Viņa skolu jau apmeklējusi no bērnu dārza un katru gadu bijusi pirmā skolniece savā klasē. Lai iegūtu šo stipendiju, bija jāpiedalās speciālos zināšanu pārbaudījumos, kuros Brigita arī guvusi pirmo vietu un reizē ar to brīvu skolu, 13. klasi ieskaitot. Brigita ir arī ļoti sekmīga skolniece Hamiltonas latviešu skolā, būdama labākā savā klasē, deju grupā, piedalījās dziesmu svētkos tautas deju uzvedumā, kā arī mācās dziedāšanu Hamiltonas konservatorijā. J. G.

NAMS ... AICINA

Londonas viesis

Latvijas sūtniecības vadītājs Lielbritānijas galvaspilsētā Londonā T. V. Ozoliņš, uzturēdamies ASV dienesta pienākumos, bija izkārtojis lidojumu pie komponista Voldemāra Ozoliņa uz Kolorado, uz Pueblo. Šī tikšanās abiem brālēniem pēc 30 gadiem bija sevišķi nozīmīga un sirsnīga, jo tā bijusi sen jau iecerēta, bet aizvien atlikta. Londonas brālēns komponistam ir vienīgais tuvinieks brīvajā pasaulē. Komponists skurba priekā. Viņam pat likās, it kā vakar vien būtu šķīrušies, nevis priekš 30 gadiem, kaut patiesība ir daudz rūgtāka, jo abiem aiz muguras ir izpostīta zeme, varmāku kājām sabradātā Latvija. Abi ir patrioti un cīnītāji: sūtniecības vadītājs ar diplomāta ieročiem, komponists ar latviešu dziesmu un mūziku. Abi cīnās nenogurdami, kaut pavisam tuvu pienākuši septītā gaddesmita robežai. Diplomāts ir trīs gadus jaunāks par komponistu, vēl vieglu soli, cēlu augumu, laipnu smaidu: gaišs latvietis.

Netieša saskare ar sūtniecības vadītāju T. V. Ozoliņu man bijusi jau trimdas gados Vācijā: kā sūtniecības padomnieks viņš parakstīja manu Latvijas ārzemju pasi, jo vērmeļu biķeru gados pulksteņu salasītāju armija, kā „ciešanu biedri" vācieši atklāti ņirdza par uzvarētājiem, bez mana pulksteņa un citām pieminas lietām pievāca arī Latvijas pasi. Pēc pazemojuma gadiem bija jāmeklē jauns dokuments Latvijas sūtniecībā.

Tiešā saskare nāca negaidīta. Par to bija padomājis mans laipnais un draudzīgais trimdas kaimiņš komp. V. Ozoliņš: viņa aicināti, bijām ciemiņi Pueblo, lai satiktos ar sūtniecības vadītāju. Tā bija patīkama tikšanās. Mēs sēdējām komponista un viņa kundzes, puķu mīlētājas, kopptajā dārzā, kas plauka pavasara ziedos, un tērzējām. Tālais viesis, izrāvies no Londonas miglas, Kolorado kalnu saulē meklēja ēnu pie tikko salapojušās plūmītes, tomēr spēcīgā kalnu saule atrada arvien iespēju krietni noglāstīt Eiropas viesa seju.

Sūtniecības vadītājs T. V. Ozoliņš, sūtniecībās Dānijā, Zviedrijā un Anglijā aizvadīdams sava mūža garāko posmu, nav apsūnojis ierēdnis. Pārsteidz viņa jaunekļīgums un tīrā latviešu valoda. Viņš ir daudzu valodu pratējs, simpatisks sarunu risinātājs. Bez liekiem apkārtceļiem tūlīt atradām kopējas valodas. Viņam ir plašs ieskats par latviešu sabiedrisko un kultūrālo dzīvi brīvajā pasaulē, savs spriedums par Anglijas latviešu literātu izdarībām. Sūtniecībā ieplūstot visa brīvās pasaules latviešu prese. Tajā viņš saskata preses veikalniekus un tos, kas, cīnīdamies ar grūtībām, grib pastāvēt.

Latvijas sūtniecībā esot plaša bibliotēka ar bagātu brīvās Latvijas laika grāmatu un žurnālu krājumu. Par nožēlošanu, laikraksti neesot uzglabāti. Bibliotēkā esot retumi, kurus sūtniecība ļoti sargājot, rūgtu piedzīvojumu dēļ ne grāmatas, ne žurnālus nedodama vairs ārpus sūtniecības telpām, bet laipni atļaudama ikvienam tos izmantot turpat sūtniecībā izrakstiem un fotografēšanai. Trimdas preses izdevumi rūpīgi saglabāti.

Ilgus gadus stāvēdams aiz sūtņu mugurām, sūtniecības vadītājs bijis maz redzams un dzirdams. Viņš nav centies pēc popularitātes un sevis daudzināšanas, jūtīgi atšķirdams glaimus no nopelniem. Viņš, stāstīdams par Amerikas ceļojumu, pasmaidīja par „medus ziedējiem", par amerikāņu viena mirkļa smaidu, to veikli atdarinādams.

Lielajai politikai pieskārāmies maz. Nesodītie Kaina slavinātāji, tirgodamies ar valstīm un tautām, arvien vēl neuzklausa mazo tautu diplomātu taisnīgās prasības pēc brīvības. Diplomāts, kas vislabāk redz pasaules nenormālo stāvokli, kāds valda vēl 20 gadu pēc kara bez miera līguma, nojautās pārliecināts, ka nākamo 10 gadu laikā jānāk milzīgam pagriezienam, kādai „zemes trīcei", kas skars arī mūsu zemi.

Tā pārcēlāmies uz komponista „mūzikas laboratoriju" pagraba telpās. Komponists un viņa kundze stāstīja par koncerta turnejas iespaidiem un vērojumiem, komponists atskaņoja savas skaistākās dziesmas, kas dziedātas turnejā, atskaņoja savas improvizācijas skaņu lentēs. Ar interesi klausījās viesis un priecājās par brālēna jaunākajām dziesmām un instrumentālo mūziku. Londonas viesis savās jaunās dienās bijis teicams pianists un joprojām esot viens no pāris duciem latviešu, kas apmeklējot visus koncertus Londonā. Viņš labi orientēts latviešu jaunākās mūzikas laukā, brīnījās par šejienes dziesmu svētku rīkotājiem, kas koriem nemaksājot ceļu uz dziesmu svētkiem.

Dažas dienas vēlāk diplomāts un komponists ar kundzi bija mūsu ciemiņi Kolorado Springā. Izbraucienos pa Kolorado Springas apkārtni apskates objekti bija Dieva dārzs un gaisa spēku akadēmija: viens dabas, otrs cilvēku roku lielisks veidojums. Diplomāts ir arī cītīgs fotografs, savā krāsu filmā paņemdams līdz Paik - Pīka sniegoto galotni, Dieva dārza sarkanās klintis, gaisa spēku akadēmijas grandiozās celtnes, pat Kolorado dārziņa ziedošās ābeles.

Tīri neticami, ka Londonas viesis ir pirmoreiz Amerikā: dienesta ceļojumi ierobežoti, un par savu naudu tik tālus ceļus nevarot atļauties.

Tikai piecas dienas Londonas viesis ciemojās Kolorado, lai vēl pēc dažām vizītēm Ņujorkā piesēstos kuģī „Queen Elisabeth" un, šūpodamies okeana viļņos, izbaudītu brauciena burvību un atpūstos, jo Londonas sūtniecībā viņu atkal gaida darba dienas pie vēstulēm apkrauta rakstāmgalda.

E. Zirnītis

Latvijas sūtniecības Londonā vadītājs Teodots V. Ozoliņš un komponists Voldemārs Ozoliņš. Foto: E. Zirnītis

MINEAPOLES SKOLAS IZLAIDUMS

Mineapoles-St. Paulas latviešu ev.-lut. draudzes svētdienas skolas izlaidums sākās ar svinīgu dievkalpojumu, kuru vadīja māc. P. Langins un dziedāja svētdienas skolas audzēkņu koris dir. V. Langinas vadībā. Pēc tam draudzes namā svinīgo aktu ievadīja Latvijas karogu ienešana. Skolas pārzine V. Langina pakavējās pie padarītā darba, norādot, ka skola vadījusies no pamatdomas kalpot Dievam un tēvzemei, uzrunas nobeigumā pateicoties skolotājiem un vecākiem par veikto darbu. Pēc kopēji nodziedātās Latvijas himnas, absolventus sveica māc. P. Langins, skolas valdes vārdā V. Beķeris, norādot uz skolas nozīmi latviskuma saglabāšanā, un draudzes pr-ks R. Vītols. Skolu beigušajiem gatavības apliecības izsniedza klases audzinātājs E. Muriņš, un tās saņēma Alīda Baküze, Maija Cera, Ingrida Kancāne, Māris Kurmis, Anna Lindemane, Pēteris Lindemans, Inese Saukante un Dace Trenče. E. Muriņš novēlēja saviem audzēkņiem paturēt skaidru sirdi un saglabāt latviešu tikumus un tēvzemes mīlestību. Absolventu vārdā pateicās D. Trenče, bet izlaiduma klases vecāku vārdā V. Kurmis, pateicoties klases audzinātājam, E. Muriņam pasniedza koka svečturi.

Rakstisku apsveikumu bija sūtījis rakstnieks J. Klīdzējs. Absolventi dāvanās saņēma grāmatas, kuras DV apvienības vārdā pasniedza H. Kalnabunde.

Priekšnesumu daļā uzstājās absolventi ar runas kori un deklamācijām, bet nobeigumā skolas audzēkņu koris dziedāja tautas dziesmas. Tad svinīgā ceremonijā līdzšinējais glabātājs P. Lindemanis skolas karogu nodeva nākošās absolventu klases pārstāvim J. Ābelīim, kas, to saņemot, solījās karogu turēt godā un glabāt kā simbolu mūsu tēvzemes brīvībai un taisnības uzvarai.

Svinīgajā aktā sumināja arī skolotāju E. Muriņu, kas atskatījās uz 40 gadiem skolotāja darbā. Skolas vārdā viņu sveica valdes pr-ks V. Beķeris. Sarīkojuma nobeigumā vecāku padomes pr-tājs L. Sproģis vēlreiz pateicās visiem, kas līdzējuši aizvadītajā gadā, bet sevišķi skolas pārzinei V. Langinai.

H. K.

AR PĪPI UZ JUMTA

Mazā draugu pulciņā kādreiz dzirdēju, ka Ņujorkā esot visizglītotākie namziņi, daudzi ar zinātniskiem gradiem. Neilgi pēc tam gadījās vajadzība apmeklēt vairākus namziņus vai, kā ņujorkieši saka, „superus." Nedrīkstēja jau tūlīt prasīt, vai namzinim ir kāds profesora vai doktora grads, bet uzmanīgi centos noskaidrot, vai „supers" zina arī ko citu bez ielu slaucīšanas, aptīrīšanas vai gaismas ieslēgšanas. Bet gandrīz pats ieskrēju „sprukās," jo vienā vietā man sākai stāstīt par vācu literatūru, otrā — par pasaules filozofiem, trešajā — par augstāko matemātiku, bet citā — par toņkārtām mūzikā vai jaunākajiem atzinumiem glezniecībā. Bija jāatzīst, ka Ņujorkas namziņiem izglītības netrūkst, pietrūkst tomēr angļu valodas pareiza izruna vai vārdu krājuma, bet dažās vietās varēja izlīdzēties ar dzimtās zemes valodu.

Latviešu namziņu „cunfte" Ņujorkā kādreiz bija ļoti spēcīga, un namzinis izrādījās visizplatītākais amats. Daļa šo amatu izpildīja vakaros pēc kārtējā dienas darba, kad apkopa mazāku māju, citiem bija vidēja lieluma mājas, veltījot šim uzdevumam pilnu darba laiku, bet citi vēlāk iemanījās lielāku namu apsaimniekošanā. Tagad latviešu namzinis no Ņujorkas draud pazust. Šī amata piekopēji lielāko daļu ir vīri, kas tuvojas pensijas vecumam vai tādu jau izkalpojuši, nedaudzi tikuši pie vairāku simtu dzīvokļu namu pārraudzīšanas ar vairākiem desmitiem palīgu, bet jauni namziņi klāt vairs nerodas. Piecdesmito gadu sākumā latviešiem bija pat „namziņu akadēmija," kurā profesori mācīja praksē un teorijā mājas apsaimniekošanu. Bija arī pāris desmit „studentu," varbūt trīsreiz vecāki par parastajiem studentiem. Bet namziņu kursi darbību izbeidza kursantu trūkuma dēļ.

☆

Mēdz teikt, ka nelaime nekad nenākot viena. So parunu piedzīvoja kāda tautiete Longailenā šī rajona jaunās baznīcas iesvētīšanas svētdienā. Atstājot svinību vietu, pie ceļa izbrauktuves sapīsusi mašīnas riepa. Ar apmainīto riepu varējusi nobraukt tikai kādu jūdzi un atkal riepa pušu! Tā nav bijis vairāk rezerves riteņu, tad mēģinājusi karstajā laikā riteni uzpildīt ar rokas pumpi, lai vismaz sasniegtu tuvāko labošanas vietu. Tās pašas dienas vakarā, gaidot stacijā uz kādas paziņas ierašanos, stāvošajai mašīnai virsū uzbraukusi cita, iespiežot pakaļējās durvis. Vainīgā aizbēgusi, bet vēlāk pēc daļēji uzdotā numura atrasta. Izlīgšanai vainīgās ģimene piesolījusi 50 dol. labošanas izdevumu atmaksu, ko tautiete nav pieņēmusi, bet lietu nodevusi advokātam. Bojātajai mašīnai bijis sarunāts pircējs, kas to vēlējies iegādāties divas dienas vēlāk, bet no bojātās tagad atteicies. Divas nedēļas vēlāk šī tautiete izgāja tautās, un mašīna viņai vairs nav vajadzīga.

☆

Latviete Milda Krastiņa jau trešo gadu piedalās Ņujorkas mākslinieku rīkotajā brīvdabas izstādē ar keramikas izstrādājumiem. Izstādīti kā latviskā stila, tā amerikāņiem piemēroti darbi. Pirmajā gadā izstādes apmeklētāji latviešu „piebaldzēnus" Ķenci un Prātnieku noturējuši par meksikāņiem ar platām cepurēm un iegādājušies kā suvenīrus no Meksikas. Otrā gadā labi pārdotas mazas latviskās alus krūzes, bet šogad ir amerikāņu stila veidojumi. Novērots, ka izstādē viegli pārdot mazus darbus, jo katrs gribot iegādāties kādu nieku no slavenās Ņujorkas Grīničviledžas, kur apmetušies gandrīz vai tikai mākslinieki un kuras apkārtnē šī izstāde notiek.

Ezītis

O. FREIVALDAM 60 GADU

Pazīstamajam nenogurstošajam sabiedriskajam darbiniekam Osvaldam Freivaldam Zviedrijā 5. jūnijā piepildījās 60 mūža gadu. Viņš dzimis Skujenes pagastā un pēc V. Olava komercskolas beigšanas iestājies Latvijas universitātē, tūlīt pievēršoties sabiedriskai un politiskai darbībai: piedalījās korporācijas Fraternitas Lataviensis dibināšanā un kopā ar doc. L. Auseju nodibināja akadēmisko sekciju pie Arvēda Berga vadītās Nacionālās apvienības. 1930. gadā viņu kā šīs apvienības pārstāvi ievēlēja Studentu padomē. Ilgus gadus darbodamies kopā ar A. Bergu, L. Ausēju, Dr. G. Reinhardu un G. Ķempeli, O. Freivalds ieguvis vispusīgu pieredzi kā politiskajā, tā sabiedriski - kultūrālajā darbā.

1934. gadā O. Freivalds stājās Rīgas pilsētas dienestā kā bibliotēkas vadītājs, bet 1938. gadā viņu aicināja par Rakstu un mākslas kameras locekli, kur viņš darbojās tautas gara mantu sekcijā un bibliotēkāru eksāminācijas komisijā. Darbojies Aizsargu organizācijā par nodaļas priekšnieku un savā laikā bijis viens no nenogurstošākajiem runātājiem radiofonā un organizāciju sarīkojumos,— viņa priekšlasījumu skaits bieži sasniedza pāris simtu gadā.

Boļševiku varas gadā no visiem pienākumiem atbrīvots, O. Freivalds vācu okupācijas laikā darbojās Iekšlietu ģenerāldirekcijā par nodaļas vadītāju, līdztekus uzņemoties Tautas palīdzības informācijas daļas un apgāda vadītāja pienākumus. Kurzemes cietokšņa dienās viņš pārņēma Tautas palīdzības vadību Kurzemē, palika še līdz kapitulācijas brīdim un kā viens no pēdējiem 8. maija vakarā kopā ar dažiem līdzstrādniekiem atstāja dzimtenes krastu, atrodot patvērumu Zviedrijā.

O. Freivalds darbojies arī rakstniecībā. Viņa pirmie raksti jau 1923. gadā iespiesti „Latvijas vēstnesī", vēlāk viņš bija pastāvīgs līdzstrādnieks vairākos dienas laikrakstos. Sarakstījis labu skaitu grāmatu, to vidū 1936. gadā plašāko rokasgrāmatu biedrību darbiniekiem un 1938. gadā par ģimenes bibliotēkām un to iekārtošanu. Ar pseudonimu Vitauts Gaitis iespiestas arī viņa lugas, kas uzvestas radiofonā un uz lauku skatuvēm. Trimdā O. Freivalds sarakstījis nozīmīgās grāmatas „Lielā sāpju draudze", „Kurzemes cietoksnis", Latvijas politiskās partijas 60 gados" un piedalījies grāmatas radīšanā par latviešu leģionāru traģēdiju Zviedrijā; devis arī daudz rakstu latviešu trimdas un zviedru presei.

Milda Ozola

Iesvētē Milvoku ev. - lut. draudzē: no kreisās — māc. Ed. Putniņš, Marija Brastiņa, Valda Mundeciema, Silvija Ābelīte, Vilnis Gagainis, Aija Zvigzne, Biruta Medne un draudzes pr-ks Edvīns Ritsiks. Foto: E. Erkmanis

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

Ņujorka

● Ņujorkas DV apvienība rīko Jāņu vakaru 19. jūnijā Igauņu izglītības biedrības namā Portdžefersonā, Longailendā. Programmā dziedāšana, līgošana, apdziedāšanās. Lietainā laikā sarīkojums notiks paviljona plašajā sarīkojumu zālē. Spēlēs igauņu orķestris. Sabraukšana jau plkst. 5 pēcpusdienā. Varēs izmantot jauno sporta laukumu, izpeldēties peldbaseinā un nopērties pirtī. Sarīkojumā varēs dabūt alu, kafiju un citus vieglus dzērienus, tāpat arī uzkožamos — desiņas ar kāpostiem, speķa pīrādziņus, kūkas, zušu maizes.

● Nav iespējams pateikt, cik ņujorkiešu bijuši dziesmu svētkos Toronto, bet, spriežot no tā, cik daudzi stāsta par skaisti izdevušamies svētkiem, skaitu no Ņujorkas varētu rēķināt ap pāris simtiem.

● Jau trīs gadus pēc kārtas Vašingtona laukumā Manhetenā savus darbus šogad izstādījusi keramiķe Milda Krastiņa. Šogad viņas novietne ir uz 10. ielas pie Piektās avenijas. Katru gadu pavasarī Ņujorkas mākslinieki rīko brīvdabas izstādi šai laukumā, cerot pārdot savus darbus. Par izstādīšanu jāmaksā 10 dol. ietves nodoklis, jo šī skate atrodas uz ietvēm. Krastiņa izstādījusi mazākus keramikas darbus, jo lieliem neesot noņēmēju. I.

OUKLANDE

Vasaras sezonu Ziemeļkalifornijas Latviešu biedrība atklāja ar Maija balli 22. maijā Ouklandē. Sarīkojumu ievadīja Losandželosas teātra trupa, uzvedot māc. E. Caunes viencēlienu joku spēli „Kaķītis grib zivi ķert, negrib kājas slapināt". Drāmatiskā humoreska par mūžvecām laulības problēmām, kuras šai gadījumā dibinājās uz nepārtrauktiem pārpratumiem laulības dzīves nodibināšanas mēģinājumos, turēja skatītājus nepārtrauktos smieklos. Biežie starpaplausi un ilgie suminājumi izrādes beigās liecināja, ka režisoram A. Tīpānam izdevās ar pārējiem aktieriem — Spodru Lejnieci, Ilgu Jankovsku, Bonitu Karteri, Jāni Leimani, Olafu Stumbru un Andreju Kurmiņu īsajā komēdijā pasvītrot un izcelt sadzīves populāro problēmu puantes līdz līpīgi groteskam līmenim. Atbilstošas, smora iemīloto rožaino krāsu dekorācijas bija gatavojis P. Slavinskis. H. B.

RĪKOS TEĀTRA FESTIVĀLU

Kāda latviešu skatuves darbinieku grupa nākusi ar ierosinājumu rīkot 1966. gadā rudenī Amerikas latviešu teātra festivālu. Amerikā tas būs pirmais šāda veida latviešu skatuves sarīkojums, kas sekotu Austrālijas latviešu teātra šogad Melburnā rīkotajam teātra festivālam. Austrālieši tajā pirmo reizi izrādīs Mārtiņa Zīverta jauno lugu „Durņa merga".

Amerikas latviešu teātra festivālu paredzēts rīkot Čikagā vai Toronto, kas vieglāk sasniedzamas šī sarīkojuma apmeklētājiem no abām Ziemeļamerikas zemēm. Festivāls paredzēts 3 dienās, ar divām izrādēm katrā, ar pavisam 6 lugām. Oktobrī paredzēts abu zemju ieinteresēto latviešu skatuves darbinieku apspriede, kas lems par festivālā izrādāmajām lugām, sarīkojuma vietu un laiku. Rk.

PROF. L. BĒRZIŅŠ PĀRPELNOTS

Tautas balvas laureāta prof. Dr. Ludviga Bērziņa bēru dienā 29. maijā, Havarda bēru namā Denverā pulcējās vietējie un Kolorado Springas tautieši tik kuplā skaitā, kāda vēl nevienam mūžības ceļiniekam še nav bijis, apliecinot vecu patiesību: kas mīlestību sējis, tas mīlestību plauj. Atvadu vārdus no teologa, dzejnieka, zinātnieka un jaunatnes audzinātāja bija ieradies archibīskaps prof. K. Kundziņš, māc. E. Putniņš no Milvokiem, māc. E. Caune no Losandželosas, šejienes abu draudžu māc. Ž. Upītis, četri bērni un visi mazbērni. Krāšņu vainagu un ziedu rotāts bija bēru nams.

Ar latviešu dziesmu motīviem brīvmākslinieces V. Delle - Grāvīte ievadīja sēru liturģiju. Archibīskaps prof. K. Kundziņš sirsnīgā runā cildināja lielo dižā latviešu darbinieka mūža darbu. Atvadu vārdiem un ziediem ardievas teica O. Sāpe no Kolorado Springas ev. - lut. latviešu draudzes, N. Paukule no Kolorado Springas ev. - lut. draudzes dāmu komitejas, E. Lindemanis no Denveras ev. lut. latviešu draudzes, Dr. A. Dargevics no Brīvās pasaules latviešu apvienības, Amerikas latviešu apvienības un Letonijas, V. Zēbauers no Latvijas universitātes mācības spēkiem, E. Zirnītis no Latviešu preses biedrības Ņujorkas un arī Kanadas kopas un Latvijas universitātes baltu filologiem, A. Ivans no Kolorado latviešu akadēmiskās kopas, B. Grafa no Dzintras, J. Dambītis no Denveras latviešu kluba, A. Januma no Denveras latviešu skolas, H. Rollis no Daugavas Vanagu Kolorado nodaļas, Ad. Eglītis no Kolorado Springas latviešu biedrības un latviešu skolas, Fr. Smitchens no Rīgas skolotāju institūta absolventiem, E. Dargevica no Letonijas dāmu komitejas. Tautiešiem atvadoties no prof. L. Bērziņa, brīvmākslinieces V. Delle - Grāvīte atskaņoja A. Šopēna Sēru maršu.

No Havarda bēru nama prof. L. Bērziņu pārveda uz Fairmontas kapsētas krematoriju, kur pēc māc. Ž. Upītes, E. Caunes un E. Putniņa svētīšanas vārdiem aizgājēju nodeva pārpelnošanai.

Atvadu svētbrīdī un krematorijā dziedāja prof. L. Bērziņa dziesmas: „Tuvums un tālums", „Trūdu lauks", „Rietēt visas saules riet" un „Pāri kapu korem slaidiem."

Par bēru azaidu visiem aizgājēja pavadītājiem bija gādājuši piederīgie.

E. Zirnītis

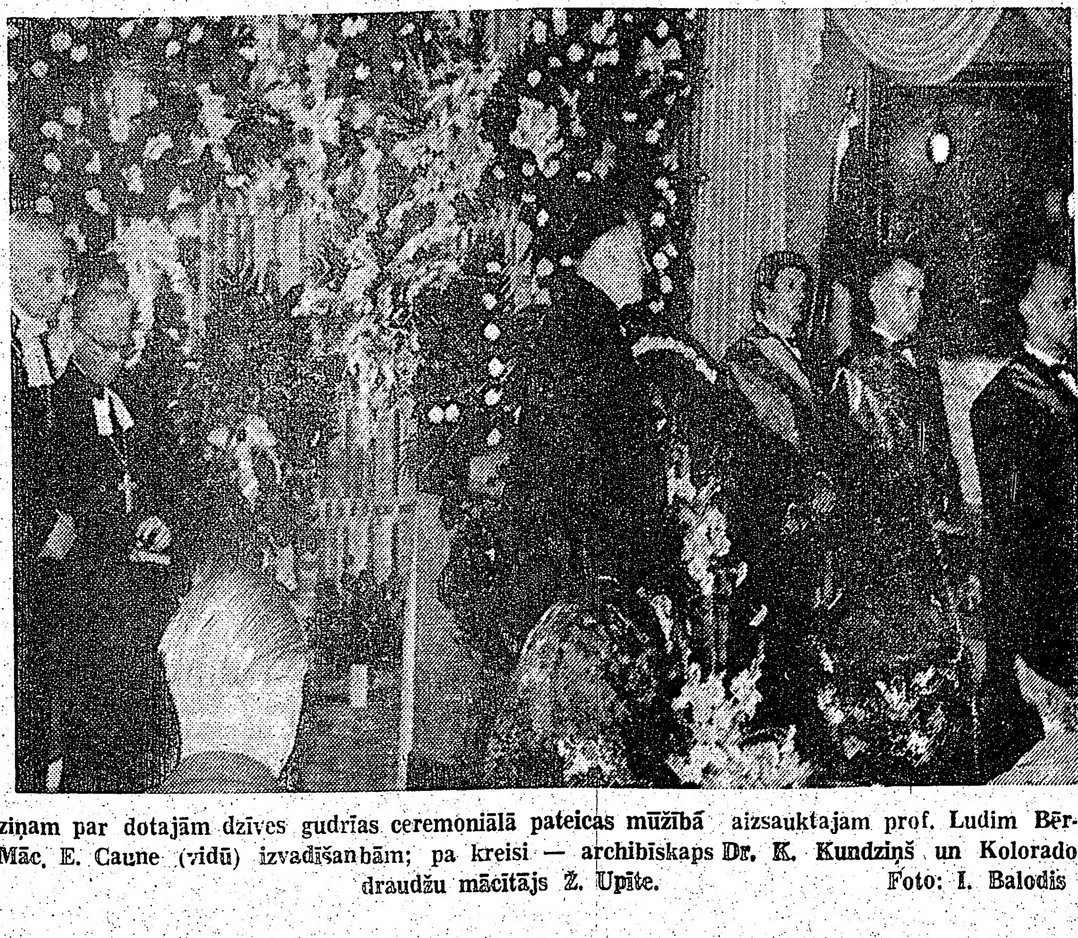

... ziņam par dotajām dzīves gudrībām ceremoniālā pateicas mūžībā aizsauktajam prof. Ludim Bēr- Māc. E. Caune (vidū) izvadīšanā; pa kreisi — archibīskaps Dr. K. Kundziņš un Kolorado draudžu mācītājs Ž. Upītis. Foto: I. Balodis

Dr. Eduards Upenieks

Iespaidi ceļojumā pa Eiropu

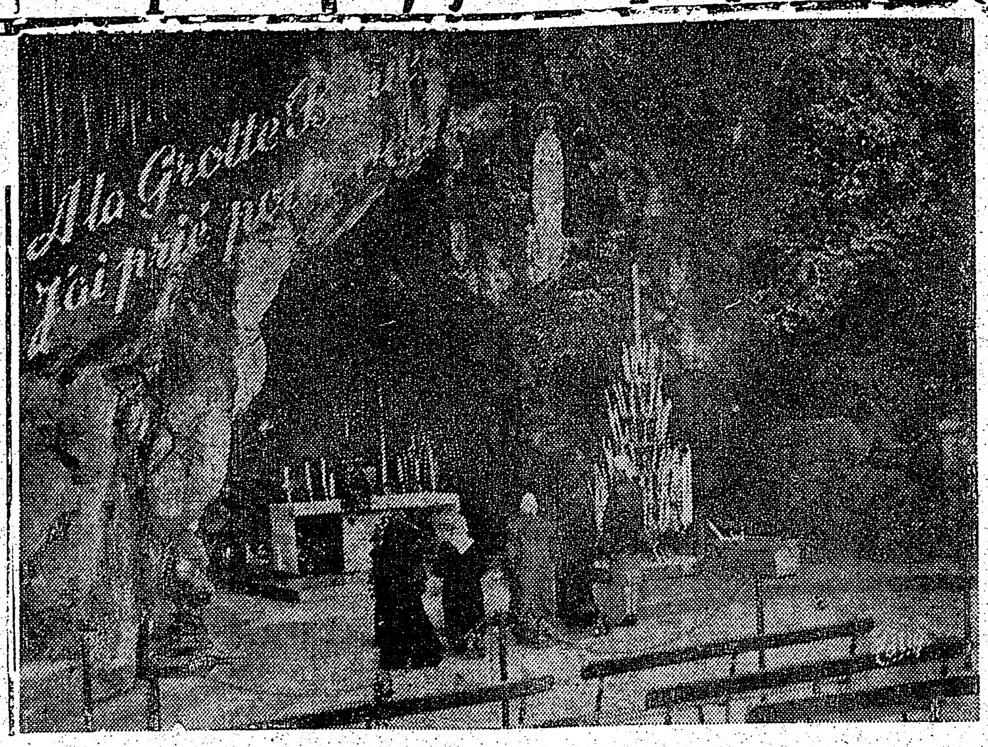

Brīnumdarītāja grota Lurdā.

III

LURDA

Katram, kas ir baudījis Parīzes skaistumus, ieteicams apskatīt arī svētceļotāju mērķi Lurdu, jo tur redzama daļa no franču tautas dvēseles, kuru vismazāk pazīstam.

Lurda atrodas Dienvidfrancijā, skaisto Pireneju kalnu pakājē, kur sniegotas kalnu galotnes redzamas pat vēl tad, kad lejā viss jau ir pilnā ziedonī. Te 1858. gadā kādai vienkāršai strādnieka meitenei — Bernadetei Subironai pie klints alas parādījās balta jaunava ar debeszilu lenti ap viduci un pavēstīja, ka viņa ir bezvainīgi ieņemta. Kopš šī laika katoļu baznīcā šis Dievmātes apzīmējums kļuvis par teoloģisku patiesību. Baltā jaunava Bernadetei pateica arī to vietu, kur radīsies tekošs avota ūdens. Avots arī parādījās, un kopš šī laika tajā mērcējušies tūkstošiem nedziedināmi slimo. Ļoti daudzi no tiem neizskaidrojamā kārtā arī kļuvuši veseli. Miljoni ticīgo un arī ziņkārīgo aizvadītajos 107 gados braukuši uz Lurdu piedzīvot brīnumu.

Mazais Lurdas ciems tagad pārvērties par skaistu un gaišu pilsētu, kura cita nekā neredz, kā viesnīcas, restorānus un mazus veikaliņus ar svētbildēm un dažādiem suvenīriem.

Kad maija svētdienas agrā rītā ar vilcienu šeit ierados, pie stacijas jau bija neparasta dzīvība un ļaužu burzma. Autobusi nepārtraukti izvadāja iebraucējus uz viesnīcām, bet slimos uz speciālām vietām, kur saņemama arī medicīniska palīdzība. Izejot pa šaurajām ieliņām cauri pilsētai, priekšā pavērās plašs laukums, pār kuru gaisā slējās skaistā bazilika — divos stāvos, kuras labajā pusē atrodas grote un avots ar brīnumdara ūdeni. Dievkalpojumi te notika visu dienu dažādu tautu valodās. Arī pie grēksūdzes apkalpoja priesteri, kas runāja vairākās valodās. Cilvēku tūkstoši te atradās nemitīgi plūstošā straumē no vienas vietas uz otru. Daudzi stāvēja garās rindās, lai izietu cauri Dievmātes grotei un pieskartos klintij, kur baltā jaunava stāvējusi. Citi pildīja līdzi paņemtas vai uz vietas nopirktas pudeles ar avota dzidro ūdeni, lai to vestu uz mājām.

Iespaidīgs bija nakts dievkalpojums, veltīts apspiestajai baznīcai. Tūkstoši dievlūdzēju pēc kopēja rožu kroņa organizētā lāpu gājienā soļoja pa bazilikas laukumu un dziedāja skaisto „Ave Maria" ērģeļu un koŗa pavadījumā. Piedziedājumā meiteņu eņģeliskās balsis brīžiem radīja iespaidu, ka zvaigžņotās debesis būtu atvērušās un paši eņģeļi dziedātu. Man šis bija tāds pats pārdzīvojums, kā pirms gadiem Romā pāvesta dievkalpojuma laikā Sv. Pētera katedrālē, kad pirmo reizi dzirdēju Hendeļa „Aleluja" Sikstiniešu kapellas koŗa un dubultērģeļu izpildījumā. Toreiz, vēl kā bēglim visnožēlojamākā stāvoklī, radās neizdzēšama pārliecība labā un skaistā uzvarai! Tai šodien ticu vairāk kā jebkad.

Pirmdienas dievkalpojumi bija veltīti galvenokārt slimo vajadzībām. Galveno mesu celebrēja kāds bīskaps, simtiem slimo un kroplo bija novietoti altāŗa priekšā. Nezinu, vai kāds izdziedināšanas brīnums notika, bet tas mani arī sevišķi neinteresēja. Man likās, ka šai vietā ik dienu un ik mirkli notiek brīnumi. Daudzi cilvēki caur šo Lurdas Dievmāti atrod ticību Dievam un pie tās tad arī paliek. Šie brīnumi šodien vajadzīgi visvairāk, un Dievmāte tos arī neliedz nevienam, kas to patiesi prasa.

MELVATON 45 RPM

skaņu plates

Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4. Ont.

Alfrēda VINTERA iedziedājums ar REO orķestri DZIESMOTĀ RĪGA — fokstrots, PAR VĒLU DRAUGS — fokstrots, SMOLANDES MEITENES, Lundbergs - Vinters - dziesma fokstrots, RUDZPUĶU ZIEDS — valsis,

Pasūtinājuma Nr. 6201.

Iedziedājusi L. Andersone ar orķestri LABVAKAR — lēns valsis. V. Butānes iedziedājumā CIK DZĪVE SKAISTA — fokstrots. Iedz. L. Liniņš un māsas Vambutes CAURI PILSĒTAI — fokstrots. I. Pērkones iedziedājumā PUĶU PĀRDEVĒJA — fokstrots.

Nr. 6203

Rolanda Paula SIMFONISKĀ DŽESA SVĪTA 3 daļās — iespēlējis simfoniskais džesa orķestris, diriģents E. Švarcs.

Nr. 6204

A. Jākovļeva iedziedājumā ar orķ. SNIEGA PĀRSLAS — fokstrots, DZIESMA TEVI SAUC — lēns fokstr. E. Zvejas iedziedājumā ar orķestri TU SAULES STARS — lēns fokstrots. JAUNĪBAS UGUNSKURS — fokstr.

Nr. 6205

Jāzepa Vītola apdarē ar Mārtiņa Fišera iedziedājumu, latvju t. dz. OZOLĪTI ZEMZARĪTI, DZELTENS MANIS KUMELIŅŠ. Lauku instrumentāls ansamblis ZĀGARU POLKA latvju t. deja. Jaukta vokāla ansambļa izpild. STŪRU STŪRIEM TĒVU ZEME. A. Valdēnas un I. Krastiņa iedzied. SIJĀ AUZAS TAUTU MEITA t. dz.

Nr. 6208

DZIMTĀS ZEMES ZVAIGZNE — lēns fokstrots. MARJU — lēns valsis. MĒNESNĪCĀ — valsis. RAMONA — lēns valsis.

Nr. 6210

O DONNA KLĀRA — tango potp. JAUNĀ BĀBELE — fokstrots. LAUKU ROMANTIKA — kāda tā bija kādreiz un kāda ir šodien?

Nr. 0—632

3 VINTERU iedziedājumā. Alfrēda Vintera mūzika un vārdi: TRĪS VĪTUŠAS ROZES — tango, RUDZPUĶU ZIEDS — valsis, VIENS BALTS — OTRS SĀRTS, GAUJMALAS LAKSTĪGALA — tango.

Pasūtinājuma Nr. D—1001

PAR VĒLU DRAUGS — lēns fokstr. MONAMI lēns valsis. MANA GITĀRE — fokstrots. LĒNĀ VĒSMIŅA — valsis.

Nr. D—1003

Alfreda Vintera iedziedājumā ar A. Sundina orķestri: VECĀ KOKLE — lēns fokstrots, GAUJAS LAIVINIEKS — valsis, TAVAS MAIGĀS ROKAS, HAVAJAS MELODIJA.

Nr. D—1010

TEIC MEITENE TEIC — lēns valsis. PUSNAKTS ZIEDS — valsis. NEAIZMIRSTAMAIS SKŪPSTS. ANTON—ANTON — fokstrots.

Nr. D—1015

Sieviešu kvartets Pērse ar Arnolda Kornēliusa orķestri: BALTĀ ROZE — dziesma, TAUTIET'S MANI PAVADĪJA — VILTĪGAS ACIS — tango. DZĪVES RATIŅŠ GRIEŽAS — valsis.

Nr. D—1024

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar A. Sundina orķestri: SAPNIS — tango, KUR ESI TU — slowfox., Mana GITĀRE — fokstrots, LĒNĀ VĒSMIŅA — valsis. Citaras duets — bez dziedājuma.

Nr. D—1026

DZINTRA — valsis. ZILAIS LAKATIŅŠ — valsis. VIENREIZ LAIMĒJĀS — fokstrots. VAI BŪTU DAUDZ — fokstrots.

Nr. D—1028

Alfreda Vintera iedziedājumā ar Arvīda Sundina orķestri VĒLREIZ TO DZIRDĒT — A. Vintera tango, GĀJPUTNI — valsis, MAZĀ VĒSTULĪTE — A. Vintera lēns fokstr., DRAUGS NEJAUTĀ — valsis.

Pasūtinājuma Nr. 2501

Zviedrijas DAUGAVAS VANAGU Stokholmas nod. vokālā ansambļa iedziedājumā ar orķestri: NEĻAUSIM IEROČIEM RŪSĒT — marša dziesma, ES VĒLOS PĀRNĀKT — lēns valsis, KAŖAVĪRU ATMIŅAS — jautrs potpurijs, MEITU MĀTE BĒDĀJAS — valsis.

Nr. 2502

Edgāra Dim'a iedziedājumā(refr. duetā) ar A. Sundina orķestri: VĒL REIZ DRAUGS NĀKSI TU — tango, NESKUMSTI MEITENĪT — valsis, PAR VELTI GAIDĪTS — fokstr., LATVJU MEITENE — pasodoble.

Nr. 2503

Iedziedājis A. Vinters, A. Sundina orķ. ZUZI - ZUZANNA — fokstr. bugi vugi, ZEM RĪGAS LIEPĀM — valšu virkne, LAI MEIČA ATSAUCAS — A. Vintera fokstr., ŠTEDI - REDI — kupleja fokstr.

Nr. 2504

Iespēlējuši A. Vintera Jautrā kapella, SIRMGALVJA STĀSTS — A. Vintera mel. potp., OLGAS POLKA — polka, KAD VĒL PUIKA BIJU ES — kupl.-fokstr., LAI TĀ BŪDA RŪC — polka.

Nr. 2505

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

13. jūnijā — pl. 7 vak. dievvārdu sapulce ar filmu un dziesmām Latviešu namā — Sauciens no Golgatas vadībā.

19. jūnijā — Sidrabenē Līgo svētku sarīkojums.

Līgo vakars Saulainē šogad notiks sestdien, 19 jūnijā. Jāņa bērni no visiem novadiem sirsnīgi gaidīti.

19. jūnijā — Līgo vakars Tālavā.

25. jūnijā — pl. 7 vak. Sv. Jāņa baznīcas sarīk. zālē Martas Tūteres klavieŗu studijas audzēkņu vakars.

26. jūnijā — pl. 7 vakarā Līgo svētki Mežciemā.

10. un 11. jūlijā — DV salidojums sportam un jaunatnei Sidrabenē.

11. jūlijā — pl. 7 vak. dievvārdu sapulce ar filmu un dziesmām Latviešu namā — Sauciens no Golgatas vadībā.

17. jūlijā — DV teātŗa Sarkangalvītes izrāde Sidrabenē.

25. jūlijā — gadskārtējie bērnu svētki Sidrabenē.

8. augustā — pl. 7 vak. dievvārdu sapulce ar filmu un dziesmām Latviešu namā — Sauciens no Golgatas vadībā.

2. oktobrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

9. oktobrī — plkst. 6 Latviešu namā Latviešu strēlnieku 50 g. jubileja.

26. novembrī — plkst. 8 vak. DV TK 15 gadu jubilejas izrāde J. Raiņa „Zelta zirgs" North Toronto Collegiate Institute, 17 Broadway Ave.

27. novembrī — plkst. 7 vak. DV TK un DV Toronto nodaļas 15 gadu atceres akts. Plkst. 8 vak. J. Raiņa „Zelta zirgs" izrāde North Toronto Institute, 17 Broadway Ave.

NIAGARA

17. un 18. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā Sheraton-Brock hotelī un Garden City Beach, Ontario ezera krastā.

SV. KATRĪNAS

13. jūnijā — DV nod. vanadžu kopa rīko BEACON Motor Hotel COVE Room atceres pēcpusdienu Latvijai un aizvestajiem.

LONDONA

19. jūnijā — plkst. 7.30 Līgo vakars zaļumu laukumā „Dreamland" pie Dorčesteras, 8 jūdzes austrumos no Londonas.

Visus marku krājēju nodaļai domātos rakstus lūgums sūtīt šīs nodaļas red. M. Zichmanim, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont., Canada.

Nākamā TLFK sanāksme notiks svētdien, 13. jūnijā, plkst. 2 dienā pie R. Jankusa, 47 Playter Cr. (Danforth — Broadview rajonā), tālr. HO 1—6554.

FILATELISTU SANĀKSME DZIESMU SVĒTKU LAIKĀ

(Z) 30. maijā Latviešu namā Toronto bija sapulcējušies ap 40 filatelistu. Kā LFA apgabala pārstāvis E. Alberings atklāja sanāksmi, uzsveŗot, ka latviešu filatelistu saime veic milzīgu darbu klusumā. LFA priekšnieks O. Vīndedzis pēc tam pieminēja organizācijas 10 gadu pastāvēšanu, izceļot sekretāra K. Strazdiņa nopelnus. Izteiktā doma, ka visiem latviešu filatelistiem turpmāk jāizveido ciešāka sadarbība. Latvijas konsuls V. Tomsons apsveica „vecmeistarus" un jaunos filatelistus, kas turpmāk popularizēs Latvijas vārdu ar pastmarkām. DV Kanadas valdes vārdā klātesošos uzrunāja J. Ronis, bet preses sveicienus nodeva R. Norītis. Rakstiskus apsveikumus bija sūtījuši Latvijas sūtnis A. Spekke, Amerikas latviešu apvienība, Holandes latviešu nacionālā komiteja, Latviešu kreditsabiedrība Toronto un Kanadas skautu jenda.

LATVIJAS KLĀSTI KANADAS NACIONĀLAJĀ IZSTĀDĒ

(Z) Šogad Kanadas nacionālajā izstādē Toronto paredzēta filatelijas skate. Pēc labi paveiktās izstādes Latviešu namā dziesmu svētku laikā, par ko atzinīgi izteikušies vietējās kanadiešu filatelistu aprindas, latvieši saņēmuši aicinājumu piedalīties Kanadas nacionālajā izstādē ar saviem klāstiem. Latviešu sektoram rezervēti 18 — 24 ielogi ar 8 lapām katrā.

DZIESMU SVĒTKU PIEMIŅAS MEDAĻA

(A) 47 Kanadas un ASV preses izdevumi un filatelijas - numizmatikas žurnāli atzīmējuši īsākā vai garākā apcerējumā mūsu dziesmu svētku piemiņas medaļas kalšanu, uzsveŗot to kā pirmo un vienīgo šāda veida ārpus Latvijas. Dzīvie pieprasījumi, īpaši no amerikāņu krājēju aprindām liecina, ka informācija nav pagājusi tiem secen. Ar mūsu pazīstamā filatelista un numizmata Edgara Stalbova laipnu palīdzību 32 Vācijas un pārējo Eiropas valstu preses orgāni atzīmējuši mūsu piemiņas medaļas iznākšanu.

„MELNĀ MILDA" LATVIEŠU NAMĀ

(A) Visi pazīst Latvijas lielāko sudraba monētu — 5-latnieku, tautas mutē dēvētu par „Mildu". Mazāk jau būs to, kas dzirdējuši vai pašu acīm skatījuši „zelta" pieclatnieku, bet pavisam nedaudzi būs pašu acīm ar rokām apbrīnojuši „Melno Mildu".

Baigajā februāra dienā, kad nāve un iznīcība zilganās fosfora liesmās, līdzīga biezām lietus šļūtēm, gāzās no debesīm pār Drēzdeni, tur bojā aizgāja ne tikai pārlaicīgas garīgās un kultūras vērtības, bet arī neskaitāmi tūkstoši cilvēku. Arī latviešu bēgļu saimei Drēzdenes uguns spelte sadega gan laicīgā, vēl no Latvijas līdzpaņemtā, nedaudzā mantība, gan tika cirsti smagi robi dzīvajo rindās.

Viena no nedaudzajām, kam bija lemts pārdzīvot šo uguns elli, padzisušajos pelnos un krāsmatā atrada savu laimes talismanu — sudraba pieclatnieka gabalu. Tikai tas vairs nevizuļoja gaišajos sudraba vaibstos, bet, ugunī un fosforā degdams, nebija vis izkusis, līdzīgi šujmašīnai, kuras lādītē tas glabājās, bet kā klusā spītā pārvilcies ar melnu sēra apsegu...

Šo „Melno Mildu" kā neiznīcības simbolu līdzās pārējām „zelta" un sudraba „Mildām", filatelijas un numizmatikas izstādē Latviešu namā Toronto dziesmu svētku viesi un interesenti varēja skatīt pašu acīm. Pateicība pienākas Olgai Brolei Montreālā par laipno „Melnās Mildas" patapināšanu izstādei.

VECTĒVA ZINTIS

Par svešuma sāpi un svešuma prieku

Vai nav tā, ka svešuma sāpe mūs pietuvina vienu otram visvairāk nekā svešuma prieks? — Prieks ir tas, pēc kuŗa viegli iemigt un nedomāt, bet kam svešums sāp, tas cīnās ar bezmiegu, un šajā bezmiegā viņa sirds pietuvinas citām — tādām pašām ar svešuma sāpēm apzīmogotām sirdīm.

Lūk, tādēļ svešuma sāpe ir svētīgāka par svešuma prieku.

Par vēl nebijušo dienu

Katra diena mūsu dzīvē atnāk kā jauna, vēl nebijusi diena, un mēs nekad iepriekš nezinām, kāda būs nākamā mūsu jaunā diena. Laimīgi tie, kas sagatavojušies kā kalnā kāpšanai, kā slidēšanai lejup...

Par divējādām saknēm

Koks, lai augtu un noturētos pret vētrām, aug ar divējādām saknēm; ar seklums saknēm tas uzsūc sev barību; ar dziļuma saknēm koks panāk savu nelokāmo noturību. — Vai šī koka gudrība nebūtu noderīga arī cilvēkam? Un vai nav tā, ka tieši savām dziļuma saknēm mēs nepievēršamies ar vajadzīgo nopietnību un tādēļ tik viegli paklaujamies visādiem svešuma vējiem un vējiņiem?...

Par brīvību, kultūru un Latviju

Rainis ir teicis: „Tikai brīvībā ir radoša kultūra. Būs nebrīvība un nekultūra, nebūs Latvijas." — Vai tas nenozīmē, ka tiem, kas ilgojas Latvijas, jāilgojas arī pēc brīvības un kultūras?

Par bijušo, esošo un par — neko

Vienmēr traucoties tikai uz priekšu, neatrādīdami paši savu un savas tautas līdz šim dzīvoto un patlaban dzīvojamo dzīvi, — mēs pametam novārtā savu pagātni un izdzīvojamies laukā no tagadnes. Mēs kļūstam it kā par tādiem vēja ķērājiem, kas ar zīmuli kvadrātos sadalītā audekla apgleznošanai lieto tikai balto krāsu. — Vai nav tā, ka, ar varu vēlēdamies kļūt par kaut ko vēl nebijušu, mēs beidzot kļūstam — par neko?

Par bērna prātu

Bērns neskatās tālu tādēļ, ka viņš nemaz neprot tālu skatīties. Dažs pieaugušais, turpretim, nedara to tādēļ, ka viņam liekas vistālāk esam tepat — savā vistuvākās ikdienības pagalmā.

Par mazturību

Nevienu neuztraucas par savu mazturību; bieži vien tieši mazturība ir tā, kas pasarga no aptraipīšanās kā miesīgi, tā garīgi.

Par meklēšanu un iegūšanu

Iet un meklēt dažkārt ir svarīgāk, nekā atrast un iegūt. Meklēšana mūs uztur modrus, bet iegūtajam ir tieksme iemidzināt...

ASV BAZNĪCAS

ŅUJORKA

13. jūnijā dievkalpojumi: pl. 11 Jonkeros ar dievgaldu māc. A. Ozols, čello solo Dz. Treimanis; pl. 2. Betlemes baznīcā ar dievgaldu māc. R. Zariņš, solists; pl. 2 Färmingdēlē, Sv. Lūka baznīcā ar dievgaldu māc. O. Gulbis.

AURORA

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons. Tel. FI 3 - 2420.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

13. jūnijā, pl. 10 no rīta Trīsvienības svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē draudzes sapulce. Māc. A. Rautenšilds.

14. jūnijā, pirmdienā, pl. 8 vak., Moreland Lutheran Church, 5443 W. Huron St. (700 N.) Aizvesto piemiņas dievkalpojums. piedalās mācītāji, vīru koris „Daugavieši" — dir. E. Kupcis, ērģ. V. Treimanis.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Liventāls, tālr. WE 3 - 9326.

6. jūnijā, Vasarsvētku dienā, jauniešu iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās māc. J. Sīpols. Soliste A. Kalniņa.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6 - 1191.

KLIVLENDA

Klivlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

12. jūnijā, plkst 7 vakarā dievkalpojums.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Lūdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 285, Station „K", Toronto.

Lūdzu klausaities latviešu garīgo raidījumu „Brītiņš ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto. Ont., tel. OX 9 - 3331 Toronto Sv. Andreja baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī; tālr. 924—1563.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510. Sv. Jāņa draudze tel. 921 -3327. 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

13. jūnijā, plkst. 10 Tautas sēru dienas dievkalpojums.

Visi turpmākie dievkalpojumi mūsu dievnamā līdz augusta mēneša beigām notiks svētdienās, plkst 6 vakarā.

20. jūnijā dievkalpojums plkst. 6 vakarā.

27. jūnijā dievkalpojums plkst. 6 vakarā.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

13. jūnijā, plkst. 2 Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums.

27. jūnijā, plkst. 12 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā Tālavā.

BRAMPTONA

20. jūnijā, plkst 1.30 dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

13. jūnijā, plkst. 11 latvju tautas sēru dienas dievkalpojums. Piedalās draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā, skauti un gaidas.

SV. KATARĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

20. jūnijā, pl. 3 p. p. Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums, dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

LONDONA

Māc. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

VANKUVERA

Māc. K. Rampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224 - 5195.

Vankuveras latviešu ev. - lut. draudze.

13. jūnijā plkst. 1.30 p. p. Aizvesto piemiņas dievkalpojums Holandiešu baznīcā, 8255 13th Ave, Burnaby. Dziesmu lapiņas.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9 - 3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

13. jūnijā Aizvesto piemiņas dievkalpojums pl. 9.30 no rīta.

20. jūnijā plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums.

27. jūnijā plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums.

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Colbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

12. jūnijā (sestdienā), plkst. 7 vakarā Presbiterāņu baznīcā apspiesto baltiešu tautu Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Māc. K. Raudsepp un māc. V. Šēfers. Koŗi.

20. jūnijā, plkst. 11 dievkalpojums Tērvetē. (26. jūnijā Tērvetē Jāņu sarīkojums).

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Erg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3 - 2068.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones ārtējie dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 8 vakarā — 104 Horset Road, Scarboro, Stop 19.

TAUTAS TĒRP...
NOVADU ...
500 lappuses, krā... cijas un krāsaini ... $ 20.0...
PAZIŅOJUMS: Lai s... par dziesmu svētku ... maksājumi jānokārto...
Personas, kuras iegādājušās grāmatu ... giem, lūdzam paziņot savas adreses ... varētu krāsu paraugus izsūtīt.
Izdevējs „DIŽDA...
34 Ellis Park Rd., To...

Sākot ar 5. jūniju, atkal sā... populārajā makšķerēšanas un ...
nometnē „RĪ...
6 j. ziemeļos no Port Severnas, ...
CENAS NEDĒĻĀ:
Vienīniekiem ...
Ģimenēm ...
Izīrējama liela, moderna ...
Burleigh Falls raj...
O. ZVIRGZDGRAUDS, 50 Carrick Ave., Hamilton, Ont.
LI 9-8782

VOLDEMĀRA SKAISTĪ...
dzejoļu grāmata
TĀ PAGĀJA D...
Dzejoļi veltīti Latvijas atbrīvošana... niekiem, lāčplēšiem, kara invalidiem, ... darba viriem, seno dienu Eslingenai, j... jam archibīskapam T. Grīnbergam, mīl... liesmo un dziest, un pārdomām par d...
Glīti iesietā grāmata, ar 2 autora ...
DV Grāmatnīcā — 491 College Str... Canada.

VISJAUNĀKĀS GR...
A. Niedra — INDRĀNES OŠI SALC, ...
J. Lejiņš — SPĒLMAŅU CILTS, atm...
E. Turkina — LATVIEŠU ANGĻU VĀ...
J. Dravnieks — ANGLISKI-LATVISKA...
K. Siliņš — MANA DZĪVE, atmiņas
LĪGO DZIESMAS
A. Voitkus — AIZ ROZAINIEM MĀKO...
V. Ercens — „CIRVIS OZOLĀ", skice...
A. Spekke — SENIE DZINTARA CEĻI
V. Bērzkalns — LATVIEŠU DZIESMU S... VĒSTURE
T. De Frisa — REMBRANTS
Gēte — GARA RADINIEKI, tom...
BĒRNIEM, pielikumā MAZAIS KATE...
O. Krolls — KARMENA, atmiņas
Ed. Sināts — LATVIJAS MEŽS RUNA...
G. Salnais — SĪPOLS UN ORCHIDEJA...
Ed. Dunsdorfs — ZĪLE, apcerējums pa...
PLKV. K. LOBE 70-GADNIEKS
K. Turkins — LATVIEŠU-ANGĻU VĀ...
P. Karelis — BARBAROSSA
R. Rīdzinieks — GANDRĪZ KARALIENE
I. Gubiņa — AIZ SEPTĪTĀ TILTA, ...
K. Skīpena — TREŠAIS ZVANS, skat. ...
Prof. A. Rubulis — LATVIAN LITERA...
K. Dziļleja — STARP DIVIEM KRAST...
A. Zemdega — BASAM KĀJĀM, dzeja...
Dabūjamas ...
DV GRĀMAT...
491 COLLEGE STREET, TOR...
(Pasta izdevumiem piesk...)

MĒS IESPIEŽ...
LAULĪBU UN IESVĒTĪBU IEL...
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪB...
KONCERTU PROGRAMM...
SARĪKOJUMU BIĻET...
PLAKĀTUS, DZIESM...
VĒSTUĻU VEIDLA...
GRĀMATAS, Ž...
Labs darbs. — Mē...
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM ...
LATVIJA - AME...
491 College St., Toron...
CANADA.
TEL.: 921-7...
CODE 416

nebija vis izkusis, līdzīgi šujmašīnai, kuras lādītē tas glabājās, bet kā klusā spītā pārvilcies ar melnu sēra apsegu…

Šo „Melno Mildu" kā neiznīcības simbolu līdzās pārējām „zelta" un sudraba „Mildām", filatelijas un numizmatikas izstādē Latviešu namā Toronto dziesmu svētku viesi un interesenti varēja skatīt pašu acīm. Pateicība pienākas Olgai Brolei Montreālā par laipno „Melnās Mildas" patapināšanu izstādei.

TĒVA ZINTIS

— Vai tas nenozīmē, ka tiem, kas ilgojas Latvijas, jāilgojas arī pēc brīvības un kultūras?

Par bijušo, esošo un par — neko

Vienmēr traucoties tikai uz priekšu, neatrādīdami paši savu un savas tautas līdz šim dzīvoto un patlaban dzīvojamo dzīvi, — mēs pametam novārtā savu pagātni un izdzīvojamies laukā no tagadnes. Mēs kļūstam it kā par tādiem vēja ķērājiem, kas ar zīmuli kvadrātos sadalītā audekla apgleznošanai lieto tikai balto krāsu. — Vai nav tā, ka, ar varu vēlēdamies kļūt par kaut ko vēl nebijušu, mēs beidzot kļūstam — par neko?

Par bērna prātu

Bērns neskatās tālu tādēļ, ka viņš nemaz neprot tālu skatīties. Dažs pieaugušais, turpretim, nedara to tādēļ, ka viņam liekas vislabāk esam tepat — savā vistuvākās ikdienības pagalmā.

Par mazturību

Neviens lai neuztraucas par savu mazturību; bieži vien tieši mazturība ir tā, kas pasarga no aptraipīšanās kā miesīgi, tā garīgi.

Par meklēšanu un iegūšanu

Iet un meklēt dažkārt ir svarīgāk, nekā atrast un iegūt. Meklēšana mūs uztur modrus, bet iegūtajam ir tieksme iemidzināt…

…DAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu garīgo raidījumu „Brītiņš ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

VANKUVERA

Māc. K. Rampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224 - 5185.

Vankuveras latviešu ev. - lut. draudze.

13. jūnijā plkst. 1.30 p. p. Aizvesto piemiņas dievkalpojums Holandiešu baznīcā, 8255 13th Ave, Burnaby. Dziesmu lapiņas.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9 - 3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

13. jūnijā Aizvesto piemiņas dievkalpojums pl. 9.30 no rīta.

20. jūnijā plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums.

27. jūnijā plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums.

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Colbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

12. jūnijā (sestdienā), plkst. 7 vakarā Presbiterāņu baznīcā apspiesto baltiešu tautu Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Māc. K. Raudsepp un māc. V. Šēfers. Kori.

20. jūnijā, plkst. 11 dievkalpojums Tērvetē. (26. jūnijā Tērvetē Jāņu sarīkojums).

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Erg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3 - 8986.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones ārtējie dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 8 vakarā — 104 Aberset Road, Scarboro, Stop 19.

TAUTAS TĒRPU GRĀMATA

NOVADU TĒRPI

500 lappuses, krāsainas illustrācijas un krāsaini dziju paraugi - $ 20.00

PAZIŅOJUMS: Lai saņemtu grāmatu par dziesmu svētku speciālcenu $16.00, maksājumi jānokārto līdz 25. jūnijam.

Personas, kuras iegādājušās grāmatu bez krāsu paraugiem, lūdzam paziņot savas adreses nekavējoties, lai varētu krāsu paraugus izsūtīt.

Izdevējs „DIŽDANCIS"
34 Ellis Park Rd., Toronto 3, Ont.

Sākot ar 5. jūniju, atkal sākam sezonu populārajā makšķerēšanas un atpūtas vietā,

nometnē „RĪGA"

6 j. ziemeļos no Port Severnas, 103. ceļa malā.

CENAS NEDĒĻĀ:
Vieniniekiem sākot ar $ 15.—
Ģimenēm sākot ar $ 22.—

Izīrējama liela, moderna vasarnīca Burleigh Falls rajonā.

O. ZVIRGZDGRAUDS,
50 Carrick Ave.,
Hamilton, Ont.

LI 9-8782 RO 9-7550

VOLDEMĀRA SKAISTLAUKA
dzejoļu grāmata

TĀ PAGĀJA DZĪVE

Dzejoļi veltīti Latvijas atbrīvošanas cīņām, latvju strēlniekiem, lāčplēšiem, kaŗa invalidiem, leģionāriem, sardžu un darba vīriem, seno dienu Eslingenai, jau mūžībā aizgājušajam archibīskapam T. Grīnbergam, mīlai — kā tā rodas, uzliesmo un dziest, un pārdomām par dzīves saulrietu.

Glīti iesietā grāmata, ar 2 autora ģīmetnēm, maksā $3.—

DV Grāmatnīcā — 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Niedra — INDRĀNES OŠI ŠALC, rom.	$4.00
J. Lejiņš — SPĒLMAŅU CILTS, atmiņas	$4.50
E. Turkina — LATVIEŠU ANGĻU VĀRDNICA	5.70
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKA VĀRDNICA	$5.00
K. Siliņš — MANA DZĪVE, atmiņas	$3.90
LĪGO DZIESMAS	$0.50
A. Voitkus — AIZ ROŽAINIEM MĀKOŅIEM, rom.	$4.00
R. Rīdzinieks — CIRVIS OZOLĀ, skices	$4.50
A. Spekke — SENIE DZINTARA CEĻI —	$8.50
V. Bērzkalns — LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU VĒSTURE	$12.00
T. De Frisa — REMBRANTS	$6.80
Gēte — GARA RADINIEKI, rom.	$4.40
BĒRNIEM, pielikumā MAZAIS KATECHISMS	$1.60
O. Krolls — KARMENA, atmiņas	$4.00
Ed. Sināts — LATVIJAS MEŽS RUNĀ, dzeja	$2.50
G. Salnais — SĪPOLS UN ORCHIDEJA, rom	$3.00
Ed. Dunsdorfs — ZĪLE, apcerējums par Latvijas valsti	$5.00
PLKV. K. LOBE 70-GADNIEKS	$2.50
K. Turkina — LATVIEŠU-ANGĻU VĀRDNICA	$5.70
P. Karells — BARBAROSSA	$7.00
I. Gubiņa — GANDRĪZ KARALIENE, rom.	$4.00
I. Šķipsna — AIZ SEPTĪTĀ TILTA, rom.	4.00
A. Eglītis — TREŠAIS ZVANS, skat. strādnieka piezīmes	$4.50
Prof. A. Rubulis — LATVIAN LITERATURE	$7.00
K. Dziļleja — STARP DIVIEM KRASTIEM, dzeja	$4.00
A. Zemdega — BASĀM KĀJĀM, dzeja	$3.00

Dabūjamas

DV GRĀMATNĪCĀ
491 COLLEGE STREET, TORONTO 4, ONT.
(Pasta izdevumiem pieskaitīt 25c.)

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Mūsu mīļais

Jānis Žanis Grencbergs

pēc grūtām ciešanām izbeidzis šīs pasaules gaitas 1965. g. 23. maijā.
Apbedīts 28. maijā Anģu kapos.

Sērās SIEVA, MEITAS UN PIEDERĪGIE LATVIJĀ,
SVAINIS UN PIEDERĪGIE KANADĀ

Mūsu mīļā māmuļa

Anna Bērziņš

mirusi Rīgā 72 gadu vecumā.

Pēc viņas sēro
DĒLS AR VEDEKLU TORONTO

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

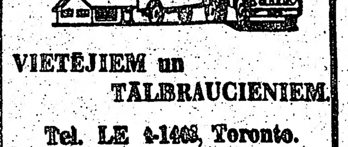

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1463, Toronto.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI, 12 sēj.	$48.60
R. Blaumaņa — DRĀMA un KOMĒDIJA, 1120 lp.	12.60
Aspazija — DRĀMA, I	8.60
Aspazija — Lirika, II	8.60
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS un PASAKAS, 3. sēj. à	7.80
LATVIEŠU BALETS, ar krāsu litografijām	9.60
Zeibolta — RAKSTI, 3 sējumi à	3.90
Dostojevska rom. — NOZIEGUMS un SODS, 2 sēj.	7.80

DV GRĀMATNĪCA
491 College St., Toronto 4, Ont.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai / pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

SAV. VALSTĪS sazināties ar:

V. IRBI, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y., 10466.
JĀNI LĀCI, 33 - 27 - 91st. Street, Jackson Hts, 72 N. Y.
A. LĪBIETI, 2528 W. Becher St. Milwaukee 15, Wisc.
J. EZERGAILI, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, Ohio.
V. HERMANI - DALY, 368 Heine St., Elgin, Ill.
V. MIĶELSONU, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. ZĪRNĪTI, 4771 - 3 Mile Rd., N. E., Grand Rapids, Mich. 49-05.
J. KONOPORI, 928 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa., 19 07.
R. Dīķi, R. 2, Waverly, Ohio.
J. LAZDIŅŠ, 5530 Indianola Ave., Indianapolis 20. Ind.

KANADĀ:

J. GAILĪTI, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
Mr. J. ZARIŅŠ — 113 Lanark St., Winnipeg, Man.
H. GREBLI, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
R. EPNERI, 59 Langarth St., E. London, Ont.
J. RONI, 55 Woodward Ave., Brampton, Ont.
M. ĶIVĪTI, 236 First Ave., Ottawa, Ont.
DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.

ZVIEDRIJĀ:

DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

VĀCIJĀ:

A. MEŽALS, 44 Münster/Westf., Gievenbeckstr. 60.

Jūs esat ielūgti pastaigāties pa zālājiem, puķu dārziem un mežainām ielejām kurā katrā no Toronto 15 parkiem un atpūtas vietām. Apmeklējiet Riverdēlas zooloģisko dārzu, kur mājo dzīvnieki no visām pasaules malām. Brauciet ar kuģīti uz Toronto saliņu, peldieties, sauļojoties vai atpūšaties kā jums tīk. Izvēlieties savu iecienītāko pilsētas parku par „vasaras mītni."

METROPOLITAN TORONTO PARKS DEPARTMENT
Tālr. 487—5291

470 College St., Toronto.
WA 1-3924.
OPTIĶIS LUNSKY

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU.

US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-
pārējām summām 10%
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 COLLEGE ST., TORONTO 4. ONT.

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto, (pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

LM pārstāvis:
DV GRĀMATNĪCA
491 College St.,
Toronto 4

Vienreizēja 25% ATLAIDE ABONENTIEM

Tikai līdz 20. jūnijam

Šo atlaidi uz visām skaņu platēm var izmantot katrs LM abonents, kurš

1. izņēmis abonentu LP1—LP 12,
2. tagad pieperk iztrūkstošās,
3. no jauna pasūtina visas 12.

Pāris abonentu LP vietā variet izvēlēties ārpusabonementa LP.

Nenokavējiet šo izdevību, jo tā neatkārtosies! Kļūstiet tagad abonents, ja tāds vēl neesat!

PAVADIET SAVU ATVAĻINĀJUMU PILNVĒRTĪGĀK!

IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM GRĀMATĀM!

Aīda Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNĀS PLOMES PIE SARKANĀM LŪPĀM, stāsti	$3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III	$3.90
K. Raudive — DZĪVĪBAS BADS, noveles	$4.00
E. Brastiņš — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOŠGADĪGĀ APKAROŠANA	$2.40
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi	$2.80
J. Miesnieks — VĪZIJAS un ĪSTENĪBA, dzejoļi	$3.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ, dzejoļi	$1.50
A. Neboisa — LAIKMETA DRUPAS	$3.60
V. Čika un A. Šmits — ZELTS, SUDRABS, BRONZA — latviešu olimpieši	4.50
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles	3.50
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi	$2.50
P. Ziediņš — TRĪS KOMĒDIJAS	$2.50
Fr. Dziesma — LĪVZEME, lirisks tēlojums	4.00
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja	4.25
K. Kurbads — SILU ŠALKAS, dzeja	2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLĀZMA, dzeja	3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns	3.80
A. Austriņš — PUSELNIEKI, stāsti	3.50
J. Miesnieks — — KVIŅKU KALNS, noveles	4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.)	1.50
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU, dzejas	$3.20
A. Niedra — LĪGAVA UN SIEVA, romāns	3.80
L. Pērļupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti	3.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns	4.50
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti un noveles	3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDIJ, dzejas	3.20
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi	3.50
H. Elgasts — ZVAIGŽŅOTĀS NAKTIS, romāns	5.00
Velta Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE, dz. izlase	2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns	3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns	3.90
Hilda Vīka — LIELĀ SLĀPE, stāsti	3.00
Valentīns Pelēcis — RIETĀ, dzejoļi	3.80
Ivanda Kaija — DZINTARZEME, romāns	4.00
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi	3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi	3.60
A. H. Tamsāre - VIENA LAULĪBA, romāns	4.00
Verners Tepfers — SENATNEI UN MĀKSLAI, apceres	4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns	3.80
V. Čika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti	3.00
Vilhelmīne Baložis — DZEJU IZLASE	3.50
Ed. Ozoliņš — SVEŠVĀRDU VĀRDNICA	5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS	7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI	4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi	3.50
D. Biskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts	$4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns	$4.00
JŪLIJS FELDMANIS	$3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)	$6.00
ASPAZIJAS DRĀMA I daļa	$8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d.	$7.60
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd.	$3.50
A. Lūsis — MŪŽĪBA, relig. dzejas antoloģija	$3.60
O. Ritums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem)	$1.00
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.	$3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.	$4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIĶU CIEMS, bērnu gr.	$2.80
īru pasaka — RUĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata	$1.75
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LĪGAVU, rom	$4.50
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns	$3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA	$4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti	$3.60
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom.	$5.95
Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 c pasta izdevumiem.	
M. Bukšs — ATMIŅAS UN ATZIŅAS par Latgales kultūru	$4.00
M. Bukšs — DIE RUSSIFIZIERUNG IN DEN BALTISCHEN LAENDERN	$4.00
M. Bukšs — SKICES UN DOKUMENTI — par Latgales tapšanas laikiem	$3.00
H. Laurinoviča — GRYMSTUŠOS SALEŅAS	$4.00
Fr. Trasuns — FABULAS	$3.00
Aleksandrs — NEREDZAMĀ DIVĪZIJA	$3.50
Andr. Eglītis — KAD TU ACIS IZSLAUCĪSI, TĒVZEME, dzej.	$5.00
J. Kārkliņš — LATVIEŠU PUČESSPIEĢELIS	$7.00
K. Ķezbers — USMAS ZĒNU DĒKAS	$2.80
N. Strunke — SVĒTĀ BIRZE	$6.00
K. Ķezbers — SAPNIS PAR ROZI, romāns	$3.50
A. Lasmanis — CERĪBAS UN VILŠANĀS	$4.20
O. Lācis — MĒS UN VIŅAS	$3.00
J. Sarma — TĀDA IR DZĪVE	$2.50
V. Eglītis — KASTAĻAVOTS, dzeja	$3.80
L. Tauns — LAULĪBAS AR PILSĒTU, dzeja	$3.00
T. Zeltiņš — TORŅI DAUGAVĀ, stāsti	$3.50
V. Toma — DZIĻUMA JĀPĀRTOP, dzeja	$3.00
Edv. Mednis — DVĒSLES DUMPO, romāns	$4.00
O. Rūsis — GONERS UN VIŅA BARS, romāns	$3.20
P. Klāns — SAFARI	$5.70
V. Kārkliņš — KURZEME	$3.80
R. Blaumanis — DRĀMA UN KOMĒDIJA	$12.60
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS CILVĒKS, KĀDS DIEVS	$3.25
J. Širmanis — ĢELZIS UN MISIŅŠ	$3.80
A. Grīns — TOBAGO	$4.50
Morjē — JAMAIKAS KROGUS, romāns	$3.60
ARCHĪVS II — sējums — Filozofija un tiesību filozofija	$5.00
ARCHĪVS III — sējums — Vēsture un kultūras vēsture	$5.00
ARCHĪVS IV — sējums — K. Zariņa piemiņai un dainoloģijai	$5.70
J. Rainis — UGUNS UN NAKTS	$5.00
Z. Mauriņa — PAR MĪLESTĪBU UN NĀVI, esejas	$3.60
A. Michelsons — MUKSALAS BRĀĻI, romāns	$3.80
D. Rogas un S. Ciruļa — ĀBECE — bērniem	$1.60
K. Ieviņš — CĪŅA AR SIEVIETI, romāns	$4.00
J. Rinks - J. Osis — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3	$3.00
T. Ķeniņš — DZEJNIEKA DZĪVE UN GARS — Liriska svīta 5 daļās sopranam, baritonam, jauktam korim un ērģelēm	$2.00
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKA vārdnīca	$5.00
I. Grebzde — TE NU ES ESMU, romāns	$4.00
Zeiboltu Jēkabs — ŪDENS BURBUĻI, romāns	
A. Ozols — VIŅA VĀRDI BIJA VARENI, Jēzus māc.	$2.50
T. Manns — AVANTŪRISTA FELIKSA KRULLA ATZĪŠANĀS	$4.50
J. Sarma — UPURIS, stāsti un noveles	$3.50
J. Jaunsudrabiņš — TĀ MUMS IET, aut. sdr. vēstules	$4.20
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE	$5.80

DV GRĀMATNĪCĀ, 491 College St., Toronto 4, Ont.

SPORTS

ASV un Kanadas latviešu izlašu sacensības

VĪRIEŠU VOLEJBOLA UZVAR KANADA UN IEGŪST TREŠO REIZI PĒC KĀRTAS AKADĒMISKĀS VIENĪBAS LĪDUMS GREZNO BALVU; VĪRIEŠU BASKETBOLĀ UN SIEVIEŠU VOLEJBOLĀ UZVAR ASV IZLASE.

Kopš dažiem gadiem Kanadas un ASV latviešu izlases vienības sieviešu un vīriešu volejbolā un vīriešu basketbolā tiekas reizi gadā. Pēdējos gados šīs interesantās sacīkstes notikušas Ziemeļamerikas dziesmu svētku laikā, dodot iespēju redzēt latviešu sporta jaunatnes cīņas arī tiem, kuriem tas citādi nebūtu iespējams. Arī tikko aizvadītajos dziesmu svētkos notika ASV un Kanadas „valstu" sacīkstes, kuras atklāja LNAK priekšsēdis J. Niedra, bet no ALAs sporta biroja sveicienus nodeva V. Baumanis.

Pirmajā spēlē tikās vīriešu volejbola izlases. ASV vienībā bija 6 spēlētāji no čikagiešiem, kas jau daudzus gadus ir ASV latviešu meistars. Vienību papildināja Milvoku spēlētājs E. Venta. Kanadas pamatsastāvu veidoja Hamiltonas Sparta, kas, izņemot Vilmani un Priedīti, šogad ir atkal Kanadas meistarvienībā. No Toronto latviešu YMCAs vienībā bija vēl iedalīti E. Pilskalnietis ar A. Rāvu. ASV sešniekā no Čikagas bija V. Tums, E. Tums, M. Purkalītis, V. Reinfelds, A. Dzelme un U. Rāva. Viesi uzsāka spēli ļoti sekmīgi, iegūstot 4 punktus pēc kārtas, bet Kanada — ar Priedīti, Richteru, Žulpu, Eichvaldu, Vilmani un Leju ierindā, — drīz attapās, pārņēma iniciātīvu un pieveica viesus ar 15:7. Pavisam vājš bija „amerikāņiem" 2. sets, kad nekas negribēja izdoties, zaudējot ar 4:15. Trešais sets rādīja, ka ASV vienība var spēlēt daudz labāk. Seta sākums apliecināja, ka šoreiz cīņa būs nopietnāka. Kad Kanada jau bija izcīnījusi 7:4 pārsvaru, sākās ASV ofensīva. Viesi pēkšņi sāka lieliski sadarboties, uzlabojās spēle laukumā un efektīgi kļuva arī gremdējumi. Rezultāts nepārtraukti auga viesu labā, sasniedzot 14:7, taču seta bumbu vēl ilgi neizdevās pārvērst punktā, un Kanada punktu pa punktam atguva un pārņēma vadību ar 15:14. Servēm mainoties vairākkārt, seta uzvaru tomēr guva viesi ar 17:15. 4. seta pirmā puse vēl bija vienlīdzīga, bet tālākajā spēlē negulētās nakts nogurums lika sevi just, un Kanada uzvarēja bez lielas piepūles ar 15:12, saņemot trešo reizi pēc kārtas akadēmiskās vienības Līdums grezno ceļojošo balvu, kuŗu pasniedza līdumieši Mārcis Ešmits un Pēteris Slavinskis. ASV vienības sniegumu katrā ziņā ietekmēja negulētā nakts. Viesu uzbrukums bija līdzvērtīgs kanadiešiem, bet kliboja aizsardzība un trūka arī dzīvības laukumā. Vērojot spēli, jāatzīst, ka šoreiz nebija spēlētāju, kas īpaši izceltos. Īstu un interesantu volejbolu redzējām tikai 3. setā, kad abas vienības nodemonstrēja, ka prot spēlēt arī augstākas klases volejbolu.

ASV sieviešu volejbols ir bagāts ar daudzām jaunām spēlētājām, un Kanada arvien ar respektu raudzījusies uz šo spēcīgo pretinieku, kas spēlētāju skaita ziņā tālu pārsniedz Kanadu. Un tomēr, pieticīgā Kanada daudzreiz arī veikusi neticamo un uzvarējusi favorizēto pretinieku, vai vismaz likusi kaimiņienēm par uzvaru nopietni cīnīties. Šoreiz Kanada bija iedalījusi izlasē gandrīz visas savas spēlētājas, hamiltonietes un torontietes: Šūlmani, Ādmini, Višķeri, Griķi, Dobeli, Žulpi, Endzeliņu, Morusi, Richteri, Kraukli un Leju. ASV bija ieradusies bez rezervēm ar Ausmu Dzenīti un Ilgu Tēraudu no Vašingtonas, Austru Upesleju un Mudrīti Gravu no Klīvlendas un Ainu Ventu un Elgu Ezeriņu no Milvokiem. Ja ASV izlases vadītājs Rops sākumā it kā bažījās un domāja, ka viņa sastāvs varētu būt vēl spēcīgāks, tad spēle rādīja, ka vienība labi saprotas un spēlē slavējamu volejbolu. Ikviena sešnieka spēlētāja parādīja sevi no labākās puses ar krietnu technisko spēles māku. Trīs viešņu gremdētājas darbojās reizēm īsti efektīgi, sevišķi laba bija Dzenīte. ASV meiteņu serves bija grūti ņemamas, izņemot 3. setā, kad kritiskos brīžos 5 serves palika tīklā, kamēr pretinieces zaudēja tikai vienu. Pirmā setā viešņas pilnīgi dominēja un guva vieglu uzvaru ar 15:3. Otrā setā Kanadai izdevās atrast saskanīgāko spēles veidu un pārsteigt skatītājus ar ļoti labu sadarbību laukumā, kad daudzkārt tika uztvertas spēcīgas ASV izlases gremdes, atņemot „amerikānietēm" daudz „drošu" punktu un panākot vadību ar 12:5. Spēles tālākajā gaitā ASV vienība tomēr iedzina un uzvarēja setu ar 17:15. Trešā setā ASV spēlētājas jūtami nervozēja un zaudēja centīgi spēlējošajām „kanadietēm" ar 13:15, bet 4. setā Kanada tomēr vairs nespēja pretoties un zaudēja setu ar 15:3 un reizē ar to visu spēli. Slavējama bija Kanadas centība, dažkārt bīstamas gremdes padevās arī Inesei Dobelei un īstā reizē vienu otru bumbu „nosita" arī Edite Leja. Visumā tomēr jāatzīst, ka Kanadas vienība bieži neprata piespēlēt bumbu savām gremdētājām, kādēļ pretinieces to pārņēma viegli, pārvēršot gremdēs.

Tiekoties ASV un Kanadas latviešu basketbolistiem ir parasts, ka uzvar „amerikāņi", kaut ne vienmēr tas izdevies viegli. Pēdējās „valsts" sacīkstēs ASV izlasē nebija parasto izlases spēlētāju, izņemot, varbūt, Felkeru un dažus rezervistus kā Lečmani un Fricsonu. Šoreiz šī pašpārliecība, ka Kanadu var uzvarēt katrs ASV latviešu sastāvs sagādāja viesiem gandrīz zaudējumu, jo spēles lielāko daļu Kanada atradās vadībā un nekas neliecināja, ka tai spēli nāksies zaudēt. Manuprāt, Kanadas vienības vadītāja taktiskā kļūda, atstājot malā techniski labākos spēlētājus visu pēdējo ceturksni, galā iznākumā radīja zaudējumu. Tiesa, ar 5 piezīmēm pārāk ātri laukumu nācās atstāt tādiem Kanadas izlases balstiem kā Petmanim un Kauliņam, bet arī bez šiem spēlētājiem vienība neizskatījās pēc zaudētāja. Protams, laukumā esošie spēlētāji darīja labāko, ko spēja, bet ar gribēšanu vien nepietiek, — jāprot arī izveidot situācijas un redzēt iespējas, nevis tikai iespēlēt bumbu blakusspēlētāja rokās vai arī nesekmīgi izmest uz grozu. Jānožēlo arī, ka tāds labs spēlētājs kā J. Āboliņš, kas svētdienas līgā sevi apliecinājis no vislabākās puses, palika sēžam malā visu laiku.

ASV izlase iesāka spēli ar Felkeru, Ventu, Daigu un Fricsonu, bet Kanada ar Richteru, Petmani, Brikmani, Treigutu un Vilmani. Sākumā ar dažiem punktiem atrāvās viesi, galvenokārt ar attapīgiem Felkera caurgājieniem, bet spēles tālākā gaitā mājinieki kļuva arvien bīstamāki un pārņēma vadību. Zentiņam vairākkārt izdevās atjautīgi atņemt bumbu pretiniekam, izspēlējot to Brikmanim, kas guva vairākus grozus pēc kārtas. Zentiņam bija uzticēts grūtais uzdevums segt Felkeru, kādēļ viņš samērā drīz izpelnījās vairākas piezīmes. Puslaiku beidzot, Kanada atradās 39:33 vadībā. Otrā puslaika sākumā ar piezīmi laukumu atstāja Petmanis, viņam drīz sekoja Kauliņš. Laukumā parādījās jaunais E. Pilskalnietis, kas vēl spēlē YMCAs jaunatnē. Ātrais, techniski labais Pilskalnietis pretinieku pārsteidza ar negaidītiem caurgājieniem, apmānot pretspēlētājus un iegūstot 5 grozus. Bet ar Pilskalnieša veiksmi vien nepietika, lai uzvarētu, jo īsi pirms spēles beigām viesi panāca Kanadu un uzvarēja ar 87:79 rezultātu.

Uzvarētājos spēlēja E. Venta — 13, J. Daiga — 24, T. Celmiņš — 2, J. Moruss — 8, G. Fricsons — 14, K. Kupsis — 2, M. Lečmanis 5, U. Felkers — 18 un V. Purkalītis — 7. Kanadas latviešus reprezentēja A. Richters — 14, V. Kauliņš — 6, E. Petmanis — 5, J. Zentiņš, J. Brikmanis — 27, V. Treiguts — 10, E. Pilskalnietis — 17, J. Vilmanis un J. Āboliņš. Sacensība bija interesanta, bet kanadieši šoreiz aizgāja neapmierināti, jo cerēja uz savas vienības uzvaru. LSAK priekšsēdis Jānis Ādminis, apsveicot uzvarētājus, smaidīdams piezīmēja, ka „amerikāņi" jau iepriekš zinājuši, ka uzvarēs, kādēļ ceļojošo balvu nemaz nav paņēmuši līdz...

Jāatzīmē, ka Pilskalnietis izrādījās šai spēlē precīzākais punktu guvējs, jo no 10 metieniem uz grozu 8 bija sekmīgi.

ASV izlase no laukuma izmeta bumbu uz grozu 85 reizes, 40% no metieniem bija sekmīgi; Kanada izmeta 80 reižu ar līdzīgu 40% sekmīgumu.

Ž. Z.

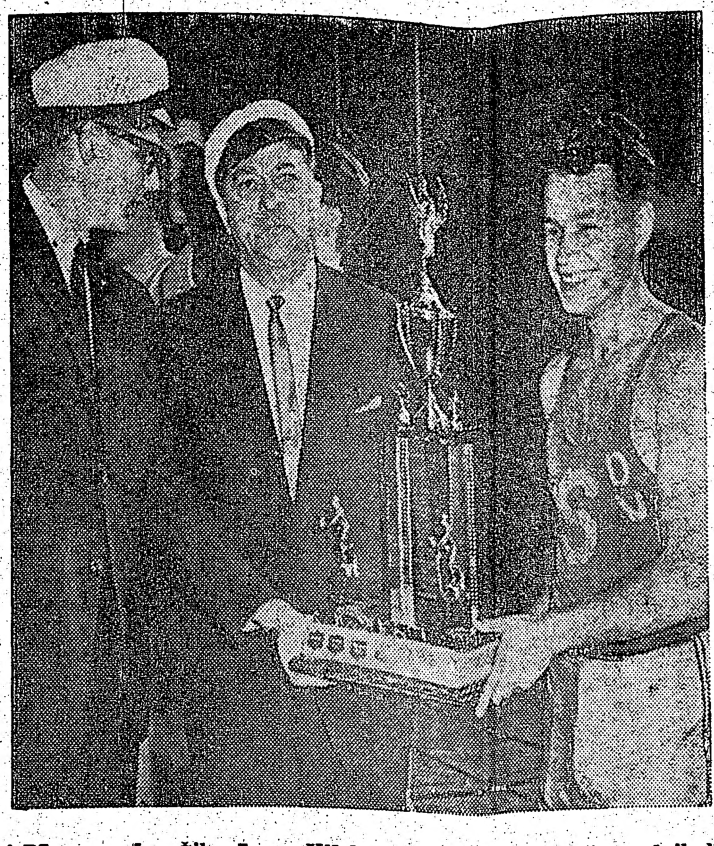

Pēc uzvarām Čikagā un Klīvlendā Kanadas latviešu volejbola izlase dziesmu svētku laikā Toronto trešo reizi ieguva akadēmiskās vienības Līdums dāvāto ceļojošo balvu. Uzņēmumā (no kreisās) Līduma pārstāvji M. Ešmits un P. Slavinskis pasniedz balvu vienības kapteinim M. Žulpam. Foto: J. Liģers

ASV latviešu volejbolistes: no kreisās — Venta, Dzenīte, Ezeriņa, Grava, Tērauda un Upesleja. Foto: J. Liģers.

Divas Toronto DV futbolistu uzvaras

Toronto DV futbola vienība, kurā tagad redzamas dažas jaunas sejas, dziesmu svētku laikā 30. maijā ar 3—2 rezultātu pieveica Acropolis vienpadsmitu. Latvieši atradās pārsvarā spēles lielāko daļu un ar A. Liepas, E. Buša un H. Jēgera raidījumiem panāca 3—0 vadību, iekām pretinieks spēles beigu posmā prata izmantot latviešu aizsardzības kļūdas un divus vārtus atguva.

Ar līdzīgu 3—2 rezultātu futbolisti 2. jūnijā pieveica arī Queens Park vienību, šoreiz visus vārtus ar diviem E. Buša un J. Pavāra raidījumiem gūstot jau pirmā puslaikā. Spēles turpinājumā latviešu spars atslāba un manāms kļuva arī nogurums, kas pretiniekam deva iespēju divus vārtus atgūt.

DV futbolistu nākošā spēle pret Portuguese vienību notiks trešdien, 9. jūnijā, plkst. 7 vakarā Withrow laukumā.

R. K.

PADZIEDĀSIM VIENĀ PULCIŅĀ

Vēstule no Anglijas

Bradfordas vīru koŗa Daugava ilgi lolotā iecere par kopīga koncerta rīkošanu ar šīs pilsētas igauņu vīru kori „Koit" pamazām tuvojas piepildījumam: koncerts paredzēts oktobŗa beigās Viktorijas aulā, Saltairē. Abi koŗi uzstāsies koncertā gan atsevišķi, gan arī apvienoti. Pirmo reizi šādu draudzīgu „sadziedāšanos" bija izdevība dzirdēt jau pirms pāris gadiem — baltiešu draudzības sarīkojumā, bet to reiz kopējai debijai bija iestudētas tikai pa vienai latviešu un igauņu dziesmai. Rudens koncertā šim „pamatrepertuāram" pievienosies vēl pa divām abu tautu dziesmām, pie kuŗu iestudēšanas vīri jau cītīgi strādā. Daugavieši pašreiz jau iestudējuši komp. T. Vaitika dziesmu „Ku ", kuŗu pirmatskaņojumā sniedza savā nule notikušajā gadskārtējā koncertā, pēc skaita jau četrpadsmitā. Kuplajai auditorijai koris sava diriģenta Rufa Freimaņa vadībā sniedza 15 dziesmu, no kuŗām apm. puse bija jauniestudējumi. Dažu dziesmu solo partijas bija uzticētas A. Tālbergam, A. Taubem un V. Buševicam. Auditorija neskopojās aplausiem, un daudzas dziesmas nācās atkārtot.

Koncertā bija ieradušies arī vairāki igauņu koŗa pārstāvji, kas pasniedza daugaviešiem par viņu sniegumiem ziedus — jauks draudzības un pateicības apliecinājums. Šīs draudzības saites gadu no gada kļūst aizvien ciešākas, kā jau tas kaimiņu starpā pienākas.

★

Līdsas pilsētā notikušajā ev.-lut. baznīcas sinodē par baznīcas pārvaldes Lielbritanijā jauniem locekļiem ievēlēti: no garīdzniecības — mācītāji J. Juŗģis un A. Dzenītis; bet no laicīgiem pārstāvjiem — J. Egīte un J. Paegle. Revīzijas komisijā — L. Rumba, E. Mīlenbachs un māc. A. Putce.

A. P.

● Zviedrijā policijai tiesības nogādāt mājās ikvienu mazgadīgo, kuŗu sastop aizdomīgā vai bīstamā situācijā vai vietā.

Komūnistu ekspansija Dienvidamerikā

Mūsdienu politiskais barometrs pastāvīgi rāda lielu spiedienu. Ja viena daļa ASV prezidenta Džonsona padomdevēju lauza galvas, kā ar godu tikt laukā no Dominikāņu republikas, otri gatavo plānus varbūtējām intervencijām Dienvidamerikā. Šādi plāni vairs nav tīri teorētiskas dabas. Īstenībā vismaz 12 Dienvidamerikas valstu atrodas kā uz pulveŗa mucas. Nav noslēpums, ka šo pulveri tur pa visiem iespējamiem ceļiem piegādā Kubā sagatavotie komūnistu aģenti. Kuba ir kā smacīgs cigārs, kas Vašingtonai sagādā lielas galvassāpes. Šo „dūmu" aizsegā jau ilgāku laiku notiek graušanas process, kas sasniedzis draudīgu pakāpi it sevišķi Dienvidamerikā, kur, kā apstākļu pazinēji brīdina, jau mēneša laikā var sagaidīt otru Santo Domingo trijās valstīs. Viena no lielākajām dienvidnieku nelaimēm ir tā, ka autoritātīvie režīmi atrodas militāristu rokās, kuŗiem lielākoties vienaldzīga tautas labklājības pacelšana. Šīs kļūdas sekmīgi izmanto komūnisti ar savām drastiskajām metodēm. Kad Kabotam Lodžam jautāts par amerikāņu neveiksmēm, īpaši komūnistu terrora un subversijas apkaŗošanā, viņš atbildēja, ka amerikāņu kaŗavīri ar šāda veida aizmugures sabotāžas aktiem neesot apradušī, bet pamazām apgūstot arī to. Tas esot viens no vājākajiem amerikāņu militārajiem punktiem. Šīs neveiksmes rezultātā radusies ne tikai Dominikāņu republikas problēma, bet tādas gatavojas arī citās Dienvidamerikas valstīs. Tāpēc Vašingtona bez kavēšanās revidējusi savu nostāju, un ir skaidrs, ka turpmāk visur būs dodama priekšroka tūlītējai akcijai. Stāvoklis Dienvidamerikā nav patīkams. Vairākās valstīs vietējie komūnisti nav organizēti, bet toties citās tie ir priekšzīmīgi vadīti. Venecuēla ir viena no visvairāk komūnistu apsēstajām zemēm. Terroristu bandas, turīgāko kreiso līdzskrējēju atbalstītas, savu graujošo darbību izvēršušas 10 no valsts 20 provincēm. Gvatemala un Bolīvija ir nākošās bīstamākās vietas. Kolumbijā, Hondūrā, Panamā un Nikaraguā stāvoklis līdzīgs. Piemēram, Kolumbijā abu galveno partiju savstarpējās apkaŗošanās cīņas valdību nokausējušas tik tālu, ka arī te kuŗu katru dienu var sagaidīt kaislību zibeņus. Vienīgi Haitī un Paragvajā, kur valda stingrākās diktātūras, apstākļi komūnistiem neizdevīgi. Argentīnā, Brazīlijā un Čīlē pēc amerikāņu palīdzības saimnieciskais stāvoklis uzlabojies, kādēļ kreiso aktīvitāte ir vairāk perifēriska. Taču ASV uzmanīgi vēro īpaši Barzīliju, kuŗas militārā junta pārāk maz vērības pievērš savām atpalikušajām provincēm valsts ziemeļaustrumos. Tur valda neiedomājams bezdarbs un nabadzība, kamēr valsts centrālajā daļā noris dzīva celtniecība, industriāla attīstība un manāmi uzlabojas arī vispārējā izglītība. Lielā kontrasta dēļ arī tur sacelšanās ir parastas parādības. Pirms neilga laika tur kreisie ekstrēmisti mēģināja padzīt ģenerāļa Branko valdību, bet sacelšanos apspieda. Kas var pateikt, vai nākamā būs tikpat nesekmīga? Kā Vašingtonas politiskie vērotāji saka, amerikāņiem nogaidīšanas laiks beidzies ar Santo Domingo piemēru. Ja arī kādā Dienvidamerikas valstī komūnistu sēkla atradīs augsni, katrā gadījumā Vašingtona sagatavota tūlītējai intervencijai. Ja mauriņā parādās nezāle, tā steigšus jānopļauj. Vai amerikāņi tiešām būs tik apņēmīgi, kā solās, to rādīs vienīgi nākotne.

K.

Kubas kodīgais cigārs Floridas deguna galā.
Ed. Keiša topografiska karte LA.

AMERIKĀŅI IZVĀCAS NO DOMINIKAS

Pagājušās nedēļas nogalē Dominiku atstāja visi amerikāņu flotes kājnieki, salā atstājot 12.500 izplētņu lēcēju un 700 lidotāju. Flotes kājnieki Dominikā ieradās šī gada 28. aprīlī, 4 dienas pēc nemieru sākuma. Atskatoties pagātnē, redzams, ka amerikāņu okupācija Dominikā ilgusi no 1916. — 1924. gadam. Gadsimta sākumā ASV iejaukšanās Dienvidamerikas lietās bija parasta parādība un par to neviens daudz neuztraucās. Pēdējā amerikāņu okupācija beidzās 1934. gadā Haitī, Dominikas kaimiņos.

Aizejošo amerikāņu vietā Dominikas miera sargātāju rindās tagad stājas vairākas Dienvidamerikas valstis. 1,560 kaŗavīru atsūtījušas Brazīlija, Kostarika, Hondūras un Nikaragva.

Militārā frontē Dominikā pašreiz valda klusums. Toties liela aktīvitāte sākusies politiskajā frontē, kā lojālistiem, tā nemierniekiem meklējot balsis priekšā stāvošajām vēlēšanām. Acumirklī liekas, ka vēlēšanās lielākas izredzes nemierniekiem un viņu piekritējiem, kas, galu galā, komūnisti tomēr neesot.

ASV kaŗa gaitas Vietnamā kļūst oficiālas

Praktiski tas tā bijis jau sen, bet oficiāli tas sācies tikai pagājušās nedēļas nogalē: amerikāņu kaŗavīri Dienvidvietnamā neoperē vairs tikai padomdevēju lomās, bet cīnās blakus dienvidvietnamiešiem.

Šim paziņojumam vajadzētu būt vismaz divām loģiskām sekām. Un proti, — ka kaŗā oficiāli iestājas Ziemeļvietnama un ka tai talkā nāk komūnistu Ķīna.

Amerikāņiem Dienvidvietnamā pašreiz stacionēti 45.000 kaŗavīru. No tiem vismaz 15.000, neskaitot lidotājus, atrodas kaujas telpā un aktīvi piedalās cīņās pret komūnistiem.

Militāri nedz Vašingtona, nedz Saigona nekādus panākumus nav varējušas uzrādīt. Lai situāciju mainītu, ASV, riskējot ar konsekvencēm, kaŗavīru skaitu jau tuvākā nākotnē palielinās uz 100.000. Līdzšinējā ASV ārlietu ministrijas nostāja uzsvēra, ka amerikāņi Dienvidvietnamā iesaistīti vienīgi padomdevēju uzdevumos un ieročus lieto tikai pašaizsardzības nolūkos. Tagad tas mainījies. Visi amerikāņu spēki vēl netiks nodarbināti tiešā frontē, tiešā saskarē ar ienaidnieku. Bet apmēram 12.000 flotes kājnieku un 3.600 izplētņu lēcēju stacionēs tiešai saskarei ar komūnistu partizāniem.

JAUNA KRIZE VIETNAMĀ

Pēckaŗa gados bija parasts, ka gandrīz ik pārdienas mainījās valdības Francijā. Tagad tas notiek amerikāņu sargātajā Dienvidvietnamā.

ASV sūtnim ģen. Teiloram vizīte Vašingtonā bija paredzēta jau pirms divām nedēļām, bet viņš nevarēja ierasties, jo Saigonā draudēja pašreizējās valdības krišana. Tieša katoļu un budistu sadursme, kas šādu valdības krišanu varētu izsaukt, pašreiz liekas novērsta. Ģen. Teilors atradis par iespējamu izlidot uz Vašingtonu, lai ar prezidentu Džonsonu pārspriestu vispārējo situāciju Vietnamā. Militāri tā ir tikpat nepatīkama, kā politiski. Amerikāņi un d-vietnamieši turpinājuši gaisa uzbrukumus Ziemeļvietnamai, pilnīgi iznīcinot kādu komūnistu lidlauku. Dienvidķīnas jūrā, paceļoties no kāda bazes kuģa, sadūrušies divi amerikāņu helikopteri, nogalinot 8 kaŗavīrus.

Katram gadījumam . . .

Nule atklājies, ka, komūnistiem nezinot, amerikāņu atomzemūdenes jau vairāk nekā 6 mēnešus atradušās komūnistu Ķīnas un Pad. savienības ūdeņos. Ar Polaris atomraķetēm bruņotās atomzemūdenes var palikt zem ūdens mēnešiem ilgi. Amerikāņus ļoti pārsteidz fakts, ka ilgajā laikā šajos ūdeņos nav manīta nekāda komūnistu zemūdeņu aktīvitāte.

Cik zināms, naidnieka robežu tuvumā operē 4 amerikāņu atomzemūdenes ar 64 Polaris raķetēm, kuŗu kopējais iznīcības spēks pārsniedz 6 milj. tonnu dinamīta. Zemūdenes bruņotas ar visjaunākā tipa Polaris raķetēm, kuŗu neoficiālais radijs ir ap 2.500 jūdžu. Citiem vārdiem, no pašreizējām bazēm amerikāņu zemūdenes pārvalda visus rūpniecības centrus kā Sibirijā, tā komūnistu Ķīnā!

Jau tuvāko mēnešu laikā komūnistu ūdeņos operējošo zemūdeņu skaitu palielinās uz 6, reizē ar to atbrīvojot visu amerikāņu 7. floti kaŗam Vietnamā.

Dvīņu kapsulas atgriešanās kļūst sarežģīta

Ziņas uz pirmdienas rītu vēstīja, ka amerikāņu dvīņu kapsulas matēmatiskās smadzenes beigušas darboties, kādēļ tās nosēšanās būs jāvada no zemes. Reizē ar to nav lielu cerību, ka kapsulai izdosies nolaisties Atlantijas okeanā lidmašīnu bazes kuģa „Vaspa" tuvumā.

Citādi lidojums noritējis priekšzīmīgi. Nedēļas nogalē Keip - Kenedija zinātnieki pat sāka rotaļāties ar lidojuma pagarināšanas domu, lai mēģinātu pārsniegt Pad. savienības 119 stundu rekordu. Šo domu tomēr atmeta, un dvīņu kapsula beigs lidojumu pēc 98 stundām. Tātad, pēc otra cilvēku vadītā dvīņu kapsulas lidojuma divi padomju varējumi vēl paliks nepārspēti. Krievi gaisā bijuši ilgāk un lidojuši vienā kapsulā ap zemes lodi jonot trim kosmonautiem. Toties sacensībā par nokļūšanu uz mēnesi amerikāņi jūtas droši, ka izdosies krievus pārspēt. Tiklīdz sāksies Apolo programma un būs izgatavota Saturna raķete ar tās fantastisko 1,5 milj. mārciņu atgrūdiena spēku, amerikāņi būs gatavi lidojumam uz mēnesi.